

Koristno bo pobrskati za računi

Kdo in za kaj mora do konca marca napisati napoved za odmero dohodnine

NOVO MESTO — Hitro se približuje čas, ko bo potrebno vložiti napoved za odmero dohodnine za lansko leto pri občinski Upravi za družbene prihodke. Med davkopalčevalci, med katere je zakon uvrstil tudi mnogo takih, ki tja zares ne sodijo, je nejasnosti okrog tega in strahu pred neznanstvimi doplačili še vedno veliko, kar poskušamo odpraviti s pomočjo direktorcev novomeške uprave Marjete Primic.

»Napoved za odmero dohodnine za leto 1991 bo treba oddati do 31. marca na obrazcih, ki se pri nas dobijo le v Mladinski knjigi. Uprava za družbene prihodke bo zadnjih deset dni v marcu delala cele dni. Računamo, da bo šlo prek naših rok med 40 in 45 tisoč napovedi. Napoved je seveda možno in začeleno poslati po pošti, na kuverti pa naj bi bilo to označeno, da bo pršla pošta neodprtva v naši roki. Opozoriti pa moram, da pri najboljši volji ne bomo imeli časa zavezancem pomagati izpolnjevati napovedi. Še nekaj. Da bo odmera opravljen kasneje, če bodo ljudje čakali z oddajo napovedi do zadnjega, ne drži. Mi bomo napovedi poslali v obdelavo v Ljubljano vse skupaj po 31. marcu, vse odmere naenkrat pa bomo začeli razpoložljati ljudem, ko bodo prišle iz Ljubljane.«

• Kdo vse mora napisati napoved za odmero dohodnine?

»Zavezanci za dohodnino so fizične osebe s stalnim prebivališčem v republiki Sloveniji in tudi tisti, ki v Sloveniji sicer nimajo stalnega bivališča, so pa tu delali in dosegali dohodke vsaj pol leta.

• Kaj vse spada v osnovno za odmero dohodnine?

»V osnovno za dohodnino gredo najprej plače, v bruto zneskih, od katerih pa se odštejejo plačani prispevki za socialno varnost in drugi prispevki. Lani smo plačevali prispevki za odpravo vojne škode in škode po poplavah. V osnovno za dohodnino gredo tudi vsi po-

samezni prejemki za priložnostno opravljanje storitev; vse pokojnine (plačane preko SPIZ, vojska, izplačevane iz Beograda, pokojnine iz tujine, ne glede, kje jo upokojenc dobiva, pokojnine otrok po mrtvih starših); katastrski dohodek od kmetijskih in gozdnih zemljišč (zmanjšan za oprostitev in olajšavo); dobiček, dosežen z opravljanjem obrtnih dejavnosti; dobiček, dosežen s prodajo kapitala (stavb, zemljišč ipd.); znesek obresti za dana posojila; dohodek, dosežen z udeležbo v konkurenčku (od delnic, obveznic, vlog); avtorski honorarji. Upoštevajo se prejemki, dobljeni do 1. do 31. 12. 1991, ne glede na to, kdaj so bili zasluzeni. Delavcem bodo podatki o prejemkih dali v podjetju oz. za druge zasluzke izplačevalci le-teh. Upoštevajo se obvestila že dobili od SPIZ (vojska bodo morali za prvih 10 mesecev sešteći prejete zneske in jih dopisati). Obrtinci bodo dobili podatke z odločbo o odmeri davkaz dejavnosti in napoved za dohodnino bodo morali potem oddati v 15 dneh. Podatki o katastrskem dohodku je dolžna dostaviti zavezancem občinska uprava.«

Marjeta Primic

• Kaj od prejemkov ne sodi v osnovno za dohodnino?

»To so razne nagrade ob priznanjih, priznavalninih, prispevkov iz naslova socialnovarstvenih pomoči, nadomestila za invalidnost, zasluzek invalidov z nad 70-odstotno okvaro, zasluzek dijakov in študentov, ki ga dobijo za zacasno opravljanje dela prek študentskega servisa (če pa delajo po pogodbi mimo servisa, so zavezanci za dohodnino), štipendije, nagrade na podlagi zakonov.«

• Za kaj pa bo priznana olajšava pri odmeri dohodnine?

»Olajšav je po vsebinski več skupin: olajšave na račun stroškov za določene namene, plačani samopriskrbi, olajšave za invalidne osebe in za zavezance, starejše od 65 let, pa olajšave za vzdrževane družinske člane. Olajšava bo priznana za: sredstva vložena v delnice, obveznice, vloge v podjetja in zadruge; reinvestirana sredstva od udeležbe na

Javna dela tudi za šolane

V dolenjski regiji bo lahko dobilo delo 417 brezposelnih — Začasna, a vendarle koristna rešitev

NOVO MESTO — Na novomeškem Zavodu za zaposlovanje skušajo problem brezposelnosti blažiti tudi z javnimi deli. Poskusno so z njimi začeli lani. V dolenjskih občinah so imeli lani 17 programov za izvajanje javnih del, letos pa že 53, ki jih je prijavilo 26 različnih izvajalcev. V programu se bo lahko vključilo 417 brezposelnih in opravilo 410.000 delovnih ur. To pa pomeni enoletno zaposlitev za 190 delavcev. Letošnji programi so tudi zahtevenjši od lanskih, za izvedbo razpisanih javnih del bodo potrebovali tudi več kot 50 delavcev z višjo in visoko izobrazbo ter 60 končano srednjo šolo.

Znan je dočasnik, ki vsako leto kroži po mestu: toplo postaja, torej se bliža Zlata lisica. Tudi svetovno mladinsko prvenstvo, ki se je ta teden začelo na Pohorju, je vse do zadnjega viselo v zraku in prireditelj se je lahko oddahnil, ko je Slovenijo dosegla hladna fronta in v zadnjem hipu omogočila »delanje« sneg. Če torej kdo meni, da Senčar et Co. prevečkrat rinejo z glavo skozi zid in so preambiciozni glede na vremenske razmere na Pohorju (ambicija je seveda povezana z denarjem, ki se ob morebitni odpovedi prvenstva Mariboru nikoli ne bi mogel povrniti), je nedvomno legitumno mnenje.

Da ne bo pomote: v resnici sploh ne gre za kak umetno proizvedeni spor med Mariborom in Ljubljano (beri: Kranjsko Goro in Pohorjem, dve stalinistični slovenski prizorišči svetovnega smučarskega pokala), temveč je tudi v samem Mariboru že vrsto let precej pomislikov v zvezi z Zlato lisico. V mnogih pripombah gre sicer za ceneno socialno demagogijo (»na Pohorju trošimo denar za umetni sneg, da bi potesili ambicijo skupine ljudi, mesto pa gospodarsko propada«), dejstvo pa je, da v vseh teh 20 letih Maribor ni znal od te velike prireditve iztržiti skoraj ničesar — ne turistično ne kako drugače.

MILAN PREDAN

Delavci, ki so vključeni v javna dela, še naprej ohranijo status brezposelne osebe, hkrati pa prejemajo 80 odst. začasne osebne dohodke, imajo pravico do nagrade in do povračila po-

J. D.

Meritve zraka v Novem mestu

Izmerjene povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na kubični meter zraka

Datum meritev	MERILNA MESTA				
	Center	Žabja vas	Ločna	Drska	Bršljin
17. 2.	90	39	33	34	29
18. 2.	63	37	45	68	53
19. 2.	57	69	76	54	53
20. 2.	68	61	66	40	60
21. 2.	84	60	46	57	45
22. 2.	60	32	34	39	28
23. 2.	83	40	50	28	35

Mejna povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 125 ug/m³

Kritična povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 375 ug/m³

Mejna koncentracija je tista, ki je po Odloku (U. L. RS. 30/90) še dovoljena. Pri kritični koncentraciji so potrebeni izredni ukrepi.

Naša anketa

Kam greš, Slovenija?

Niso še pozabljeni časi, ko je moral biti pri nas kandidat za neko funkcijo ali pomembnejše mesto moralno-politično neoporečen, kar je z drugimi besedami pomenilo tudi ideološko pravilno naravnar. Mehčanje komunističnega sistema, ki si ga večina sedanjih oblastnikov ne more zapisati ravno med svoje zasluge, je pred leti vendarle pometlo s to opredelitevijo. Ob zadnjih volitvah sodnikov slovenskega ustavnega sodišča pa je premier Lojze Peterle v slovenskem parlamentu izrekel misel, ki je marsikdo v tej naši ljubi mal in končno samostojni državi prav zares ni pričakoval: da je pri izbriki pomembna ne strokovnost, ampak tudi svetovni nazor kandidata. Na ta način sta odpadla dva kandidata, dr. Milan Gaspari in dr. Ivan Kristan. Vse znanje in vsa strokovnost nenadoma nista vredni počenega groša, tudi za to stroko se očitno spet zahteva in najbolje, da le tokrat druge barve. Zahtev po odstranitvi raznovrstnih kadrov, ki so delali že v prejšnjem sistemu, je nasloplih vse več, množijo se tudi zaresni primeri odstranjevanja »nepravovernih« kadrov. Da vsaka oblast želi posebno na ključnejših mestih predvsem svoje ljudi, ni sicer nič novega, da pa naša, ki še pomni boljševistično preteklost, hoče spet zganjati tak ideološki ekskuluzivizem, je vendarle zunaj meja razuma. Quo vadis, Slovenija?

Miran Potrč

Poslanski večer

Miran Potrč med kočevskimi prenovitelji

KOČEVJE — Minuli četrtek je bil gost kočevskih prenoviteljev skupščinski poslanec Stranke demokratične prenove Miran Potrč. Zbranim v dvorani Centra usmerjenega izobraževanja v Kočevju je govoril o dogodkih z nevarenje se republike skupščine.

Po njegovem mnenju sta bila le bolezni in službena odsotnost razlog, da novi mandatar Marko Voljč ni dobil potrebnih rezčine. G. Voljč pa je klub temu dosegel moralno zmago, saj je zanj glasovala več kot polovica poslancev. Posledica takšnega razpleta dohodkov v parlamentu pa bo še bolj poglabljena kriza, saj bo vladli le s težavo uspelo pridobiti podporo glede ključnih odločitev. Iz tega sledi več možnih posledic in ravnanj, med katerimi je najmanj verjetno to, da bi manjšina, ki je še vedno v okviru Demosa, skupaj z vladom ugotovila, da nima več potrebine večine in da bila pristala na povezovanje z drugimi strankami. Malo je tudi verjetno, da bi vladama sama ugotovila, da nima več večine, in da bi zato odstopila. Tako se verjetno obeta še večja ignoranca parlamenta s strani vlade in zato ostaja edino upanje čimprejšnje volitve.

S strani stranke je, po Potrčevem mnenju, sicer dobro, da vladata vztraja še naprej, saj se tako pri volilcih še bolj zmanjšuje ugled vladajočih strank. Za podporo Marku Voljču pa se v SDP odločili zato, ker niso gledali na interese stranke, ampak izključno na interese volilcev.

M. L.-S.

BRANKO MATKOVIČ, predsednik skupščine občine Metlika: »Še v času socializma smo moralno-politično neoporečnost črtali iz zakonodaje, zato v času mlade demokracije v Sloveniji in obračanja k Evropi ne bi smeli imenovan na javne funkcije pogojevati s svetovnim nazorom. Poleg stroke morata biti najpomembnejša kriterija znanje in sposobnost, to pa mora kandidat dokazati z rezultati dela ali s preverjanjem znanja.«

BOGOMIR MIHELIČ, upokojenec v Vinici: »Nekatere Slovence, ki so bili v službi v Beogradu, smo prosili, naj tam ostanejo še nekaj časa in na ta način prispevajo k osamosvajaju Slovenije. Ni prav, da jim sedaj to službovanje očitamo. Prijavnih funkcijah je gotovo na prvem mestu stroka in ne politična opredeljenost. Kar pa se tiče Kristana, ga cenim in mislim, da mu je bila storjena krivica.«

MARKO ROVAN, komercialist v Metljanu v Kočevju: »V silni vneni pregona starih boljševikov se gre včasih predaleč, je pa povsod tako, da si koalicija na oblasti namešča delavce v javnih službah. Strinjam se z zamenvajo ljudi iz prejšnje vladajoče garniture na političnih funkcijah, morali pa bi se zavzemati za depolitizacijo politično-strokovnih funkcij, kakršna je sodnik ustavnega sodišča. Tudi javnih služb na področju obrambnih, notranjih in zunanjih zadev naj ne bi politično pogojevali.«

STANE HAFNAR, novinar Novih novic v Ribnici: »V demokraciji naj bi bilo normalno, da tisti, ki so na oblasti, skušajo v javne službe nastaviti ljudi, ki so njihovi politični somišljeniki. To naj bi jim uspevalo, če imajo dovolj veliko politično moč. Pomjanjajte te moči se pri nas skuši skriniti in nadomestiti z zahtevanimi svetovno-nazorskimi vrednotami za kandidate tudi za polnoporna strokovne funkcije. To v javnosti zbuja odpor.«

IGOR VIZJAK, predsednik Območne organizacije ZSSS za Dolenjsko, Novo mesto: »Vladanje s podrejanjem ustanov in podjetij preko kadrovskih čistosti je lastnost totalitarnih, ne demokratičnih druž. Menim, da v gospodarstvu, šolstvu, sodstvu, javnih službah politika nima kaj iskati. Trdim, da bi bilo bolje odpravljati vzroke, kot pa razglabljati, kako omejit posledice. Če temu ne bomo kos, bo množičen umik v politično apatijo.«

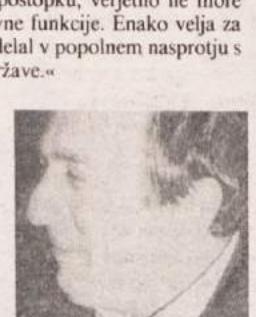
IVAN LESKOVEC, tehnični sekretar in poveljnik Občinske gasilske zveze Brežice: »Gasilec ob požaru ne vpraša, komu gori, kakšne politične pripadnosti je prizadeti, ampak gre gasit. Podobno nepristransko mora pri svojem delu ravnati na primer tudi sodnik. Ne sme gledati, koga ima pred sabo. Pri izbriki kandidatov za javne funkcije bi moral odločati samo strokovnost in ne politična pripadnost.«

VINKO FRIC, predstojnik strojne šole v Krškem: »Pri sprejemanju kandidatov za javne funkcije bi moral vedno odigrati odločilno vlogo strokovnosti. Mislim, da splošna zakonodaja dovolj natancno določa oporečnost in neoporečnost. Nekdo, ki je v kazenskem postopku, verjetno ne more biti nosilec javne funkcije. Enako velja za nekoga, ki bi delal v popolnem nasprotju s hotenji naše države.«

JANEZ HOHKRAUT, obrtnik iz Sevnice: »Nisem bil nit za 'rdeče' niti nisem za 'crne' in ne vidim nobenega smisla, da bi pri izbriki javnih delavcev moralna odločati ideološka pripadnost. Obrtniki moramo še posebej gledati predvsem na stroko, zato se mi zdi pretirano poudarjanje ideološke ozirnosti strankarske pripadnosti, kakršnemu smo bili nazadnje priča tudi v slovenskem parlamentu, sila neproduktivno.«

ZVONE PUNGERČAR, delavec iz Mokronoga: »Bolj malo se zanimal za politiko. Kolikor sem lahko spremil dogajanja v republiški skupščini, predvsem ob kandidaturi magistra Voljča za mandatarja slovenske vlade, se mi zdi, da pri nas kljub raznim spravam še nismo spravljeni. Ne le tiste, ki segajo po najvišjih stolčkih, amp

Kakovost mleka najvišje merilo

Izobraževalni program sevniške kmetijske svetovalne službe za kmete

SEVNICA — Kmetijska svetovalna služba v Sevnici, ki jo vodi Brigit Berdik, je tudi za letošnje leto pripravila bogat izobraževalni program za kmete. Ker je v sevniškem kmetijstvu najmočnejša živinoreja, saj pridelava kar okrog 80 odstotkov družbenega proizvoda iz kmetijstva,

PREDAVANJE O OBREZOVANJU PARKLJEV

METLIKA — Tukajšnja kmetijska svetovalna služba pripravlja predavanje o gnojenju polj, vinogradov in sadovnjakov ter problemih pri uporabi gnojevke v kmetijstvu, ki bo v petek, 28. februarja, predavanje o obrezovanju parkljev pri kravah in sicer ob 8. uri v gostilni Kapušin na Krasincu ter ob 18. uri v gasilskem domu na Krivoglavicah. Za prikaz obrezovanja bo poskrbel dipl. veterinar Andrej Plut.

PREDAVANJE O GNOJENJU IN PRIKAZ REZI

ČRNOMELJ — Tukajšnja kmetijska svetovalna služba pripravlja predavanje o gnojenju polj, vinogradov in sadovnjakov ter problemih pri uporabi gnojevke v kmetijstvu, ki bo v petek, 28. februarja, ob 17. uri v sejni sobi črnomajske občinske skupščine. Predaval bo prof. dr. Mirko Leskovšek iz Biotehniške fakultete v Ljubljani. V sredo, 4. marca, pa bo ob 15. uri v sadovnjaku pri osnovni šoli v Župančičevi ulici mag. Alojz Muster iz novomeškega Kmetijskega zavoda prikazal obrezovanje sadnega drevja.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Prebula se pomlad, bi lahko rekli ob zadnjem ponedeljku na novomeški tržnici. Teloh po 40 tolarjev je že nekaj časa na stojnicah, sedaj so se pojavili še zvončki in mačice. Branjevke na veliko ponujajo čebulček. Uvoženi iz Holandije ima ceno 260 tolarjev, belokranjski pa je za 40 tolarjev dražji. Jajca iz Longarjeve valinice iz Žužemberka so ta ponedeljek bila res nekolikanj skromnejša po obsegu, zato pa tudi najcenejša. Ponujali so jih po 8 tolarjev, ostale branjevke pa so držale ceno okrog 13 tolarjev. Ostale cene: fige, rozinje, suhe slive po 50, cvetica 100, jabolka po 60 do 90, hren 200 tolarjev za kilogram, regat 50 za kupček, smetana 200, sirček 140, fižol 120, orehova jedra 650, rdeča pesa 50, česen 100 tolarjev za venec. V stojnicah Sadja in zelenjave so ta ponedeljek ponujali: banane po 129, pomaranče po 99, cvetačo po 130, korenje po 75, jabolka po 66, rdeča pesa je bila 42 in brusni ohrov 257 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci pripravili 176 do tri mesece starih in 23 starejših prašičev. Prvi so prodali 115 po 250 do 280 tolarjev, drugih pa 17 po 120 do 140 tolarjev kilogram žive teže.

Pred gnojenjem brez gnojil

Ne pomnimo tolikšne nepripravljenosti in stihije, ki zdaj vlada na tržišču mineralnih gnojil

Tik pred prvim spomladanskim dognojevanjem pšenice z dušikom smo, toda na Dolenjskem (verjetno pa tudi drugod) tako rekoč nismo mogeli kupiti niti vreče mineralnega gnojila bi tako kmeta stala namesto doseganj okrog 900 tolarjev dvakrat toliko.

Seveda ostane še možnost uvoza iz drugih držav, predvsem iz Avstrije. Tovarna dušika Ruše, ki je dve leti nazaj prenehala izdelovati mineralna gnojila, je pripravljena kupiti večje količine gnojil pri avstrijski družbi Agro Linz, seveda na posojilo. Z uvozom so se začele ukvarjati tudi nekatere trgovske organizacije, ki s kmetijstvom nimajo nič skupnega. Kako daleč so ta čas vsi ti posli, je kaj težko ugotoviti. Ostaja dejstvo, da vlada na tržišču mineralnih gnojil nepripravljenost, bolje rečeno popolna stihija, in da je oskrba v veliki negotovosti. Samo eno je gotovo: gnojila bodo v vsakem primeru občutno dražja, posledice za vse, ki moramo jesti, pa znane.

M. LEGAN

Čudežni česen

Deluje antiseptično in antibiotično — Priprava tinkture

Hvale o veliki zdravilni vrednosti česna kar noči biti konec. Najmlajši slovenski dnevniki Slovenec pod naslovom »S česnom proti gripi in mozoljem« trdi, da je česen tako všečansko zdravilen, da je skorajda nemogoče našteti vse njegove zdravilne učinkine. Židje so po trditvah pisca menda prepričani, da se morajo prav tej na zunaj tako neugledni vrtnimi zahvaliti, da so s pridobljenim živalstvo stoljetja zdrali v svoji diaspori.

Česen vsebuje snovi, ki delujejo antiseptično in antibiotično ter blagodejno učinkujejo na dihalu, prebavila, sreč in ožilje. Česnov sok pospešuje prekravitev sluznic v prebavilih, zadržuje množitev gnilobnih bakterij in s tem prepreči marsikatero bolezni. Zelo ugodno deluje tudi na srčno mišico in krvni obtok ter odpravlja nespečnost, glavobol, pretrjujenost in celo depresijo. Na dihalih dela prave čudež.

Ljudsko zdravilstvo, ki učinkovanje česna pozna že tisočletja, priporoča česnovno tinkturo. Pripravimo jo tako, da 250 g česna nalupimo, narežemo in namočimo v žganju, steklenico dobro zamašimo in pustimo 14 dni na soncu, vmes pa večkrat pretresemo. Po tem času vsebino precedimo in tako dobljeno tinkturo spravimo na hladno. Uporabna je eno leto. Z mazanjem in utiranjem v kožo se s pomočjo te tinkture človek lahko znebi mozoljev in nekaterih drugih kožnih tvorb, z uživanjem kapljic pa kašča, bronhitusa, napenjanja, trebušnih krčev in glist. Neprizeten duh, ki mnoge tako moti, ni nič v primerjavi s koristmi, pa še tega se je mogoče znebiti z žvečenjem vejice peteršilja.

DEMONSTRACIJE REZI

METLIKA — Kmetijska svetovalna služba vabi na prikaz obrezovanja sadnega drevja, in sicer v četrtek, 27. februarja, ob 10. uri pri Stancu Ambrožu na Lokvici 4b ter ob 15. uri pri Danilu Jurejeviču v Logu. Naslednji dan, 28. februarja, pa bo demonstracija ob 10. uri pri Janezu Briniku v Šestovici ulici in ob 15. uri pri gasilskem domu v Slamni vasi. Obrezoval bo Jani Gačnik.

Inž. M. L.

so tej panogi posvetili nekoliko večjo pozornost v programu 30 predavanj, ki bodo na Studencu, v Sevnici, Šentjanu in Tržiču.

Nekatera predavanja so že opravili, se bodo zvrstila v naslednjih tednih. V predlogu razvojne kmetijske politike in občini so opredelili, da je treba večjo pozornost posvetiti sadjarstvu pa tudi jagodičevju in zelenjadarstvu. Ker so pri dopolnilnih dejavnostih šele na začetku, niso pozabili na to, kako bi kmete s pomočjo strokovnih nasvetov v predavanju ogreli tudi za novosti zunaj »železnega repertoarja«, ki ga ponuja prevladujoča živinoreja. Svetovalka Slavica Šušterič je izdelala, tako kot drugi so delavci kmetijske svetovalne službe za svoja področja, tudi pester program izobraževanja za kmečke žen-

ske in mladino. Odziv je bil zaenkrat nad pričakovanji.

Kar 118 kmetov se je zbralo na nedavnjem zanimivem pogovoru o higienski molži, analizah mleka in odkupu, ki so ga pripravili skupaj s sevniškim govedorejskim društvom. Kmetje so dobili odgovore na številna vprašanja, ki so jih zastavili predstavnikom Ljubljanskim mlekarn in sevniškim kmečke zadruge. Rejce najbolj skrbijo začrtovanje meril o kakovosti in higiji mleka, zlasti ker je na obzoru nov pravilnik za kakovost mleka. To utegne dobršemu delu od 650 rejcev, ki oddajajo mleko precej zagreniti živiljenje, saj jih je januarja imela oporečno mleko kar dobra tretjina.

P. P.

POKUŠNJA V PODBOČJU

PODBOČJE — Pokušnja vin iz te vinogradniške podružnice bo v sredo, 4. marca, v gostilni Kerin. Vzorce najvinogradniki prineso v nedeljo, 1. marca, podelitev diplome z zabavnim srečanjem vinogradnikov bo v soboto, 7. marca.

ŠE ENA POKUŠNJA

TRŠKA GORA — Lokalno pokušnjo vin iz območja te podružnice pripravljajo v petek, 6. marca, na Srednjem kmetijski šoli Grm. Vsi, ki želijo preveriti, kakšno vino imajo v svojih sodih, lahko vzorce oddajo v četrtek, 5. marca, med 12. in 17. uro v kleti šole na Bajnofu.

PREDAVANJE IN DEMONSTRACIJA

STRAŽA — Danes, 27. februarja, bo ob 16. uri v prostorih osnovne šole Vavta vas inž. Jože Maljevič predaval o vzgoji vinskih trte. V pondeljek, 1. marca, bo ob 16. uri v Rumanji vasi pri Stancu Zupančiču in Jožetu Palčiču inž. Janez Hrovat demonstracijsko obrezoval sadno drevje. Vabljeni!

NOV ODBOR NA VELIKEM TRNU

VELIKI TRN — V soboto je sedlo z mizo 40 vinogradnikov vinogradniške podružnice Veliki Trn. Izbrali so nov odbor, ki ga bo poslej vodil Franc Lekša, tajnik bo Marjan Tuma, blagajnik pa Janez Žarn. V svoj delovni program pa najprej zapisali, da bo 7. marca pripravil pokušnjo vin, diplome za najboljše vzorce pa bodo razdelili na slovesnosti 14. marca.

• Politika je hec, dokler niso ljudje lačni. (Černetič)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemančič

Kaj lahko prinese nov zakon o vinu?

Avstrijski zgled

K temu razmišljaju me je vzpodbudil članek z enakim naslovom v avstrijski strokovni reviji. Priznati moramo, da so avstrijski kolegi daleč pred nami, zato so za nas stalni vir informacij. Zaradi znanih ne-slavnih dogodkov, ki so se odvijali pri naših sosedih v osemdesetih letih, so popravili vinski zakonodajo leta 1985 in lani, zdaj pa so zopet pri tem poslu. Torej imajo svečje izkušnje, ki jim je dobro prisluhiti.

Zavedajo se, da bodo z odprtjem evropskega trga v Avstrijo več kot doslej uvažali cenena namizna vina. Hočejo si zagotoviti trg za svoja vina, in da bi se avstrijska vina čim bolj razpozna na etiketi označah, gredo tudi v novo kakovostno razreditev, ki bo naslednja:

- kakovostna vina,
- deželna vina (Landwein), v našem primeru bi bil zanje ustrezven prevod slovenska vina,
- namizna vina.

Oznaka landwein je nova. Mnenja so, da se bo s to novo kategorijo vin avstrijski porabniki lažje orientirati v množici namiznih vin. Landwein bo lahko samo avstrijsko vino in označa poleg Steiermark ali Bur-

genland bo kupcu tudi povedala, odkod izvira. Da bi tudi namizna avstrijska vina zaščitili pred uvozom, bodo označevali tudi »avstrijsko namizno vino«. Landwein mora v kakovosti zadovoljiti nekatere zahteve, ni pa obvezno s to oznako uradno ocenjevati vino oziroma steklenico prelepliti čez zamašek s trakcem, ki nosi državno kontrolno številko.

Kakšni pa so novi predlogi za omejevanje količinskega pridelka za posamezen kakovosten razred na hektar? Od trgovatev enega letnika sime v promet z enega hektara vinograda:

- 7000 kg grozja oziroma 5000 l vina posebne kakovosti (označevati);
- 8000 kg grozja oziroma 6000 l kakovostnega vina;
- 8000 kg grozja oziroma 6000 l landweina;
- ni količinske omejitve za namizna vina.

Za reševanje prehodnega obdobja zaradi različnih rodnih let predlagajo 1500 l vina na 1 ha, ki ga morajo skladiti do 31. decembra naslednjega leta in šele potem prodati kot vino posebne kakovosti, kakovostno vino ali landwein, kadar je pač uvrščeno v kakovostni razred. Ako kontrola ugotovi, da je pridelek na 1 ha presegel več kot 1500 l vina, je obvezno prodajati vse vino kot namizno avstrijsko vino. Obvezne oblike steklenice in označke na etiketah:

steklenica	poreklo	sorta	letnik
0,7			
pri kakovostnem vinu	DA	DA	DA
pri landweinu	NE	DÄ	DA
pri namiznem vinu	NE	NE	NE

Izjemoma smejo polniti v buteljke 7 dcl vina iz vinskih goric (Bergwein) in rdečasto vino Šilher. Za Slovenijo, kjer imamo dejansko vse vinograde in strminah, ne pomenu »vino iz goric« posebne kakovosti. V deželah, kjer so vinogradi v ravninah in strminah, označujejo zelo vidno vina višjih leg, v Avstriji bergwein, v Italiji vini di collio, ker porabniki vina vedo, da gre za boljša vina, ki so tudi bistveno dražja. Ob tem se nam lahko vzbudi še en grenak občutek, ko vemo, da imamo v Sloveniji vinogradniške lege samo v strminah, a je 14.000 ha praznih. (Nadaljevanje prihodnjih) mag. JULIJ NEMANIČ

Cviček — legitimacija Dolenjske

Pri priznanem vinogradniku in trsničarju Francu Martinčiču v Šmalčji vasi

trsničar Martinčič, ki je lani cepil 80.000 trsov.

Selekcija za »najbolj dolenjske sorte« žametovke teče še iz časov pokojnega Tita Doberška, ki je Martinčiča po strokovni plati uvajal v trsničarstvo. Leta so spremljali rodnost, odbivali najboljše trse, tako da imamo danes tu Dolenjci svojo »elitno žametovko«. Podobno so storili tudi z ostalimi sortami, ki so na Dolenjskem najpogosteje. Cvička ni brez frankinje, laškega rizlinga, kraljevine, zelenega silvana,

J. PAVLIN

gospodinjski kotiček

Štruklji, nekaj boljšega

Štruklji, ki jih kuhamo na Slovenskem, so znani tudi preko mej kot slovenski štruklji. So zelo stara jed in to nično določeno, od kod izvirajo. Zapis za slovenske pečtravne štruklje so našli v kuharski knjigi iz leta 1589 v Gradcu. Na Dolenjskem štruklje, pripravljene iz vlečenega testa, imenujejo tisti vlečenka. Najbolj so priljubljeni v okolici Trebnjega in Mirne.

Štruklji so bili obvezna jed ob koncu večjih poljskih del, prav tako ob nedeljah. O pustu so bili že za začetek na mizi. Štruklje pa so dobre tudi terice, ki so trle lan. V Prekmurju so jih imenovali tudi presna pogacha-preisna, na Ravenskem so bile povitice, na Goričkem pa vitične. Prvotno so jih pekli v okrogli lončni posodi. Na Gorenjskem poznajo orehove, skutne, smetanove in metine štruklje. Tu se je orhanilo kuhanje v sopari. Štruklje položijo

v reš

Dobra ocena, a negativno mnenje

Dosedanja ravnateljica VVO Novo mesto kljub v glavnem pozitivnim ocenam o svojem delu v novomeškem parlamentu ni dobila soglasja za ponovno imenovanje

NOVO MESTO — Že na seji konec januarja naj bi novomeška občinska skupščina dajala soglasje k imenovanju ravnateljica Vzgojno-varstvene organizacije Novo mesto. Svet VVO je predlagal dosedjanje ravnateljico Marjano Šetino-Kladnik, ki se je edina javila na razpis, izpolnjevala pa je vse razpisne pogoje. Skupščinska komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je kljub temu predlagala skupščini, naj ne da soglasja k omenjenemu imenovanju.

Ker je nekaterim poslancem zadeva zasmrdela po novi novomeški kadrovski igri, je bila preložena na prihodnjo sejo, do katere naj bi pridobili tudi mnenje predstavnice skupščine kot ustanoviteljice VVO in stališče sekretariata za družbene dejavnosti. Zadeva se je odvila na seji skupščine 20. februarja in sicer so poslanci s 30 glasovi - proti jih je bilo 28 in 9 vzdržanih - zavrnili predlog sveta VVO Novo mesto, nai dojajo soglasje k ponovnemu imenovanju Marjane Šetine-Kladnik na mesto ravnateljice novomeških vrtec.

Kandidatka je, kot rečeno, sicer izpolnjevala razpisne pogoje, poslanci so razpolagali tudi s pisnim pozitivnim mnenjem Nataše Petrov, predstavnice skupščine v svetu VVO. Iz njega so izvedeli, da ima kandidatka podporo strokovnega kolegija in sveta zavoda. Izvedeli so, da je priznana in cenjena strokovnjakinja v sloven-

JAVNA RADILSKA ODDAJA NA GLAVNEM TRGU

NOVO MESTO — Mladinski kulturni center bo v soboto, 29. februarja, pripravil javno radijsko oddajo pri vodnjaku na Glavnem trgu. Oddajo se bo pričela ob 21. uri in bo tekla v živo. V kulturnem programu bodo nastopili skupini Full Spoon in Frakcije FM, vabljeni pa ste tudi drugi, ki ste pripravljeni kaj odigrati ali odpeti. Poleg tega so pripravljene recitacije pesmi mladih. MKC bo s tem predstavil prvo izmed oddaj, ki jih bodo pripravljali ob sobotah na Studiu D. Prav tako lahko ob sobotah pred pol osmo uro zvečer spremljate oddajo mlađinskega kulturnega centra na novomeški televiziji. Vsi, ki bi sodelovali na radiu ali televiziji, ste vabljeni.

Z.L.-D.

PUSTOVANJE NA OTOČCU

OTOČEC — Motelska restavracija se na pustovanje že skrbno pripravlja. Z zabavo bo poskrbel ansambel Metro, napekli bodo zvrhane sklede okusnih krofov, v enem od njih pa se bo skrival zlat prstan. Za najboljšo masko so pripravili bogate nagrade, v soboto bo najboljša prejela 10.000 SLT in v torek 7.000 SLT nagrade. V nedeljo, ob 15. uri, pa bo pustno rajanje za najmlajše, prav tako v Motelski restavraciji.

V ŠENTJERNEJU — O kmetijski politiki v novomeški občini je na občem zboru šentjernejske podružnice SKZ-LS govoril Ljubo Nenadič, domačin Vide pa je opozarjal, da je že treba misliti na čas, ko bo Šentjernej svoja občina. (Foto:A.B.)

K odvetniku le v stiski

Tone Škerlj

bime pa rešujemo na korekten način,» pravi Škerlj. »V prvi vrsti bi radi dosegli čim boljšo informiranost članov o sprotinah aktualnih vprašanjih, ki se pojavljajo pri našem delu. Tu seveda nimam v mislih poznavanja zakonov, s temi se seznanim, ko so objavljeni, marveč je tu vprašanje, kako priti do sprotin informacij o trendih na tem področju, da lahko kot odvetnik skratchi najbolje svetuješ.«

Dandanes ljudje ne prihajajo za vsako figo k odvetniku, marveč pridejo le takrat, ko pomoč res potrebujejo. Tudi tu se pozna padec standarda. »Se je pa v zadnjih desetletjih odnos do odvetnikov v odvetništva med našimi ljudmi precej spremenil, in to na boljše. Včasih so imeli odvetnike za tiste, ki pravdajo, se kmete spravljajo na boben. Ta glas smo odvetniki s svojim delom in odnosom do stranke povsem utisali. Danes so primeri, ko odvetnik toži svojo stranko za plačilo, izredno redki, primerov vpisa v zemljiško knjigo, kar je bilo včasih kar pogosto, pa sploh ni,« našteva Škerlj. Največji obseg odvetniškega dela danes se vedno zavzemajo premoženjskopravnim sporom, precej je tudi zastopanja strank v gospodarskih sporih, odškodninskih primerov in seveda obramb v kazenskih postopkih.

A. B.

Odvetniška zbornica skrbi za razvoj te dejavnosti, določa odvetniške tarife, sprejema pravilnike ter vodi postopek v primeru kršitve kodeksa odvetniške etike. Precejšnjo vlogo ima zbornica tudi pri sprejemaju zakonov, zlasti tistih, ki se nanašajo na odvetništvo in pravosodje. Odvetniški zbor pa povzove odvetnike v regionalnem merilu in se ukvarja s problematiko teh okvirih. Pri tem gre tudi za odnose s sodišči. »V našem primeru so ti odnosi dobrji, morebitne pro-

4 DOLENJSKI LIST

Zemlja se ne vrne čez noč

Občni zbor šentjernejske podružnice SKZ-LS

ŠENTJERNEJ — Podružnica Slovenske kmečke zvezde - ljudske stranke Šentjernej, ki šteje okoli 360 članov, je sklicalna v nedeljo, 23. februarja, dopoldne v šentjernejski osnovni šoli letni občni zbor. Na zborih vseh podružnic te stranke v novomeških občinih konča prejšnjega tedna je bila osrednja tema razprava o denacionalizaciji, problematiki v zvezi z veterinarsko službo in zadržljivosti.

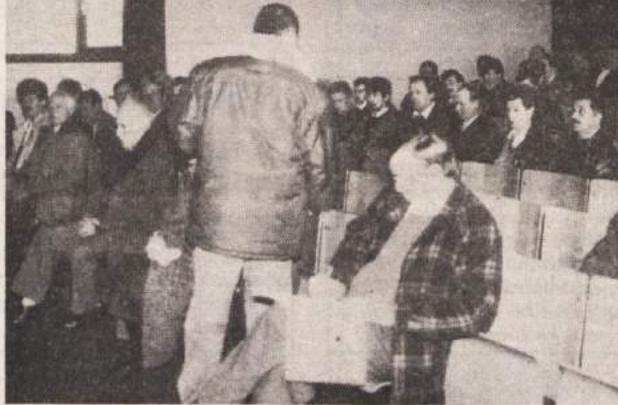
Sekretariat za družbene dejavnosti je v gradivu potrdil, da je bila zaplosnosten delavcev v vzgojno-varstveni dejavnosti že vsa leta smotrna, poslovane VVO pa dokaj uspešno in da na tem področju prigovori ravnateljici niso upravičeni. Ocenil pa je tudi, da je VVO Novo mesto prepočasi spreminjala učenča načina dela in je zagovarjala in razvijala predvsem institucionalne oblike vzgoje in varstva, premalo pa se je odločala za raznoliko in fleksibilno ponudbo. VVO da je tudi odlašala z realizacijo pobud, ki jih je dal sekretariat. »Sekretariat meni, da je pri uvajjanju novih oblik vzgojno-varstvene dejavnosti kandidatka premalo spodbujevalna, iniciativna in njeni delo na tem področju negativno ocenjuje.«

Oglasila sta se le dva poslanci. Marja Kocjančič je na osnovi gradiva in poznanstva kandidatke podobno kot 30. januarja povedala, da ne vidi razlogov za neimenovanje. Boris Dular pa se je čudil, zakaj naj bi kljub pozitivni oceni Petrove in v glavnem tudi sekretariata za družbene dejavnosti ne dali soglasja k imenovanju. Predsednik komisije za volitve in imenovanja Andrej Kirm je po začetnem pozivu, naj bi primera brez potrebe ne politizirali, razložil, da se komisija ni odločila podpreti kandidatke na osnovi ustnega mnenja pristojnega ministra Brezovarja, medtem ko njegovo točno strokovno mnenje v pisni obliki komisiji niti v drugo ni bilo na voljo. Odločitev pa je bila enaka. In poslanci so jo z minimalno večino tudi podprli. Drugi del pa čaka, kakšna figura se bo zdaj pojavila na tej šahovnici.

Z.L.-D.

Največ zanimanja in vprašanja o konkretnih zadevah je bilo s področja denacionalizacije. O tem je govorila in na vprašanja odgovarjala Martina Vrhovnik, predsednica občinske komisije za denacionalizacijo kmečkih zemljišč. Vrhovnikova je med drugim povedala, da ne gre pričakovati rešitev čez noč.

A. BARTELJ

Zarja vendarle uspela zažareti

Novomeški parlament se je pustil prepričati, da je prenos občinskih stanovanj in poslovnih prostorov v delniško družbo Zarja pametno dejanje

NOVO MESTO — Po pričakovanju je bil predlog novomeškega izvršnega sveta za prenos stanovanj, stanovanjskih hiš, poslovnih prostorov in stavb občine v stanovanjsko podjetje Zarja, delniško družbo, kot vložek za odkup delnična ena glavnih točk četrtekovega zasedanja novomeškega parlamenta. V drugo je poskus uspel, poslanci so bili za to, da dobrih 912 milijonov vredno občinsko premoženje v obliku stanovanj in poslovnih prostorov zamenjajo za delnice delniške družbe Zarja.

Poslanec Zeleni Marjan Ravbar je imel na predlog sklep in na dosedjanje odgovore na njegove pomislne vrsto pripombe. Najprej je protestiral proti posebnemu sklicevanju poslancev, ki imajo kaj proti ustanavljanju Zarje in proti namigovanju v gradivu, da bodo »razbirati« Zarje odgovorni za razpad sistema na stanovanjskem področju in občini, če ne bo sprejeta ponujena rešitev. Ravbar je dejal, da je to izsiljevanje s strani izvršnega sveta in sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora, ljudi skratchi, ki so bili dobro plačani, da po ukinitvi sisa pripravijo reorganizacijo v smislu nove zakonodaje, pa tega niso storili. Časa je bilo dovolj, osnovne usmeritve za novo zakonodajo, ki je bila sprejeta oktobra lani, so bile znane več kot leto dni. Kot dokaz nestrokovnosti ljudi, ki so zadevo pripravljali, je naveadel dejstvo, da naj bi stanovanjsko podjetje opravljajo administrativno-tehnične naloge upravnega občinskega organa na stanovanjskem področju. Gre za podobno stvar, kot da bi gradbeni nadzor opravljali kar izvajalec gradbenih del.

Ravbar je menil, da je trditev izvršnega sveta o ločenosti profitnega in neprofitnega dela v Zarji v nasprotju s 93. členom stanovanjskega zakona. Oba dela morata biti pravni osebi in bi kaj postopki so težki in precej zahtevni. »Potrebno je potrpljenje, stvari pa bomo rešili v zastavljenih rokih,« je obljubila Vrhovnikova.

V Zagrebu je bil predlog razpravljen, razpravi je bilo slišati marsikaj, razbrati pa tudi precejne nepoznavanje in nezaupanje. Ob tem je treno in preudarno zazvenela razprava Jožeta Videta, starejšega Šentjernejčana, ki je poudaril, da bodo ljudje v teh krajih imeli tisto, kar bodo sami ustvarili in naj se ne začnajo na pomoč in dobrodelnost iz Ljubljane. »Razbiti je treba monopoli Ljubljanskih mlekarn, ustvariti tako zadružno, kjer bo pravi gospodar kmet, in tudi o političnih stvarih boste morali sami odločati, kajti prej so le te bo Šentjernej občina. Za to pa bosta morali zastaviti svojo besedo in delo, tako posamezniki kot celota,« je starejši mož govoril mlajšim sokrajanom.

Najboljši zbor se je udeležil dokaj skromno število ljudi. Najprej je občinski sekretar za kmetijstvo Ljubo Nenadič govoril o opravljeni in načrtovani kmetijski politiki v novomeških občinih, o njegovih uspehih, zagatal in neznankah ter o zakonodaji, ki neposredno ali posredno zadeva kmetijstvo. Pri tem je še posebej poudaril veterinarsko službo, ki da se obnaša kot monopolist, o čemer je bilo nemalo kritičnih pripombe in tudi otožbo v kasnejši razpravi. »Veterinarska služba je nedvomno potrebna, koristna in nujna, a njene cene morajo biti prilagojene splošnemu stanju v kmetijstvu in njegovim zmožnostim. V sedanjih razmerah živinoreja in prasičereja ne preneseta tako dragih storitev,« je med drugim dejal Nenadič.

Največ zanimanja in vprašanja o konkretnih zadevah je bilo s področja denacionalizacije. O tem je govorila in na vprašanja odgovarjala Martina Vrhovnik, predsednica občinske komisije za denacionalizacijo kmečkih zemljišč. Vrhovnikova je med drugim povedala, da staro ime, če da je program nove stranke tak, da kmetijstvo potiska bolj v ozadje, da je tak kot v socializmu pred desetimi leti, da premalo govorovi o zaščiti kmetijstva in preveč poudarja biološko pridelavo hrane in zeleno kmetijstvo, kar da bi v naših razmerah pripeljalo do tega, da bi bila Slovenija lačna.

A. BARTELJ

Novomeška kronika

PICIKOKL — Nedavno smo v krovni zapisali, da je Jože Kukec, predsednik zboru združenega dela v novomeški skupščini, nadvojvodo Rudolfa IV. v razpravi o novomeškem grbu kritil za Picikokla. Obvestil nas je, da smo ga kljub njegovem gromovitost slišali na robe, rekel je nameč Picikokl. Tako v njegovem rojstnem kraju rečejo prijaznemu možicu na vrviči, ki lepo dvigne roke, ko potegne za vrvice. No, Picikokl bolj kot Rudolfu, ki medtem že krasí novomeške avtomobilske tablice, pritiče novomeški skupščinski dogajanjem. Le vrvice nadomešča predglasovalni obisk iz pomembnejših prvih vrst po dvorani ali pomenljivo vrtenje glasovalnega kartončka določene barve.

NAGAJIVOST — S temi skupščinskimi vrstami bodo v Novem mestu očitno še križi. Kritike, ki jih je na projekt delniške družbe Zarja naslavil Marjan Ravbar, je šef novomeške vlade mag. Boštjan Kovačič označil za sindrom nagajivosti iz zadnje klopi. Omenjeni poslanec Zeleni ima res navado sedeti v zadnji vrsti, ki jo je predsednik zboru krajevnih skupnosti dr. Kocut na zadnji seji poimenoval celo po Kamčki. Zadnje vrste so nasploh prostor tistih, ki raje ostajajo neopazeni, zato Ravbarjevo živahnoge poseganje v skupščinsko dogajanje posamezne moti. Verjetno tudi zato, ker ima mnogokrat prav, čemur — namreč oporekanju ponujenim predlogom — prve skupščinske vrste po novem rečejo nepotrebo politiziranje problema.

PROSTOR — Novomeška skupščina je na zadnji seji secerila primer gradnje delavnice v Smolenj vasi in bila vse prej kot razumevajoča za obupne sosedje. Mag. Kovačič je na seji vladade, ki je obravnavala tovrstno gradivo, izjavil, da bi se sedede verjetno že nehali tožariti, če bi se za svoj denar, če ne bi bila možnost pritožbe vdelana v same postopke. Vsekakor se ob tem zastavlja vprašanje, ali bi občinari kaj manj svajali po občini, če bi bila ta njihova. Sicer pa je prijetljivi Langenhausen čez nekaj dni odhaja na obisk ekipa, okrepljena s pristojnimi občinskim ljudmi, ki se bodo posebej pozanimali, kako v Nemčiji urejajo urbanizem. Ni vrag, da potem ne bo bolje.

CENE — Če se lotimo še bolj konkretnih preživetvenih zadev, je na mestu nasvet, da se spet spleča malo pogledati po trgovinah, predno se nekaj kupi. Cene praktično vseh artiklov so lahko tudi standstotno različne. Le en primer: običajno aluminijasto folijo za gospodinjstvo je bilo v potrošniškem centru na Cesti herojev moč dobiti za 123 tolarjev, ko je bila v Mladinski knjigi že 192 tolarjev, 10 cm dolžja pa je bila v samoposredni trgovini v nekdanjem SDK vsega 128 tolarjev.

Ena gospa je rekla, da pustna maska s podobo premierja Peterleta v Mladinski knjigi ne gre najbolje v promet. Enim bi se jo zelo gred nadeti, drugi se bojijo jajc in podobne metalne robe, če bi se pojavili z njo med ljudstvom.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 12. do 18. februarja so v novomeški porodnišni rodile: Marica Lamovšek iz Šentupertu — Marka, Zarfa Kurtič iz Kanjižarice — Ines, Marta Suša iz Muhaberja — Mitja, Vesna Ribarič iz Rosalnic — Bruna, Marija Šest z Roj — Maj, Tončka Malenšek iz Cegelnice — Mateja, Jasmina Radman iz Metlike — Sabino, Slavka Božič iz Velikega Podljubnega — Aleksandro, Terezija Juršič z Iglenika — Nežko, Marta Breznik iz Dol. Selca — Anjo, Alenka Gregorčič iz Mokronoga — Aljaža, Veronika Božič iz Stopič — Anamarijo, Marta Hrcel iz Gornjega Kamenja — Katja, Irena Avsenik iz Straže — Klaro, Tatjana Varoš iz Orebovice — Klaro, Antonija Slak z Dol. Ponikve — Tjaša, Brigita Kaplar iz Strelca — Tanja, Branka Novak iz Črnomilija — Mateja.

IZ NOVEGA MESTA: Andreja Kastelic z Drske 46 — Sergeja. Čestitamo!

PUSTNI PLES V MAROFU

NOVO MESTO — Mladinski kulturni center pripravlja za torek, 3. marca, pustni pleš v športni dvorani Marof v Novem mestu. Pričetek plesa bo ob 19. uri, nastopale pa bodo znane rock skupine.

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na telefonu 23-304 na vaš klic čakal psiholog Marijan Stokanovič.

Z.LINDIČ-DRAGAŠ

KOPINA — Nove nagrade, tokrat v obliki grajev, ki so jo letos prvič podeliли ob črnomaljskem občinskem prazniku, je bil deležen občinski izvršni svet. Za prepočasno reševanje ekoloških problemov je namreč prejel »kopino«, ki pa ni kar tako, saj gre za umetniški kip, ki ga je izdelal priznani akademski kipar Jože Vrščaj. Marsikdo je izvršnemu svetu dobljeno »nagrado« precej zavidal, česar se je zavedal tudi sam predsednik, ki je, ko je po slovesnosti odšel na družabno srečanje, skrbno zaklenil avto. »Da mi kdo ne ukrade kopino, je pokomentiral.

ODLAGALIŠČE OPADAKOV — Član Predsedstva Republike Slovenije in predsednik Zelenih Slovenije dr. Dušan Plut je kot slavnostni govornik ob črnomaljskem občinskem prazniku med drugim dejal: »Preizkusni kamen praktičnega bolkeranskega regionalizma bi lahko bila že akcija za izbor skupnega odlagališča komunalnih odpadkov na najbolj primerni lokaciji. Metliški župan kot edini predstavnik metliške občine na slovesnosti je to izjavil komentiral odobravoče, če da Metličanom ne bo ne pretežko ne predalec odpeljati svojih smeti ne v Vrapočice ne morebiti v rudniško kadunjo. Črnomalci, ki so si Plutovo izjavlo očitno razlagali povsem drugače, pa nič.

NAJDENI PREDMETI — Na občini se je nabralo kar precej najdenih predmetov, a četudi je bila izključna cena za nekatere le nekaj deset tolarjev, na licitaciji ni bilo pretiranega zanimanja. Na občini so sklenili, da jih bodo še poskušali prodati, če pa jim to ne uspe, jih bodo odpeljali na odpad. Nekateri se že zanimajo, kdaj se bo to zgodilo, saj je med doslej še neprodanimi predmeti tudi zlata zapestnica.

Sprehod po Metliki

ANSAMBLI, KI BI HOTELI BRENTINA letosnji Vinski vigradi v Metliki, naj to željo sporočijo Toniju Gašperiču, predsedniku odbora za kulturno-zabavni program, »Velefesta«, deseta po vrsti, bo 22., 23. in 24. maja. Ker se bo odvijala vinarsko-turistična prireditev na treh metliških trgih, bo potrebnih za tri dni devet glasbenih skupin. Seveda bo tudi letos srečanje frajtonarjev, in sicer v nedeljo, 24. maja, ob 10. uri. Prijave harmonikarjev bo sprejemal Matjaž Rus v Beti.

METLIČANI SO MOČNO RAZOČARANI, ker je z naslovom demografsko ogroženih območij pricurjalo v občino bolj malo tolarjev. Iz podatkov, objavljenih v posebni knjižici, je razvidno, da so drugi slovenski kraji dobili celo več, kot so zaposlili oziroma pričakovali. Metliški vladarji trdijo, da so k temu veliko pripomogli vplivni državni možje, zato je mogoče sklepati, da metliška občina nima v Ljubljani nikogar.

TUDI V BELI KRAJINI USTANOVLAJAJO, ali pa to še bodo storili, kopico novih podjetij in ustavnih, ki imajo, tako vsaj trdijo, edino nalogo — pomagati ljudem. Ob poplavami porajajočih se dobrodelnečev pa je prebivalstvo vedno bolj zaskrbljeno. Krajanstu se zdi, da ustanovitelj raznih hranilnic, posojilnic, bank in podobnega spletja ne zanimajo vedno bolj obubožani Belokranjci, pač pa njihov denar, kolikor ga spletlo še premorejo.

Trebanjske iveri

JAKI DRUGIČ — Kmet Alfonz Jaki z Brinje je prizadeto reagiral na bodiško v prejšnji številki. Pravi, da ga zbadajo predvsem tisti, ki ga tožijo, on sam pa da se ne toži po sodiščih, ampak se samo brani. Dr. Jožeta Osterca pozna Jaki že več kot 20 let, saj je bil, še predno se je podal v politiko, velikokrat na njihovi kmetiji s svojimi študenti. Tako kot dr. Matija Kovačič in drugi. Nekoč je inž. Alojz Metelko rekel, da bi trebanjsko kmetijstvo cvetelo, če bi imelo 50 tak močnih kmetov kot je Jaki, ki ima hlevih prek 50 glav živine in prideva še druge presežke hrane.

OGLEDALO — Kdaj neki bodo novomeški cestari tako dobre volje, da se bodo spomnil, da je imelo nekoč ogledalo na krizišču v bližini Deua in proslile Zmagu v Mokronugu svojo natančno opredeljeno nalogo: omogočalo je večjo prometno varnost. Če bi zdaj, ko stoji le še točko ogledala, ravnal pločevino svojega jeklenega konjička v tej črni točki, ali bi policijski ukrepali? Ali bi bilo potrebno, da bi teklka človeška kri, da bi se odgovorni zdramili?

VARSTVO — Ali bo treba prepoloviti število oddelkov ali število zaplensnih, nekaj bo treba ukreniti, nekoliko po hamletovsko razmišlja o hudo kričnem položaju otroškega varstva v občini trebanjski župan Ciril Pungartnik. Pri tem Pungartnik opozarja, da ne bi kdo mislil, da ima kaj proti vrtcem, toda odbornikom občinske skupščine bo težko pojasnititi, zakaj bi bili iz občinske malhe veliko denara le za 28 odstotkov otroške populacije. Resnica pa je tudi ta, da v trebanjskih vrtcih ni prostih mest, kot marsikje po Sloveniji in je veliko staršev brez pravega otroškega varstva.

IZ NAŠIH OBČIN

Kje stakniti denar za vrtce?

V občinskem proračunu ga ne bo dovolj, vprašanje pa je, če bodo na republiki pripravljeni odvezati mošnjo — Podrazitev obremenila predvsem proračun

ČRНОМЕЛЈ — Skoraj nerazumljivo je, da pri takšni rasti cen v črnomaljski vzgojno-varstveni organizaciji od avgusta niso dvignili cene. Nad tem so se čudili celo na občinskem izvršnem svetu, ki daje žegen pri poviševanju cen v vrtcu, saj že pol leta niso prejeli od vrtca nikakrsne proshije za podrazitev. Zakaj tako, pa je znano. Na oddelku za družbeni razvoj so sicer spremljali ceno, ker pa so videli, da že avgustovskih cen v vrtcu ni bilo mogoč pokriti iz proračuna, so menili, da nima smisla pisati prošenj za nadaljnje povečevanje cen.

Vendar so se materialne razmere v začetku letosnjega leta že tako poslabšale, da so bili v vrtcu primorani prisiti za povišanje cen, in sicer od 1. januarja dalje za 87 odst. To povišanje, za katere so na izvršnem svetu sicer dvignili roke, pa pomeni predvsem večje breme za občinski proračun, ne pa toliko za stare. S tem

skega proračuna. Če nove cene v Črnomelju ne bi sprejeli, vrtce ne bi mogel preživeti, veliko vprašanje pa je, če bodo iz proračuna lahko zagotovili denar za plačo zaposlenim v vrtcu v skladu s kolektivno pogodbo.

In medtem ko na izvršnem svetu se verjamejo, da bo v proračunu do-

volj denarja za plačo zaposlenih v vrtcih, se odpira tudi vprašanje slabo vzdrževanih stavb in opreme. Idealno bi bilo, če bi se v proračunu našel denar tudi za te namene, vendar ga prav gotovo ne bo. S prispevki staršev pa vseh teh stroškov tudi ni mogoče pokriti, tudi zato ne, ker so v črnomaljskem vrtcu z enotami v Loki, na Čardaku in v Semiču pretežno otroci staršev z nizkimi plačami, torej so tudi njihovi prispevki majhni. Odgovorni v občini si bodo zato prizadevali pridobiti dodaten denar za subvencioniranje oskrbe iz republiškega proračuna.

M. BEZEK-JAKŠE

Komunala brede v težave

Zaradi zamrznjenih cen vse večje likvidnostne težave — Marca podrazitev ogrevanja?

• V črnomaljskih občinah je v dnevnem varstvu 496 otrok ali 34 otrok manj kot pred letom dni. Vendar so vrtci v Črnomelju in Semiču še vedno povsem zasedeni, saj so bili prej prepričljivno zasedeni, medtem ko se število otrok v vrtcih v manjših krajih močno zmanjšuje. V vseh vrtcih skupaj je 71 zaposlenih, kar je 11 delavcev manj, kot zahtevajo minimalni normativi.

povišanjem bi morali v letošnjem občinskem proračunu nameniti za otroško varstvo 36 milijonov tolarjev, kar je dvakrat do trikrat več, kot je sedaj predvideno v osnutku občin-

Začarani krog za otroško varstvo

Ne vidijo rešitve

TREBNJE — Od 1. marca bodo morali starši za svojih 80 otrok v jaslih in 343 otrok v rednih oddelkih Vzgojno-varstvene organizacije Trebnje (VVO) prispevati 45,4 odstotka več denarja kot doslej, je na predlog VVO pretekli četrtek sklenila trebanjska vlada. Po vroči razpravi, za katere je celovit pregled problematike otroškega varstva v občini pripravil odgovorni za družbene dejavnosti Milan Rman, so se Trebanjci tudi dogovorili, da bodo o zagatnem položaju v kratkem pripravili okroglo mizo, na katero bodo povabili tudi predstavnike reprezentativnih.

Kot je na omenjem sestanku izvršnega sveta vzrojil župan Ciril Pungartnik, je nevzdržno, da bi se sklicevali na neke standarde in normative, ki jih je sprejela že bivša skupščina Skupnosti otroškega varstva Slovenije v letu 1981, ker vemo, koliko je ura v gospodarstvu. Če to republika zahteva, natiži tudi zagotoviti denar za kritje razlike, saj so Trebanjci lani prispevali vrtcem za svoje otroke le še četrtnino stroškov, ostalo pa vse bolj oskuljeni občinski proračun.

»Če bi imeli v vrtcih polovico otrok v občini (trenutno jih je pa le 28 odstotkov), bi bilo mnogo lažje,« je reklo predsednik trebanjske vlade Jože Rebolič. Drugi so predlagali, da bi proučili socialni položaj staršev, saj jih le okrog 30 odstotkov plačuje polni prispevek za svoje malčke. »Skrbeti bi nas moralno, zakaj imamo tako nizek odstotek otrok, vključenih v vrtce,« je menila ravnateljica VVO Marija Bizjak in še povedala, da se je vrtec izredno racionalno obnašal, razmišljajo pa o novi vsebinski dela.

P. P.

veznem odvozu smeti. Konični neplačanki komunalnih storitev so tudi podjetja, predvsem Belt, ki povprečno na mesec dolguje kar 1,8 milijona tolarjev, pa tudi Iskra, Leso, Integral, Novoteks, Gostinstvo, zdravstveni dom, Gorjenje, Kolinska in še kdo. Komunalni dolžniki seveda toži, toda kaj, ko je stoppek izterjave izredno dolg.

V Komunali skušajo ublažiti likvidnostne težave na različne načine, vendar se vseeno boje, da ne bodo mogli izplačati februarških plač, ki so tako in tako pod kolektivno pogodbo. Da bi vsaj nekaj izboljšali razmire v tem javnem podjetju, predlagajo povišanje marčevskih cen ogrevanja za 30 odst., kar bi po odloku republiškega izvršnega sveta pomenilo 9-odst. povišanje komunalnih storitev za marec, saj drugih cen v Komunali prihodnji mesec ne bodo poviševali. Ta podrazitev bi bila manjša, kot bo sicer 80 odst. mesečne rasti stroškov, ker niso v sorazmerju z načrpano vodo. Pri odvozu odpadkov zaradi nerealnih cen imajo na mesec 270.000 tolarjev izgube, hkrati pa se morajo boriti še z neplačanki teh storitev, predvsem na območju Vinice, Dražgatua in v delu Semiča, kjer prebivalci ne spoštujajo občinskega odloka o obnovi.

M.B.-J.

Ekološka bomba naj bi izginila

Metliška deponija, na kateri se ne zbirajo zgolj komunalni odpadki, je velika obremenitev za okolje — Pripravljene zaslove za sanacijo — Reciklaža

METLIKA — Na metliški deponiji v Bočki vožijo komunalne, a tudi industrijske odpadke od leta 1979, vendar deponija še vedno nima uporabnega dovoljenja, ker doslej še niso zagotovili, da se škodljivi vplivi z nje ne razširjajo v okolje. Bistvena pomanjkljivost deponije je, da nima zatemnjene dna, kar je na kraških prepustnih tleh nedopustno. Izedeni vodi, ki so vse prej kot čiste, imajo tako prosto pot v podtalje in tudi v dragocene vire pitne vode.

Geološka sestava tal na metliškem odlagališču odpadkov sicer ni definirana, vendar je očitno, da gre za značilno kraško strukturo apnencev, prekritih z različno debelimi sloji glinastih materialov, ki so v naravi dokaj prepustni. Zaradi zelo značilnih kraških pojmov in nedefiniranih podzemeljskih vodnih poti pa ima lahko takšno odlaganje katastrofalne posledice bodisi takoj ali pa šele čez čas, in to celo na krajih, ki nimajo navidezno nobene povezave z deponijo. Zato bodo morali sanirati zemljišče.

Sedaj sicer še tečejo dogovori o odkupu dveh hektarjev zemlje ob sedanji deponiji. Na tem zemljišču nameravajo odstraniti zgornje plasti zemlje, urediti neprepustna tla in po-

tem tja preseliti smeti s sedanje deponije, ter tam, kjer je odlagališče danes, prav tako urediti neprepustna tla. Na Komunali so za ta dela že priskrbeli idejno-tehnično zasnovo, ki sta jo pripravila Vodnogospodarski biro iz Maribora in Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane. Ta program bo Komunala dala v presojo skupščini. Kasno bo njeni mnenje, je težko napovedati, res pa je, da bo sedanje odlagališče čez dobi dve leti

polno. Z razširitevijo pa bi v najslabšem primeru pridobili prostor za 9 let, v najboljšem pa celo za 15, če pa ne bi odlagali industrijskih odpadkov, celo za 20 let.

Na Komunali se zavedajo, da morajo radikalno zmanjšati zlasti industrijske odpadke na ta način, da industrija svoje odpadne surovine reciklira. Na deponijo bi sprejemali le gospodinjske odpadke, a tudi te bi reciklirali. Sicer pa pri nas vsaj za sedaj reciklažni program, kar zadeva ceno ni perspektiven, ker ni odjemnikov za ta material. A na Komunali upajo, da se bo odnos do tega spremenil.

M. BEZEK-JAKŠE

Storilnost se vse bolj zmanjšuje

V Trimu niso najbolj zadovoljni z lanskim poslovanjem — Nujna preusmeritev

TREBNJE, DOBOVA — Pretekli četrtek je vodstvo Trima na zborih delavcev in Trimbjem in Dobovi seznanilo pa povorka, z mestno godbo na piha na celu, krenila skozi mesto do Gale, kjer bo čajanka in ples v maskah. Program bo vodil Tomi Gašperič, za glasbo pa bodo poskrbeli godba na piha in učenci glasbene šole. Vabljeni otroci in odrasli!

TRIMOVO POSLOVNO POROČILO

TREBNJE, DOBOVA — Pretekli četrtek je vodstvo Trima na zborih delavcev in Trimbjem in Dobovi seznanilo pa povorka, z mestno godbo na piha na celu, krenila skozi mesto do Gale, kjer bo čajanka in ples v maskah. Program bo vodil Tomi Gašperič, za glasbo pa bodo poskrbeli godba na piha in učenci glasbene šole. Vabljeni otroci in odrasli!

TREBNJE — V Trimu je lani okrog 640 delavcev izvozilo za 13,1 milijona dolarjev izdelkov, pretežno v Nemčijo in Avstrijo. Navkljub sorazmerno visokim številkom pa lanski izvoz vedeža za 18 odstotkov zaostaja za predlanskim zaradi izpada prostranega tržišča nekdaj Sovjetske zvezde, kjer so se trimovci v preteklih letih že dodobra uveljavili.

Ob koncu leta je imel Trimo za 3,3 milijone dolarjev zapadlih in za 1,2 milijona dolarjev nezadaplih deviznih anuitet za posamezne projekte v tujini. Stvarno je pričakovati, da bodo do tega leta dobili Trebanjci plačano le pol milijona dolarjev.

V Trimu so zadovoljni s tistem delom poslovnega poročila za lani, ki obravnava domači trg. Pretežno so, zavoljo znanih zagat s plačilnim prometom in transportnimi potmi v bivši Jugoslaviji, prodajali svoje izdelke v Sloveniji. Le 9 odstotkov prodaje odpade na Hrvaško, 4,2 odstotka na Bosno in Hercegovino, pre-

NARAVOSLOVNI DAN — Učiteljica razrednega pouka na mokronoški osnovni šoli Nada Videčnik je prejšnji teden drugošolce popeljala na naravoslovni dan v zdravstveno postajo, v Paradiž. Tako se namreč imenuje predel Mokronoga, kjer je hram zdravja, ki bi se mu otroci in tudi velika večina odraslih raje izognila v velikem loku. (Foto: P. Perc)

IZ NAŠIH OBČIN

Klub staršev za prijaznejšo šolo

Edini v Beli krajini

METLIKA — Pretekli teden je na metliški osnovni šoli pričel z delom prvega klub staršev v Beli krajini in eden redkih na Dolenskem spletih. Njegova vloga

Za osemnajsterico

Javna dela v Ribnici

Ribniška občina se v preteklem letu ni prijavila na razpis republiškega ministra za delo za zbiranje programov javnih del in je bila tako ena izmed samo enajstih občin v Sloveniji, ki v preteklem letu niso imele nobenega takšnega programa. Ker pa je ravno v preteklem letu število nezaposlenih v Ribnici močno naraslo, je občina Ribnica razpisala na programe javnih del v letosnjem letu.

Na razpis je prispealo pet programov. Med podjetji se je prijavil le ITPP iz Ribnice s programom ekološke in funkcionalne ureditve tovarniškega okolja svojega podjetja, pa dva programa pa sta prijavila Center za socialno delo iz Ribnice in Javni zavod Miklova hiša.

Pomoč otrokom z učnimi in vzgojnimi težavami in pomoč mladim v socialni stiski ter gospodarska pomoč in nega ostarelih in invalidnih občanov na domu sta programa Centra za socialno delo, ki ju je ribniški izvršni svet na svoji zadnji seji potrdil in podprt kot humanistična akcija. Sofinanciralo bo tudi oba programa Javnega zavoda Miklova hiša. Glede programa podjetja ITPP pa je ribniški izvršni svet menil, da bi bilo njegovo sofinanciranje prevelika bremenitev proračuna.

Čas trajanja navedenih programov javnih del, ki naj bi jih sofinancirajo Republiški zavod za zaposlovanje, Izvršni svet občine in izvajalci, je od šest mesecev do enega leta. Pri tem naj bi dobljalo 18 ljudi.

M. L.-S.

IZŠLI SNEŽNIŠKI ODMEVI

KOČEVSKA REKA — Te dni je izšla prva številka glasila podjetja Smežnik iz Kočevske Reke — »Smežniški odmevi«. Njen urednik je Ive Stanič, izhaja pa enkrat mesečno v 400 izvodih. Članek »Pogled v prihodnost« govorja o usmeritvah in načrtih podjetja Smežnik, ki ima vrsto naloga na tem nekaj zaprem območju. Profesor zgodovine Mitja Ferenc piše o kočevskih Nemcih, ki so posevajali tudi širše območje Kočevske Reke. Zanimiva je tudi anketa o tem nekaj zaprem območju, v kateri so odgovori dokaj pestri, od tega, da zdaj prihajajo sorodniki neovirano na obisk, pa do želje, naj bi Kočevsko Reko spet zaprili.

VSE ZA VEČ DELOVNIH MEST

KOČEVJE — Na zavodu za zaposlovanje v Kočevju je prijavljenih 1200 ljudi, približno 46 se jih je vrnilo na delo, ko bodo zaključeni stečaji v Italiju, Tekstiliani, Zidaruji. Izvršni svet je na začetku leta razpravljal o možnosti glede zaposlovanja v občini in ugotovil, da se edine investicije, ki so usmerjene v nova delovna mesta, pojavljajo v obriti in zasebnem podjetništvu. Da bi spodbudili razvoj, deluje že drugo leto posvetovalna služba za razvoj obriti in malega gospodarstva. Pomoč nudi tudi kmetijsko svetovalna služba. Razvojni sklad bodo v tem letu opremljeni banke s svojimi sredstvi. Razmišljajo tudi o ustanovitvi ali agencije za razvoj ali oddelku za razvoj znatnega izvršnega sveta. Investitorji so zagotovili 65.000 kvadratnih metrov prostora za dve zazidljivi obrtni coni. V Kočevju ugotavljajo, da ti ukrepi in tisti, ki bodo še sprejeti, morajo pomeniti zagotavljanje novih delovnih mest.

M. G.

Za boljše ceste in telefonijo

V programu KS Tržišče za samoprispevki je tudi mrliska vežica — Program sta rega so izpolnili — Referendum bo v nedeljo, 8. marca

TRŽIŠČE — V krajevnih skupnosti Tržišče so krajanji v preteklih letih pokazali veliko dobre volje in pripravljenosti, da tudi sami po svojih močeh prispevajo za hitrejši razvoj krajev v tem koncu Mirnske doline. Obnovili so staro osnovno šolo, asfaltirali pa cesto od Malkovca proti Telčam in proti Vrhu nad Mokronogom. Temu so bili lažje kos, ker so pet let placevali krajenvi samoprispevki. Ta se je iztekel, zato bodo 8. marca krajanji odločali o njegovem podaljšanju še za 5 let.

S pomočjo tega krajevnega samoprispevka (gre za poldruži odstotek od plač, pokojnino in katastroškega dohodka) bodo še letos posodobili po 1000 metrov ceste proti Spodnjim Vodalam in Škovcu, nadaljevali pa s posodobitvijo ceste Telče — Laze, pomembno tudi za sosednjo boštanjsko krajevno skupnost. V petletnem programu krajevnega samoprispevka je tudi posodobitev 2,5 km ceste Tržiča — Lankice.

»Končno pa se nam le obeta, da bomo ob pomoči denarja iz demografsko ogroženih območij uredili še

telefonsko omrežje z okrog 150 priključki. Načrtujemo tudi izgradnjo mrliske vežice v Tržišču. Izven programa krajevnega samoprispevka je nadaljevanje gradnje gospodarskega doma v Tržišču, ureditev javne razsvetljave na Malkovcu, Telčah in v Pijavicih. Ker so se krajanji že doslej izkazali bodisi ob prostovoljnih akcijah, ko je bilo treba poslošeno zasukati rokave in pljuniti v roke, ali pa če je bilo treba zbrati še kakšen manjšajoč material, predvsem les, ne dvomim niti zdaj, v še težjih časih, da ne bi razumeli naših

Neslepčni, ogorčeni, užaljeni...

Strankarske težave

KOČEVJE — Seja predsedstva kočevske občinske skupščine je bila v sredo, 19. februarja, neslepčna. Ker je bilo na seji prisotnih precej vabljениh predstavnikov strank, so jo preimenovali v sestanek, na katerem so se pogovarjali o osnutku smernic za obnovo kmetijske in drugih gospodarskih dejavnosti na opuščenih kmetijskih zemljiščih, o osnutku revizije programa razvoja kmetijstva na Kočevskem, pa tudi problematiči zagotovitve prostorov za stranke.

Oba osnutka so predstavniki strank podprli, hkrati pa izrazili bojanjenje, da bo njun sprejem v skupščini pomenil bremenitev občinskega proračuna. Predsednik občinske skupščine dr. Mihael Petrovič je dejal, da je res še veliko nedorečenega in da se ne ve, ali bo republika kot lastnica velikega dela kmetijskih in gozdnih površin na Kočevskem tudi pripravljena financirati, da pa je sprejem smernic in programa potreben, če se ne želijo prepustiti stihiji.

Glede strankarskih prostorov so predstavniki strank menili, da izvršni svet ne kaže nobene volje za ureditev tega vprašanja. Socialisti so ogorčeni zaradi visokih najemnin, ki jih določa izvršni svet, krščanski demokrati pa celo užaljeni, saj so prošlo za dodelitev prostorov posredovali izvršnemu svetu že aprila lani. Predsednik izvršnega sveta Alojz Petek je na očitke odgovoril, da nobena skupščina ne zagotavlja strankam prostorov in da nobena stranka nima sedeža v objektih republike skupščine, še posebej pa je poudaril, da ni naloga izvršnega sveta strankam zagotavljati prostore.

M. L.-S.

</div

ČISTKE — Krški kmetje, združeni v SLS, so rekli, da je nujno potrebna kmečka zadruga. Da bi jo lahko ustanovili, mora slovenski parlament prej sprejeti zakon. Zadruga je oblika svobode za kmetja, so rekli. Zato so kmetje za svobodo. Eden od kmetov je tudi rekel, sebi v brado in sosedu na levo uho, da je grdo, da še ni zakonodaje. Te pa ni, ker je v slovenskem parlamentu nekateri poslanci nočajo sprejeti. Zato jih je potreben po njegovem, nekaj postreliti v slovenskem parlamentu, da bo že enkrat mir. In svoboda seveda v obliki zadrug. Pa še enega Hitlerja bi bilo treba, je menil.

NEMOGOČE — Krščani imajo nekaj demografsko ogroženih območij. Svoj čas se je tem predelom reklo ne razviti. Razlike in nobene, kar zadeva dejansko stanje. Tudi ni čudno, če so tako območja. Ljudje, ki delijo javni blagor po deželi, le poredko osebno prispejo v nerazvite kraje. Ti so ne samo bogu za hrabom, ampak tudi tako visoko v hribih, da na poti do njih zahajajo celi avtomobili z zračno hlajenim motorjem.

ARGUMENTI — Na pogovorih Vidmovih delavcev in vodstva pred časom je bilo precej vroče, pa ne zaradi natlačene dvorane krškega kulturnega doma, ampak drugače. Tedaj zelo živ možak pri vrati je dejal generalnemu direktorju Francu Cargu, da ga pač ne bo pustil iz dvorane, če delavci ne bodo imeli dela v Vidmu. V danem trenutku so udeleženci pogovora prešli od besed k dejanjem. Če bi gledali prav od blizu, bi videli, da bradati možak Čargovega kolega iz vodstva ni udaril premočno. Vsaj malce pa ga je. Taka je pa krška konstruktivna nezaupnica in argumentirana kritika vodstvu.

Novo v Brežicah

RAČUNALNIKI — Na občini imajo računalnike. Pred časom so si dali vgraditi nekaj programske izboljšav. S tem so ocitno presenetili sami sebe, saj se enostavno ne morejo spriznati, da bi to izboljšavo tudi uporabljali in tako delali po novem. Sprva so novi program sicer nameravali uporabljati, vendar je naneslo drugače. Tečaj, na katerem naj bi osebje za računalniki poučili o novosti, je zaenkrat odpadel, potem ko so tako sklenili člani vlade, in sicer na korespondenčni seji.

NAČRTOVANJE — V Ljubljani so naredili načrt za razvoj demografsko ogroženih območij v občini Brežice. Očitno pa Brežičanom mešajo štrene nepoklicani ljubljanski izvedenci. Poleg omenjene ljubljanske razvojne študije imajo Brežčani še en razvojni načrt za demografsko ogrožena območja, ki so si ga naredili sami. Prebivalci nerazvitih delov brežiške občine so torej postali ljubljenski oblasti, saj imajo zdaj dva-kratno možnost za razvoj, potem ko dolgo niso imeli nobene. Kdaj bo razvoj prispel v deželo, še ni znano. Mogoče bo malce zamudil, če bo o ljubljanskem razvojnem programu razpravljalo vseh devetnajst krajevnih skupnosti, takoj kot je razpravljalo o brežiškem. Naj pa malce počaka, namreč razvoj, da se ljudje zmenijo.

NASKOVANJE — Brežiški grad-muzej je očitno nekdo napadel, saj je zd na dvorišču precej okrušen. Lahko da je omet z zidu odpadel tudi zaradi vlage. Vlagi v zidu se niso znali ubraniti premožni graščaki, kako naj jo torej preženjo Slovenci s kulturnimi spomeniki, zdaj ko zmanjkuje za kruh. Ometa na brežiškem grajskem dvorišču, kolikor se ga bo nabralo, bo verjetno najbolj vesela komunalna služba. Se bo lahko potolažila, da upravičeno zaračunava smetarinu grajskemu muzeju.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 7. do 19. februarja so v brežiški porodnišnici rodile: Nada Žarn iz Vel. Mrševskega — Primoža, Andreja Verstovšek iz Breštanice — Martina, Emina Bublica iz Krškega — Teyto, Zvezdana Pletič iz Zaprešića — Jeleno, Jenny Janjanin iz Krškega — Taro, Darja Oloovec iz Šutne — Nino, Ljiljana Neuwirth iz Krškega — Lavro, Jožica Moškon s Senovoga — Tamara, Anica Pirš iz Brežic — Katjo, Mirjana Zelčič iz Krškega — Josipa, Ksenija Šepet iz Rakovca — Natašo, Ankica Rostohar s Ponikev — Antonija. Čestitamo!

PRIPOROČAJO KANALIZACIJO

BREŽICE — Čatež nekateri načrti predvidevajo kot eno od turističnih središč v občini Brežice. V preteklosti se je zaradi zdravilišča kraj v tem pogledu že precej uveljavil, o prihodnosti pa nekateri najraje ne bi govorili, saj se boje, da se krajevna turistična ponudba ne bo mogla prav veliko izboljšati. Pesimisti ugotavljajo, da razvojni načrti ne predvidevajo gradnje kanalizacije na Čatežu, pomanjkanje tovrstne infrastrukture pa turističnemu kraju ne more biti v dobro. Posebej to bode v oči, ker je bližu mesto Brežice z daleč popolnejšo komunalno opremo.

Zadruga jih pomeni pravičnost

Konferenca SLS — Cvičku ustrezno mesto — Beda in neorganiziranost

KRŠKO — V nedeljo je imela letno konferenco krška podružnica Slovenske ljudske stranke. Udeleženci so nanizali nekaj kmetijskih dejavnosti, katerim naj bi kmečka stranka v prihodnosti namenjala posebno pozornost. Med take dejavnosti sodi vinogradništvo, ki je tako zanemarjeno, da v občini od 1.000 evidentiranih hektarov vinogradov letno obnovijo le dva hektara. Zato mora vinogradništvo »dobiti mesto med ostalimi kmetijskimi panogami«. Med različnimi vrstami vin pa mora speti dobiti častno mesto cviček, ki je bil po krivem ob svoje dobro ime.

ZA KMETE — Na letni konferenci krške podružnice SLS so kritizirali razvijeno posredniško mrežo v nabavi in prodaji kmetijskih predelkov. Alojz Cerjak (na fotografiji ob mikrofonu) je izračuni ponazoril sedanj kmetov podrejeni položaj pri prodaji svojega in nakupu drugega blaga. (Foto: L. M.)

Krška podružnica SLS bi v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo

Končen račun kaže izgubo

Zeleni Krškega predpostavljam, da bo začasno skladišče RAO v Krškem razmeroma dolgo v rabi

KRŠKO — Ob sedanjih razpravah o jedrski elektrarni Krško Zeleni Krškega nasprotujejo širiti začasnega skladišča nizko in srednje radioaktivnega materiala na dvorišču nuklearke. Krška frakcija Zelenih je slovenski strankarski centralni sporočila, da nasprotuje omenjenemu širjenju, ker ne more pristati na nov nuklearni objekt v Krškem. Za tako svoje stališče je dobila soglasje v republiškem vodstvu Zelenih Slovenije.

Odpor Zelenih je posledica njihove bojazni, da bo v začasno skladišče nuklearke odložila ne samo nizko in srednje radioaktivne odpadke, ampak tudi »težke komponente, kot so uparjalniki«.

Silva Mavšar, člana krške stranke Zelenih, moti, da naj bi imelo začasno skladišče po načrtih zmogljivost za celo živiljenjsko dobo elektrarne. Taka zmogljivost bo po njegovem pomenila toliko časovno rezervo, da bodo pristojne ustanove še lep čas odlašale z ureditvijo trajnega odlagališča radioaktivnega materiala kje zunaj krške občine.

Mavšar je prepričan, da bo država kot že večkrat izigrala krško občino tudi glede rente. Ko bo nova lokalna samouprava in ko bo nuklearka dobila lastnika, bo do dosti težje rente priti. Krška vlada dopušča državi počasno urejanje zadev glede rente, s tem pa bo Krško precej izgubilo.

L. M.

V GLOBOKEM PITAO PURANE

BREŽICE — Tukajšnja Agrarna Proizvodnja in trgovina je letos začela na farmi v Globokem vzrejati purane, potem ko je poizkusno to dejavnost uvedla že prej. Na globoškem posestvu, kjer je v perutniškem pitališču nova belgijska oprema z možnostjo avtomatskega krmiljenja, se lahko v enem turnusu redi do 10.000 puranov ali pa do 18.000 brojlerjev. Kot pravijo v podjetju, so eden od dveh slovenskih rejcev puranov, s tem da imajo večje zmogljivosti. Globoško farmo naj bi že v drugi polovici letosnjega leta povečali, tako da bo prostora za dvakrat več pernatih »varovancev«, kot jih krmilče sprejme sedaj. Naložba v reju puranov je po besedah Ivana Vučajnka, direktorja družbenega podjetja Agraria Proizvodnja in trgovina, veljala okrog 4,5 milijona tolarjev.

PURANI — Na farmi v Globokem bodo redili puranje samice 14 in samce 18 tednov. Splošno živali bo Agraria sprva prodajala žive, sčasoma pa namerava opremiti lastno klavlico. (Foto: L. M.)

bo poskrbela za dopolnilne dejavnosti na kmetijah. Sodelovala bo z aktivom kmečkih žens, organizirala delovno prakso na mojstrskih kmetijah in podpirala društva, od katerih so doslej že nastala sadarsko, konjejsko in govedorejsko društvo. V zvezi z NE Krško si bo stranka prizadevala za primerno rento. Krška kmečka stranka ne zahteva zaprtja nuklearke, vendar tudi ne dovoljuje širjenja njenega skladišča.

Konference so se med drugimi udeležili namestnica republiškega

- Kot je krška SLS zapisala v program, bodo v Krškem 4. juliju organizirali Urhov sejem.

kmetijskega ministra Marija Markeš, republiški poslanec Marko Štadler in Andrej Kovačič kot predstavnik krške vlade.

M. LUZAR

RECIKLIRANI PAPIR IN UČBENIKI

KRŠKO — Šolske učbenike in zvezke bodo v prihodnje mogoče tiskati na recikliranem papirju. O tovrstni uporabi papirja, ki ga je odpadnega izdeluje krški Videm, so se pogovarjali tudi na nedavnem sestanku v Krškem, ki so se ga udeležili poleg Vidmovih predstavnikov še Niko Žibret iz ministrstva za šolstvo, dr. Srečo Zakrajšek z republiškega zavoda za šolstvo in nekateri slovenski tiskarji in založniki. Da ta papir po kakovosti ne zaostaja za brezlesnim, so že potrdili tiskarji Dela in Mariborskega tiska. Zamisel o šolskem tisku na recikliranem papirju podpirata ministrstvo in zavod za šolstvo.

Obljube, dolgori in vprašanja

Radovedna SDP

BREŽICE — Klub poslancev SDP v Brežicah meni, da občinski izvršni svet ni pripravil zahtevanega programa posodabljanja cest, ki so jih po prvotnih načrtih misili modernizirati s samoprispevkom, vendar jih niso. Te neposodobljene ceste so »naravnih dolgih občin kot celote do njenih posameznih delov. Občinska vlada mora zato nameniti vsa razpoložljiva finančna sredstva za uresničitev tega preostalega dela programa.

Nekaj pomanjkljivosti vidi poslanski klub SDP v sprejetih odlokih o ustanovitvi nekaterih zavodov. Sprejeti odloki »so v nasproju z zakonom o zavodih. S sprejemom različnih predpisov, ki so jih obnavlali v občinski skupščini v Brežicah, je povezana tudi čistoča reke Krke. Vprašanje je, koliko je Krka čista.

V zvezi z različnimi posodobitvami v občini bo v prihodnje igralo vlogo podjetje Center za razvoj Posavja. Poslanski klub SDP meni, da se o Centru ve premal, zato zahteva od izvršnega sveta podrobnosti o ustanovitvi in delovanju podjetja. Poslanski klub SDP bo v osem poslavil delegatska vprašanja na zasedanju občinske skupščine. Zahteval bo tudi informacijo o živiljenjskem standardu dijakov in študentov ter o urejanju komunalnega smetišča v Dobovi.

OBČINI ZBOR — Brežiške kmetice, včlanjene v aktive kmečkih žens, so imele v petek občini zbor. Ob tej priložnosti juri je Milena Kulovec, svetovalka iz Ljubljane, podrobno spregovorila o turistični dejavnosti na kmetiji. Brežiški aktivi kmečkih žens, ki ima 13 podaktivov, se je na zboru preimenoval v Zvezo kmetov Brežice. (Foto: L. M.)

Da kmetice ne bodo več »vzdrževane«

Gospodinjska šola

BREŽICE — »Ženska, ki je vezana samo na gospodinjstvo in na dom, nekako otopi in pozabi nase.« Tako gleda na žensko za štidelnikom kmetijska svetovalka Andreja Špeljak iz brežiške kmetijske svetovalne službe. Mentorici aktivu kmečkih žens v občini se pridržuje v tem mnenju tudi Ana Šetinc, predsednica brežiškega aktiva kmečkih žens.

Da kmečke gospodinje ne bi pozabili nase, pripravlja Špeljakova v sodelovanju z aktivistkami in nekaterimi mestnimi različnimi zadevami, ki bi jih zunanj opazovale lahko združili pod skupen naslov: Kako bo moja kmetija prijetna meni in drugim. Članice aktivov kmečkih žens se poučujejo o higieniskem pridobivanju mleka, s predelavljivo mleko in v boljši reji prasičev. Seznamajo se tudi, če sodimo po letosnjem delovnem načrtu, z gojenjem rib, s predelavo mesa, s pripravo zdravilnih zelišč, sušenjem sadja, krojenjem in šivanjem, pletenjem košar, a tudi s temelji knjigovodstva. Iz več razlogov in na več načinov se v aktivih trudijo vzбудiti in utrditi v domačinkah občutek, kaj je lepo urejeno kmečko dvojšče in podeželje. Vseeno temu so namenjeni tečaji, predavanja, ekskurzije in obiski kmečkih sejmov. Sodelovanje na veronskem sejmu imajo brežiške kmetice že za seboj, rade pa bi izdelke predstavili tudi v Gradcu in Riedu. Do embalaže za pecivo, s katerim se podajo na sejme, jim pomaga Kmetijski zavod Ljubljana. Med podprtorki aktivov brežiških kmečkih žens pa se je že vpisal z določenimi tudi občinski proračun.

Kratek vzgojni domen priložnostnih, čeprav dobrih predavanj in tečajev bi se po mnenju Ane Šetinc zadolomestiti z gospodinjsko šolo. »Doma se ženska res nauči biti kmetica, a ne zadosti. Izobražena kmetica se zna postaviti na noge tudi ekonomsko. Zna postati gospodinja, ki na kmetiji ni več »vzdrževana« oseba,« je neustavljiva Ana Šetinc.

ODLOČBE O IZGUBI DELA

KRŠKO — Osemintridesetim Vidmovim delavcem bodo z odločbami sporočili, da so trajni presežek. Tem ljudem brez zaposlitve bodo prednostno ponudili delo, ko ga bo ali če ga bo Vidmov krizni vodstveni tim zagotovil z novimi proizvodnimi programi. S šestilom ljudi, ki bodo prejeli odločbo, se je strinjala tudi arbitražna komisija v Vidmu. Pričakujejo, da bo nekaj delavcev, ki so se znašli na cesti, napisalo pritožbe.

Prijateljici, ki se ne marata

Srečanje mladih krščanskih demokratov Slovenije in Hrvaške

BREŽICE — Meja mora biti vez med Hrvaško in Slovenijo. Željo, ki jo je v Brežicah v nedeljo na okroglji mizi na mednarodnem srečanju mladih krščanskih demokratov Slovenije in Hrvaške izreklo Nace Poljanar, so povzemali tudi drugi udeleženci. V pogovoru so ocenili, da imata Slovenija in Hrvaška končno poduniti Evropi. S slednjo ju povezuje krščanska tradicija, zato morata Hrvaška in Slovenija iskati svoje oprišče v krščanstvu.

Zdaj manjka gospodarsko sodelovanje med državama. Blagovni tokovi so po besedah Janka Deželaka, republiškega poslanca, popolnoma zastali. Na dosedanjih pogojanjih se državi še nista dogovorili o deviznem depozitu Ljubljanske banke Zagreb in o hrvaškem dolgu slovenskim podjetjem. Zelo nespodobudno za rešitev teh vprašanj so »precej trda stališča«, kakršna pa po Deželakovih besedah zastopajo finančni predstavniki hrvaške vlade. Posamezniki pa kažejo dobro voljo

Ali si naš ali si pa naš sovražnik

Na nedavni letni konferenci novomeškega občinskega odbora Slovenskih krščanskih demokratov, ene najmočnejših strank v novomeški občini, ki ima temu primerno mesto in vlogo tudi v občinski skupščini, je visok strankarski človek Nace Polajnar, vodja poslanskega kluba Slovenskih krščanskih demokratov v republiški skupščini, med drugim poudaril, da je SKD stranka, ki spoštuje vse druge stranke. Ta vidni strankarski človek je dejal tudi, da je prihodnosti Slovenskih krščanskih demokratov etika v delovanju, se pravi, da morajo tisto, za kar se z besedami zavzemajo in na kar prizegajo, tudi početi.

Nekatere razprave oziroma odgovori na vprašanja, ki so jih zastavljali prisotni, nanje pa odgovarjala v glavnem Polajnar in Janez Lukač, ki se je novomeške konference SKD udeležil kot predstavnik Slovenske ljudske stranke, pa so bili taki, da bi bilo bolje, ko bi ostalo samo pri besedah in ne bi misli in njih duha tudi udejanjali. Bilo je tuk pred glasovanjem v republiški skupščini o kandidatu za novega mandatarja Marku Volču, ki so ga predlagali neodvisni poslanci. Za začetek je Polajnar na hitro opravil s strankarsko neodvisnimi poslanci in kandidatom, če da je »hudo, če je človek preveč neodvisen, ker bi taki slovenski narod vodili tako kot prej, ko smo bili tudi hudo neodvisni«. Iz tega je izpeljal zaključek, da hočejo tisti, ki se zavzemajo za neodvisnega kandidata oziroma neodvisno vlogo, dokazati, da demokracija ni dobra oblika vladavine. Če stvar pogledamo od zadaj, pa se glasi takole: Demokracijo je samo pripadnost stranki in kdor ne pripada stranki, je protidemokratičen. Ob tem je Lukač trdil, da je ta kandidatura »produkt komplota, ki hoče v Sloveniji ustvariti vzdružje kaosa. Ti neodvisni kandidati pa so še kako odvisni in med sabo povezani«. Skratka: Ali si naš ali si pa naš sovražnik.

Kaj nam bo res tudi tokrat spodelito? Ali smo Slovenci obsojeni zgolj na obrate v istem? Kaj se bo menjala samo barva, načini in metode pa bodo enaki, kvečjemu vedno bolj izpopolnjeni in boleče učinkoviti? Sta samo bič in hrbel? Od metanja iz služb do metanja v brezno je samo korak. Nekateri pa se tako radi prestopajo.

Kasneje so navzoči postavljal vprašanja in kar nekaj se jih je nanašalo na kandidata Volča in njegov program. O človeku, za katerega je povedal, da ga ne pozna, se je Polajnar izrazil žaljivo in zaničljivo. Seveda to velja za normalno razumevanje etike besede. Tako na primer, da njegovega programa sicer ne pozna, a je prepričan, da sam takega napiše v pol ure. »Zlasti bomo hoteli poslanci vedeti, kdo ga pošilja,« je napovedoval. »Ker pa prihaja iz tistih krajev, kjer so doma banane, pričakujem, da bo s seboj pripeljal ladjo banan.« To se lepo ujema z banansko »duhovitostjo«, ki so jo nekateri poslanci ob zgrajanju in obsojanju številnih televizijskih

gledalcev zganjali v tistem mučnem dnevu v slovenski skupščini.

Ko je »opravil« Volčem, se je, spodbujen od vprašanj, ki so bila že zastavljena tako, da so napeljevala na želeni odgovor, Polajnar lotil televizijev. »Ti ljudje so vajeni ubogati in batiti se. Sedaj pa so zmedeni in ne vejo, koga morajo ubogati in koga se batiti, pa vlogo včasih napadajo, drugič spet se ji prilizujejo. Poleg tega pa so neprofessionali tudi v etiki javne besede. Morda po novih volitvah naredimo več reda tudi na televiziji,« je napovedal, »tako da se bo vedelo, kdo je kdo. Neodvisni novinarji pa niso!« Lukač mu je pritegnil, češ oni (novinarji) ne morejo spremeniti svojega miselnega vzorca, zato jih ni moč spremeni, ampak jih je treba odstraniti. O tem, kako težko je spremeniti »miselnih vzorcev«, pa da ve iz lastne izkušnje.

Na koncu smo slišali, da je Kučan »stalno kisel in žalosten«, in to zato, ker se mu toži po Beogradu in da bi šel takoj tja, če bi mu ponudili, da bo »glavnin«, ter da bomo pravega predsednika dobili še po naslednjih volitvah. In to o predsedniku lastne države na javnem zboru stranke!

A. BARTELJ

Razlika med dvema in tremi ničlami

Štoširidesetletnica slovenskega zborničnega sistema je bila prejšnji teden, tako kot se za tako častiljivo ustanovo spodobi, poslavljena z vsem bliščem in ob navzočnosti najvišjih državnih predstavnikov, vendar pa ob odsočnosti predsednika vlade in nekaterih predstojnikov pomebnih vladnih gospodarskih resorjev. Ali je to zgoraj naključje ali pa je v tem tudi kaj simboličnega, vemo v ožjih posvečenih krogih, mi, ki smo bolj od daleč spremljali omenjeno poslavlo, pa lahko ugotovimo tudi odsočnost pri nas že tako prislovicnega tarnačja nad slabimi gospodarskimi razmerami, ki je pri naših gospodarsvstvenikih razvila nepogrešljivo. Pri tem se je treba seveda spomniti, kako smo vsi skupaj včasih naslavljali ostri kritike zvezni vladi v Beogradu, zveznemu premijeru in posameznim ministrstvom, potem, ko je Beograd pač šel, kamor mu je bilo usojeno, pa so se isti očitki usuli proti Ljubljani.

Za neuspehe, za izgube, za stečaje, za slabe plače, za vse je bil praviloma vedno kriv nekdo drug. Čeprav je to deloma tudi veljalo, pa je treba poštoma le priznati, da se je za takim izgovaranjem dostikrat skrivala obilica lastne nesposobnosti, okostenosti in neznanja. Tisti, ki za vse krivi druge, je očitno tudi nesposoben izogniti se preprekam, ki mu jih drugi nastavljajo. Trditev je poenostavljena, vendar je bilo iz gorovov petih slavljenec, najuspešnejših direktorjev Slovenije, ki so ob visokem jubileju slovenskega zborničnega sistema prejeli od Gospodarske zbornice Slovenije posebne nagrade, slišati presenetljivo malo kritike gospodarske politike slovenske vlade. Bolj so se se posvečali analizi ukrepov, ki so njihova podjetja pripeljala v družbo uspešnih.

Med temi je gotovo prednjačil generalni direktor Tovarne avtomobilov Cimos Koper Boris Bernetič, ki v svojem radijskem interv-

juju ni niti z besedico omenjal težav, ki mu onemogočajo uspešno delo in prodor na trge, temveč je stvarno opisal, kaj je potrebno, da je podjetje v sodobnem svetu gospodarsko uspešno. Zadostiti mora trem osnovnim zahtevam. Če zgreši le pri eni od teh, se že kopijo težave, ki jih je treba prevzeti na lastna pleča, Še raje pač zvaliti na koga drugega: sistem, vlogo, tečajno politiko, surovine, lenobavjevci, malomarnost ali kaj še vsega ponuja bujna menežerska domišljija.

Zahete so strnjene v treh ničlah, znanih poslovnežem širom po modernem svetu. Prva ničla je nič zaostankov in luknenj v proizvodnji in taka elastičnosti, da pri prehodu na nove programe ni izgube časa in stroškov. Drugo je nič lomov in izmečkov v proizvodnji. Tete je nič zanesljivosti.

Na prvi pogled je formula treh ničel videti preprosta, vendar je za njeno uresničitev potrebno veliko naporov in strokovnega dela. Je simbol neizprosnega sodobnega poslovneža sveta, ki ne dovoljuje improvizacij. V tem svetu veljajo samo tri ničle skupaj. Dve imata še vedno isti pomen kot nekdaj. Iz njiju smrdi, od tam se pljuva in naslavljajo izgovore na vse in povsod.

T. JAKŠE

Knjiga v davčni ožemalnici

So poti, odločitve, zakoni in ukrepi, ki jim je moč brez globljih pomislekov in tehnjejših zadržkov dati soglasje in podporo, akoravno pomenijo novo ali dodatno finančno obremenitev državljanov. Da pa tudi ukrepi, s katerimi se nikakor ni moč strinjati in se z njimi pomiriti, ker so vse prej kot razumnii, in eden takšnih je februarja, le nekaj dni po slovenskem kulturnem prazniku, hudo prizadel slovensko kulturo. Gre za najnovejšo obdavčeni knjig in vsega v zvezi z njimi.

Po novem je namreč treba od vsake natisnjene oziroma prodane knjige plačati še 5 odstotkov prometnega davka, davek na avtorsko delo se poveča od 15 na 25 odstotkov, tu pa je še dohodninska podražitev vseh del, verižno vgrajenih v končni izdelek, ki je

po zakonu imenovan »nosilec besede«, se pravi gozdarjevga, papirničarjevga, tiskarjevga, založnikovega in prodajalcevga. Pri zdajšnji letni nacionalni knjižni nakladi okoli 5 milijonov izvodov različnih knjig in ob povprečni ceni okoli 1300 tolarjev na izvod (upoštevana je pričakovana inflacija), bi država od 5-odstotnega prometnega davka, sedvača bi bila celotna naklada tudi prodana, spravila v svojo prorapčunsko blagajno nad 300 milijonov tolarjev. Novi davek od avtorskega dela bi dal dodatnih 17 do 18 milijonov tolarjev, večji znesek pa bi gotovo navrgla tudi dohodninska podražitev, vendar je ni mogočo niti približno izračunati.

Državi gre kajpak za to, da si napolni blagajno, iz katere potem plačuje takšne in drugačne obveznosti, toda pri zajemanju denarja vedno ne pozna mere. Res je, da je tolar tolar, pa naj bo prigran v igralnici ali pritrgan od ust, a kaj si naj človek misli o državi, ki se z dacarji spravlja celo nad tiste, ki nimajo niti za prezivitev? In kultura je ena tistih ubožnih desetnic, ki ji hočejo vzeeti še tisto, česar ji ne dajo. Kaj pa se s knjigo dogaja drugega kot prav to: z državno subvencijo jih malo izide, a od vsake knjige naj bi država pobrala štirikrat več, kot zanje prispeva.

Kar pa se tiče najnovejših obdavčitev knjig in njenih ustvarjalcev, bodo stvari tekle vse prej kot na roko državi. Kajti eno je kalkulacija pričakovanje, povsem nekaj drugega pa uresničitev tega. Upamo si trdit, da davčni iztržek od knjig ne bo tolkišen, kot upajo, pa naj ožemalnico še tako privijajo. Kajti zadnjo besedo pri knjigi le ima kupec, ki bo poslej še bolj premislil, preden bo vstopil v knjigarno po dražjo knjige; s tanjo denarnico bo raje nabavil kaj za lonec in za nase, za knjigo pa mu sploh ne bo ostalo.

Slišimo, da slovenska država ubira lastno pot po najboljših tujih zgledih. Najbrž jo res, vendar pa to ne velja, ko gre za obdavčevanje knjig. Medtem ko v razvitih zahodne evropskih državah, ki naj bi bile naš vzor, takšne obdavčitve sploh ne poznajo oziroma imajo celo tako imenovane varovalne mehanizme za knjige, pa je Slovenija z uvedbo prometnega davka za knjige in s čudnim davčno-subvencijskim odnosom vstopila v krog najbolj konservativnih sistemov.

I. ZORAN

podpisom predsednika občinske vlade mag. Boštjana Kovačiča.

Nikjer torej ni niti besede o tem, da je prejšnja in sedanja skupščina in občinska oblast dobro vedela, da je omenjena prostorska ureditvena zagonodaja nezakonita in da bo padla ob prvem spornem primeru. Nikjer ni besede o tem, kako je zemljišča komaj postala zazidalno, kako je Jaki kot takratni predsednik sveta krajne skupnosti res podpisal tolikokrat omenjano soglasje, ki pa je bilo pridobljeno s preglasovanjem. Nikjer ni besede o tem, da je omenjena dejavnost, še bolj pa velikost delavnice, ki jo gradi investitor Ivan Božič, za tisto okolje sporna. Nikjer ni niti besede o tem, zakaj v vseh teh letih občinska uprava v dobroručju, dobrih medosredskih odnosov in seveda tudi v dobro investitorja, ki je ob tako dolgem zavlačevanju gotovo ob težke milijone tolarjev zasluzila, Ivana Božiča ni poskušala pregovoriti za selitev dejavnosti v niti dva kilometra oddaljeno obrtni cono Cikava. Da selitev sedaj zavrala, je pravzaprav razumljivo.

Lado Jaki je v novomeškem parlamentu 20. februarja med obravnavanjem tega pro-

blema prebral mnenje prof. dr. Petra Fistra, avtorja decembra 1991 sprejetih Prostorsko ureditvenih pogojev za Novo mesto izven srediseča in za submetna srediseča, da »samostojne proizvodne enote večjih kapacitet v Smolenji vasi niso dovoljene... Oblikovanje in velikost stavb, v katerih se proizvodnja odvija, mora ustrezzati gospodarskim stavbam kmetij... Dejavnost mora izpolnjevati tudi kriterije glede hrupa, prometa in ekologije... Če gradnja presegajo pogope, bi jo bilo treba vključiti v bližnji kompleks, namenjen proizvodnim dejavnostim. Jože Preskar je prebral pismo sosedov, ki nasprotuje gradnji. »Menimo, da nikoli ne more biti pravne, strokovne in realne podlage za tako gradnjo... Zemlja je bila kupljena namensko... Da objekt tja ne sodi, vidi vsakdo, to je spomenik vaši nestrokovnosti... Trdite, da so bila pridobljena vsa soglasja, nihče pa noče ukrepiti zaradi nihanja električne napetosti... Zakaj vztrajate na gradnji za vsako ceno?... Zahavamo odškodnino,« so pisali sosedje. Prebrano je bilo tudi ostro pismo Obrtne zbornice Novo mesto proti nasprotovanju gradnje delavnice njihovega člena Ivana Božiča, proti

Luknje na cestah in še kje drugje

Črnomaljci imajo vse več pripomb na vzdrževanje lokalnih cen, kar je moč razbrati tudi iz številnih delegatskih pobud in vprašanj, ki se vrstijo na vsakem zasedanju skupščine. Toda kaj, ko je denarja, ki ga z republike odrinjajo za vzdrževanje teh cest, vsako leto manj in sedaj ne zadostuje več niti za plačilo cestarjev. Če se bo tako nadaljevalo, bodo ceste še bolj propadale, pa čeudi bo do normativi za vzdrževanje teh cest še tako strogi. Kaj pravzaprav lahko storita Černomajci, ki je odgovorno za razmere na lokalnih cestah, in občina kot investitorica, če država, ki deli denar, tako skopu odmerja cvenk?

V Cestinem podjetju so izračunali, da bi po republiških normativih in standardih veljalo letosnje vzdrževanje črnomaljskih lokalnih cest dobrih 25 milijonov tolarjev. Če pa bi upoštevali le najnovejša zahteve pri vzdrževanju, bi bila vsota za skoraj polovico manjša: dobrih 13 milijonov tolarjev. Sveda so se že v Cestinem podjetju zavedali, da tega denarja ne bo moč nikjer vzeti, zato so pripravili še tretjo inačico, katere izvedba bi veljala nekaj več kot 9 milijonov tolarjev. Samo za primerjavo: preteklo leto je bila za vzdrževanje črnomaljskih lokalnih cest sklenjena pogodba za dobra 2 milijona takratnih dinarjev.

• V Črnomiju so se odločili, da bodo na Republiško upravo za ceste naslovili zahtevno, naj zagotovi potreben denar za vzdrževanje lokalnih cest. S problemom bodo seznanili tudi ostala ministrstva, o njem pa naj bi potarnali še republiški poslanci. Vse to se sicer lepo sliši, vprašanje pa je, če bo zaradi tega pričvrjalo v Črnomelj tudi kaj več novcev. Ali pa se bodo Črnomaljci in vsi, ki bodo občeno pripravljeni obiskati, le še bolj pozibavati v cestnih luknjah. Morda pa bi Črnomaljci lahko kaj iztržili prav iz teh luknj in pozibavljajo v njih, ki bi ga v spomin na Belo krajino kot medvojno zibelko partizanstva proglašili za del folklora. Nerodno je le to, da zadnje čase partizani niso preveč v modi.

Čeprav je negodovanje prebivalcev zaradi cest, ki vse bolj propadajo, razumljivo, pa je veliko vprašanje, ali bo moč vse želje in zahteve ljudi tudi plačati. Potrebno je namreč vedeti, da bi v črnomaljskih občini morali letos odsteti dobrih 9 milijonov tolarjev - ta vsota pa bi se mesečno še povečala glede na rastenje v gradbeništvu - le za najnovejša dela na lokalnih cestah. Samo pet cestarjev, kolikor so jih v Cestinem podjetju predvideli za ta dela na 130 km lokalnih cest, namreč ne bi moglo bistveno popraviti cest, kakršne so danes, ampak bi najbrž komaj zmoglo poskrbeti, da ne bi bile še slabše. Za to pa bi jim iz občinskega proračuna plačali prav ves denar, ki ga imajo na voljo za komunalne namene, za vse ostalo, tudi za prepotrebne naložbe v komunalne objekte, pa bi ga zmanjkalo.

M.BEZEK-JAKŠE

kateremu da so bili naperjeni tudi članki v Dolenjskem listu.

In poslanci? Kar iz poslanskih klopi so se oglašali, da jim je dovolj ukvarjanja s to zadevo, v zadnjih vrtstah pa je bilo tudi slišati, da je čisto normalno, da bo Božič na svoji zemlji gradil, kar pač hoče! Za govorniški puli je stopil le novomeški minister za obrti Tone Velšek, s katerim sicer krožijo govorice o temih poslovnih vezeh z Božičem. Žečino povzdignjeno glasom je dejal, da Jaki mori skupščino s privatnimi zadevami in da se zaveda, da delavnice ne bo nihče rušil ter da mu gre le za zavlačevanje. Če bi delavnico rušili, da bi bila lahko plačana le iz proračuna, zato pa bi bila narejena kakšna cesta manj. »Da so bili PUP-i razveljavljeni, je zasluga delegatov v tej skupščini, ki jih ne zanima, kaj skupščina dela, ampak se hočejo le dokazovati, da vedo nekaj več kot drugi, «se je na račun tistih, ki se v novomeški skupščini sploh kdaj oglašajo, jezik Vesel. Odzval se je le Marjan Ravbar z »ne se smešiti, da je upravninorgan delal po predpisih« in Jože Kukec, ki je interveniral, da Jaki le prenaša mnenje baze in mu zato ne gre takih pet. Na koncu je skupščina sprejela dobljeno informacijo in sklep, da naj pristojni upravni organi in inšpekcijske službe končajo postopek na podlagi veljavnih predpisov

Ubežni hrvaški pesnik med novomeškimi bralci

Srečanje z Lukom Paljetkom v Studijski knjižnici

NOVO MESTO — Novomeški ljubitelji poezije nimajo prav veliko priložnosti, da lahko v svojem kraju prisluhnijo takšnim osebnostim, kot je hrvaški pesnik in prevajalec Luka Paljetak. Srečanje s tem zanimivim avtorjem, ki je doma v Dubrovniku, zdaj pa že nekaj mesecov živi v begunstvu, na domu ženih staršev v Idriji, jim je pripravila Studijska knjižnica Mirana Jarca v četrtek, 20. februarja, zvečer v svoji čitalnici.

Paljetak je med bivanjem v Sloveniji napisal obsežen cikel pesmi Izbjegle pjesme — Ubežne pesmi. Slovenski pesniški prijatelji so mu pomagali, da je te pesmi izdal v knjigi. Zbirko, ki je dobila naslov po omenjenem ciklu in ki v drugem delu prinaša izbor iz prejšnjih Paljetkovih knjig, je v hrvaškem izvirniku v slovenskem prevodu natisnila Mladinska knjiga iz Ljubljane v sodelovanju s svojo založniško družino v Zagrebu. Cikel Izbjegle pjesme — Ubežne pesmi je prevedel Tone Pretnar, eden od prevajalcev ostalih pesmi pa je Boris A. Novak, ki je knjigi tudi napisal spremno besedo. Oba sta se udeležila četrtkovnega večera v Studijski knjižnici Mirana Jarca.

Sicer pa se je srečanje začelo tako, da je Luka Paljetka in njegovo delo obiskovalcem predstavila Jadranka Matič-Zupančič iz Studijske knjižnice Mirana Jarca, sicer sama hrvaška pesnica in prevajalka slovenske poezije. Med drugim je dejala, da je danes 49-letni avtor ena najvidnejših osebnosti sodobne hrvaške poezije, znan tudi kot mladinski pesnik, eseist, kritik in gledališki človek, še posebej pa kot prevajalec iz tujih literatur. Nato je več pesmi iz omenjene zbirke v izvirniku prebral Paljetak sam, iste pesmi v slovenskem prevodu pa Kristijan

Ostanek. Za dodatek je Paljetak prebral eno svojih podoknic, spesnenih v dubrovaškem narečju.

V pogovoru je beseda tekla o prevajanju Paljetkove poezije. Oba navzoča prevajalca, Novak in Pretnar, sta povedala, da prevajanje poezije ni tako preprosta zadeva, kot se morda komu zdi, še posebej, če naj bi bil vsak prevod res dober. Boris A. Novak je dodal, da je velika razlika med hrvaškim in slovenskim verzom, da nastopijo pri prevajanju težave zaradi različne dolzine besed, različnega naglaševanja besed in številnih drugih različnosti enega in drugega jezika itd. Priporomi je tudi, da nekdo, ki sam ne čuti pesniško, najbrž ne more kaj dobro prevajati.

Paljetka, ki dobro govori slovenščino, so vprašali, kdaj se je začel zanimati za naš jezik, še posebej pa, kdaj se je lotil prevajanja Prešerna, ki ga je, kot je znano, v celoti prevedel v hrvaščino. In je odgovoril, da se je bil slovenščini prisiljen učiti že kot srednješolec v mladinski delovni brigadi, vzrok pa je bilo slovensko dekle. Da se je že kot študent lotil Prešerna, je bila najprej razlog radovednost, zanimanje, potem pa da ga je pri tem izjemno vabljivem in obenem napornem opravil spodbujal pesnik Slavko Mihalič.

»Ko sem se odločil prevajati Prešerna, sem se lotil najtežjega: prevajanja Sonetnega vanca,« je dejal. »Ko je bilo to za mano, sem si dejal, da sem tretjino takto rekoč že opravil, pa sem vzel v roke še druge njege sonete. Ko pa sem videl, da sem že toliko naredil, sem si rekel: zakaj ne bi prevedel vsega, kar je Prešernovo? No, potem je šlo vse lažje in tako sem delo res končal.« I. ZORAN

Knezova knjiga v Ljubljani

Sprejeta z zanimanjem

LJUBLJANA — Najnovejša knjiga arheologa Toneta Kneza iz Dolenskega muzeja, Novo mesto II., v kateri predstavlja avtor keltsko)rimsko grobišča na novomeškem arheološkem najdišču Beleto vrt, je bila na petkov prestavitev v Kulturno-informatiškem centru Križanke — tam sta jo pripravila izdajatelj Dolenski muzej in Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani — zelo lepo sprejeta. Dr. Nace Sumi je dejal, da je Tone Knez ustvaril tradicijo novomeške in slovenske arheologije, arheologinja Ljudmila Plesničar iz ljubljanskega Mestnega muzeja pa, da publikacija ni kakovostna zgolj zaradi dobre prezentacije arheološkega gradiva, ampak je njena vrednost tudi v tem, da so na enem mestu zbrane dosedanje raziskave. Omenili so tudi, da bo knjiga služila kot dragocen pripomoček mlajšim arheologom, ko bodo nadaljevali raziskovanja.

NOVA RAZSTAVA V DOLENJSKI GALERIJI

NOVO MESTO — V Dolenski galeriji bodo jutri, v petek, 28. februarja, ob 19. uri odprt razstavni del akademškega slikarja Dušana Filipčiča. Dela bodo na ogled vse do 29. marca.

V MINIARTU

ČRNOMELJ — V črnomaljski galeriji Miniart bodo jutri, v petek, 28. februarja, ob 19. uri odprt slike razstavo Janje Jakša, študentke likovne pedagogike iz Gradača v Beli krajini. Dela bodo na ogled do 14. marca.

GOSTUJEJO V TREBNJEM

MIRNA PEĆ — Mirnopečani gredo spet na pot koncer nedra in bodo s komedijo »Dobrodošla, miss Agata« v soboto, 29. februarja, ob 19. uri gostovali v Trebnjem v tamkajšnjem kulturnem domu.

ZBRALI OKOLI 6000 KNJIG

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani je sporočila, da je s 14. februarjem prenehala zbirati knjige za knjižnice na Hrvaškem, s tem pa tudi zaključila akcijo Podarimo knjige hrvaškim knjižnicam, ki jo je vodila v Sloveniji. Od navedenega dne lahko posamezniki in ustanove pošiljajo knjige v Zagreb sami, in to neposredno na naslov: Hrvatski sabor kulture, Ulica Kralja Zvonimira 17/III.

Akcija, ki se začela na pobudo Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, je bila uspešna. Narodna in univerzitetna knjižnica, založniki, tiskarne in posamezniki iz vse Slovenije so zbrali 5.963 knjig in 100 revij. Prvič je 1.867 knjig odpeljala Narodna in univerzitetna knjižnica iz Ljubljane v Zagreb s svojim vozilom v decembri, drugič je po 2.700 knjig, ki jih je daroval Univerzitetni institut Golik, prisla z vozilom Narodna knjižnica iz Zagreba, tretjič pa je spet šlo na pot vozilo ljubljanske Narodne in univerzitetne knjižnice in odpeljalo v Zagreb še 1.356 knjig in 100 izvodov revij.

V slovenski pomoči hrvaškim knjižnicam je upoštevan tudi delež Dolenske, še posebej Študijske knjižnice Mirana Jarca iz Novega mesta.

MINISTROV OBISK — Ribniška knjižnica, ki že nekaj časa deluje v prostorih Miklove hiše, je bila dokončno uradno odprta šelev v petek z obiskom ministra za kulturo dr. Andreja Capudra. Na sliki: dr. Capuder z ribniškim županom Francem Miheličem. (Foto: M. L.-S.)

Kaj je resnica, kaj laž

Obisk ministra Capudra privabil mnoge Ribničane

RIBNICA — Čitalniškega večera s plesom, ki ga je prejšnji petek organizirala Knjižnica Miklove hiša, se je udeležilo veliko več ljudi, kot so organizatorji pričakovali. O tem je pričalo veliko pomanjkanje stolov, kar za prireditve v Miklovi hiši ni v navadi.

Nekateri je morda privabil recital ljubezenske lirike z izborom najlepših ljubezenskih pesmi od antike naprej, kajih je ob posnetih glasbenih vložkih recitiral dramski igralec Aleš Valič, veliko manj, če sploh, pa ples, če sedimo po neplesočih ob nastopu jazzovske skupine v sestavi Mia Žnidar.

rič, vokal, Marko Boh, pianino, in Matevž Smerkol, kontrabas. Večina pa je verjetno prišla, da bi slišala ministra za kulturo dr. Andreja Capudra.

Dr. Capuder se v svojem govoru ni mogel ogniti komentiraju nedavnih dogodkov v slovenski skupščini, ki zajemajo pomenijo zmago zdravega razuma nad avanturizmom. Ob tem se je vprašal, ali resnično tako misli, in ugotovil, da govori resnico. Že predtem je namreč povedal, da so mu nekateri dejali, naj gre v Ribnico in naj se kaj zlaže, če pa ne ve, kaj naj bi Ribničanom povedal. »Meni to ni težko, kot vsi veste!«, je sarkastično pripomnil dr. Capuder.

Po njegovem mnenju so kraji, ki jih človek obišeče še pred svojim fizičnim obiskom, in ker Ribnico pozna iz pesmi, zapisov in pripovedovanj, ne ve, ali je njegova trditve, da je v Ribnici tokrat prvič, resnica ali laž. Ve pa, da je sporno, da prihaja kot kulturni minister, saj mu nekateri to veljavo odrekajo že od vsega začetka. In kaj si lahko obetajo občine v teh težkih časih za kulturo? Capudrov evangelij, kot ga je poimenoval sam minister, je: Pomagaj si sam in minister ti bo pomagal!

M. L.-S.

kultura in izobraževanje

V NOVEM MESTU BO LITERARNI MARATON

NOVO MESTO — Zveza kulturnih organizacij Novo mesto prira je s svojim odborom za literarno dejavnost literarni maraton. Prireditve bo v četrtek, 5. marca, zvečer v klubskih prostorih Domu kulture in se bo začela ob 20. uri. Na maraton, ki naj bi trajal do polnoči, so vabljeni vsi znani in neznani, priznani in nepriznani literati iz novomeške občine, poleg tistih, ki so sodelovali že na prvi takšni prireditvi pred letom in v istih prostorih, ki bodo tokrat dobili tudi osebna vabila, še vsi drugi, do tistih, ki do zdaj še niso nastopili. Da bi bil večer kar najbolj pesten in zanimiv, naj bi avtorji na njen ne nastopali z dolgimi prispevki, ampak raje z več krajšimi, tako da bi lahko na maratonu večkrat brali. Organizatorji vabijo ljubitelje poezije, da obiščijo prireditve in prisluhnijo besednim ustvarjalcem v čim večjem številu. Navzoči bodo tudi literarni uredniki revije Rast in povabili k sodelovanju.

KULTURNI VEČER

DVOR — V nedeljo, 23. februarja, je pred polno dvoranov na Dvoru nastopil mešani pevski zbor Pionir iz Novega mesta. Večer sta popestila domača harmonikanja Mirko Repar in Stane Zupančič s starimi vižami. Dvorjani si takšnih lepih večerov še želijo.

s spominami na svojo že davno izginulo in pozabljeno mladostno srce.

Mladi še verujejo v lepoto, »upajo proti upanju« v dobroto človeka, v zmago ljubezni med ljudmi. Ni smo literarni kritiki in ne moremo ocenjevati te poezije. Vendar smo vsi obiskovalci začutili iskrenost želja in spoznajti štirih.

Večer mladih

Nastop brestaniških literarnih ustvarjaljk

In rodila se je pesem —
rodila jo je ljubezen,
rodile so jo sanje, želje,
iskanja in spoznaja ŠTIRIH.

S temi besedami se je pričel literarni večer mladih ustvarjalnik literarne sekcije DKD SVOBODA Brestanica. Prireditve je bila v petek, 20. februarja, zvečer v prostoru poleg ljudske knjižnice. Sobo so do zadnjega kotača napolnili Brestaničani, željni iskrene lirične slovenske besede. V današnjem sprtem in neusmiljenem času so mnogi s solzami v očeh doživljali želje in upanje, vero v boljšo prihodnost, hkrati

M. D.

Gorenc, ki je sam velik ljubitelj knjig, da starih knjig pa ima še posebno spoštljiv odnos.

V novomeški Ljudski knjižnici so glede na zanimanje in povpraševanje obiskovalcev na voljo leposlovne, izvirne slovenske in prevedene, knjige, veliko strokovne literature in poljudnoznanstvenih del. Med obiskovalci je nekaj več mladih, kot odraslih, med aktivnimi članji — od okoli 4.500 vpisanih leta 1988 je bilo lani okoli 2.800 takih, ki so knjižnico obiskali vsaj enkrat v letu — je veliko srednjoročev, tako mladi kot starejši pa redno sprašujejo tudi po knjižničnih novostih, in to z najrazličnejšimi področji in stroki. Sicer pa na vse novosti in zanimivosti, ki jih ima knjižnica, sproti opozarjajo interne razstave na panojih ob vhodu v knjižnico.

I. ZORAN

»Jutranji čas imamo zase, za delo«

»Obiskovalcem smo vsak dan na voljo deset ur, od devetih do devetajstih, in kakšen dan jih je tudi 180,« pravi vodja novomeške Ljudske knjižnice Jože Gorenc — Izposojo vodi računalnik

NOVO MESTO — Novomeška Ljudska knjižnica, formalno eden od samostojnih oddelkov Študijske knjižnice Mirana Jarca, ima v pritličju zgradbe Glasbene šole Marjana Kozine, kjer domuje zadnja leta, vsekakor boljše delovne razmere, kot jih je imela do preselitev v to zgradbo, nima pa idealnih. S knjigami in z drugim knjižničnim gradivom je že tako zatrpana, da ostaja zaposlenemu osebju bolj malo prostora za gibanje, prav tako obiskovalcem, še posebej, če jih pride skupina.

»Če hočemo delo, ki nam je naloženo kot knjižničarjem, pa to je vse do obdelave novoprišelih knjig do priprave na izposojo, opraviti v miru, tekoče in dobro, lahko to storimo le v času, ko knjižnica za obiskovalce še ni odprta, torej vsak dan med sedmo in deveto uro. Ko knjižnico ob devetih odpremo, moramo biti potem vseskozi, se pravi vse do večera oz. do devetajstih ure, ko se izteče odpirljanči čas, na voljo obiskovalcem. In kakšen dan jih je tudi 180 ali še več, povprečno pa se jih zvrsti nad 110, kar je izjemno veliko in takšnega obiska nimajo niti nekatere večje knjižnice. Ob tem je kajpak treba vedeti,

da v knjižnici velja, da mora biti vsak obiskovalec postrežen (s knjigo, ki jo želi, z nasvetom, kaj naj izbere, ali s kako drugo informacijo) in da to zahteva nemalo časa, vse to pa pomeni, da po deveti uri res ne moremo delati kaj drugega, kot biti

izposoja v tej knjižnici je računalniško voden, kar omogoča računalnik, ki ga je Študijska knjižnica Mirana Jarca za to knjižnico nabavila še prej kot zase. »Podatki o vseh knjigah, ki jih imamo, so v računalniku in tako ob obisku bralca, ki si želi izposoditi eno ali več knjig, ni treba narediti drugega, kot pritisniti na taster in potem knjigo vzeti s police. Kako preprosto!« pravi Jože Gorenc, ki se je, kot pravi, med prvimi ogrel za vprego računalnika v knjižnično poslovanje.

na voljo strankam,« pripoveduje vodja knjižnice Jože Gorenc.

Novomeška Ljudska knjižnica deluje za prebivalce samega Novega mesta in upošteva, da tvori njen obiskovalci zaledje nad 22.000 ljudi. Temu ustrezeno je velika tudi njena temeljna knjižna zalog, ki šteje po

dežurni
poročajo

IZTOČIL 20 LITROV BENCINA — V noč na 19. februar je neznan storilec v Škojanu vzlomil v osebni avto Franca Šinka ter iz rezervoarja iztočil 20 litrov bencina. Škojančan je oškodovan za tisočak.

OSUMLJENA TATVINE HRANE — 50-letna V.B. iz Novega mesta je utemeljeno osumljena, da je v Mercatorjevem Potrošniškem centru v Ločni ukradla več prehrambenih artiklov in tako trgovce oškodoval natančno za 711 tolarjev.

ODNESEL VRTALNI STROJ — Neznan storilec je neznanega dne med 16. in 21. februarjem iz nezakljenene garaže Janeza Gorška iz Dolenje Brezovice odnesel vrtalni stroj, vreden 10.000 tolarjev.

VLOM V BIFE — V noč na 21. februar je nekdo vzlomil v bife Laura v Straži in lastnika Tomaža Bracka iz Novega mesta prikrajal za 45.000 tolarjev. V noč je namreč odnesel več vrst cigaret, pijačo, kavo in nekaj gotovine.

KJE JE ŽENSKA TORBICA? — Ljubljancanka Vera Valant je 21. februarja parkirala svoj osebni avto na Golubiščku. Njeno odnosnost pa je nekdo spremeno izkoristil in ji zmaknil torbico z denarjem ter jo prikrajal za 16.560 tolarjev.

AVTO BREZ VETROBRANSKEGA STEKLA — Še neznan storilec je 22. februarja z osebnega avtomobila jugo odnesel vetrobransko steklo. Vozilo je bilo parkirano v Gornji Ponikvah, nepridržavljiv pa je tako Zorka Stoliča oškodoval za 24 tisočakov.

OSUMLJENA TATVIN V REVOZU

NOVO MESTO — 24-letni J.M. iz Iglenika je utemeljeno osumljen, da je lanskega oktobra iz novomeškega Revoza odnesel lakirno pištole, vredno 20.000 tolarjev. 29-letni R.Z. iz Novega mesta pa naj bi po ugotovitvah novomeških policistov 20. februarja iz Revoza odnesel 2 brisalc za R-5, sedem usnjnih rokavic in deset dvopolnih žarnic za katre, vse skupaj vredno 7.000 tolarjev. Ukradene predmete mu je zasegel varnostnik v Revozu.

Pitna voda ogroža zdravje

Tako ob ugotovitvah v Metliki, Mirenski dolini, Šentjerneju, Zužemberku, Dol. Toplicah in še kje pravijo inšpektorji

ČRНОМЕЛJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — Medtem ko sanitarni inšpektorji Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto na eni strani ugotavljajo, kako se higienične razmere po lokalih in ustanovah izboljšujejo, so na drugi več bolj zaskrbljeni nad ogroženostjo voda, zraka, nad neustreznim ravnanjem z odpadki.

Prav te dni se je iztekel akcija, s katero so sanitarni inšpektorji skupaj z uslužbenci Zavoda za socialno medicino in higijeno kontrolirali onesnaženost zraka v Novem mestu, na podlagi meritve izdelali kataster onesnaževalcev, slednji pa morajo nemudoma prizaviti sanacijske programe. V novomeški občini pa ni problematičen le zrak, pač pa marsikje tudi preskrba z zdravo pitno vodo, zlasti na območju Dolenjskih Toplic, Žužemberka in Šentjerneja, poglavje zase pa ostaja nekomunalni odpadki. Novo mesto namreč zanje nima ustrezne deponije, čeprav je jasno, da odpadki, ki vsebujejo nevarne in škodljive snovi, na komunalni deponiji ne sodijo. Edini svetli točki v ekološko vse bolj ogroženi novomeški občini sta bili lani dograditvi čistilne naprave za tehnološke vode iz Tovarna zdravil Krka in mehkih biološki čistilne naprave v Dolenjskih Toplicah.

Dobri so bili lanski problemi v Črnomlju. Tamkajšnja klavnica, enanajevčnih onesnaževalkovalj v občini, je sicer izdelala sanacijski načrt, ki predvideva njen obnovitev na isti lokaciji, hkrati pa tudi pred-

Kiosk pred ustavnim sodiščem

V Ljubljani pravijo, da črnomaljski izvršni svet ni grešil, sicer pa da ocena njegove sklepa ni v pristojnosti ustavnega sodišča

ČRНОМЕЛJ, LJUBLJANA — Janez Ivanetič iz Črnomlja je pred časom na Ustavno sodišče Slovenije naslovil vlogo, s katero sodnike sprašuje, ali je sklep občinskega izvršnega sveta o sprejetju študije krškega Savaprojekta zakonit. Gre za Črnomaljcem znano zgodbijo o postavitvi kioskov, med njimi tudi Ivanetičevega, ki si je našel mesto na Trgu svobode, za kar pa lastnik nima uradnega dovoljenja pristojnega občinskega organa.

Ivanetič pravi, da so bile lokacije kioskov določene z odlokom o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Črnomlja. Vojne vasi, Svinjika, Kočev-

ja, Kanižarice in Blatnica. Na podlagi tega odloka je tudi postavljal svoj kiosk v črnomaljskem mestnem jedru, nato pa je prišel zanj sporni sklep občinskega izvršnega sveta, ki je s sprejetjem uvedoma omenjene študije spremenil tudi možne lokacije kioskov. Po njegovem gre za nezakonitost. Občinjarji pa pravijo drugače. Krška študija služi le kot strokovna podlaga za izdelavo lokacijske dokumentacije, predlaga pa trinajst

Policisti zasegli tri mercedese

Marjan Š., Jože Z. in Josip W. so ostali brez razkošnih osebnih vozil

NOV MESTO — 31-letni Marjan Š. iz Dolenjskih Toplic, 35-letni Jože Z. iz Straže in 27-letni Josip W. iz Novega mesta so pred dnevi ostali brez svojih razkošnih osebnih vozil znamke Mercedes. Vozila so jim namreč zasegli novomeški policisti, ki omemjeno trojico utemeljeno sumijo carinskih prekrškov.

Osebni avtomobile znamke Mercedes 230 E s tujo registracijo so Jože, Marjan in Josip uporabljali v nasprotju s pravilnikom o »carinskem postopku v potniškem prometu za prihod z vozilom s tujo registracijo v našo državo«, kot temu dokaj učeno pravijo cariniki. Osumljenci imajo stalno bivališče v Sloveniji, na Češkoslovaškem pa so sošlastniki podjetja. Tam so vozila tudi prejeli v posest in se z njimi, ne da bi jih na meji prijavili, prevzeli po Sloveniji. Hkrati s predlogom o carinskem prekršku so delavci kriminalistične službe UNZ Novo mesto vozila odstopili v postopek ljubljanski carinarnici.

IGRAL SE JE Z VŽIGALICAMI

GROBLJE — 22. februarja ob 13.25 je prišlo do požara na kozolcu Elizabete Rudman v Grobljah. Ogenje zanetil desetletni otrok, ki se je igral z vžigalicami, na srečo pa so požar že pravočasno opazili in ga kmalu pogasili. Škode je tako »le« za 30.000 tolarjev.

Osemnajst igralnih aparativ je pod kijučem

Takšen je uspeh akcije, ki so jo opravili dolenski policisti

NOV MESTO — Vseslovenski akciji z dvomljivim koncem, v kateri policisti na veliko pobirajo aparate za igre na srečo — doslej so jih v Sloveniji zasegli že okoli 400 — so se pridružili tudi uslužbenci novomeške UNZ. Pred dnevi so v večernih urah med 20. in 23. uro obiskali kar 29 gostinskih lokalov po Dolenjski, v Stirinjskih od teh so tudi našli tisto, kar so iskali.

Tam priklučene video aparate za igro na srečo, ki je po sedaj veljavni zakonodaji prepovedana, kot trdijo policisti, so zasegli, zoper lastnike igralnih aparativov in zoper tiste, ki so igranje omogočali, pa bodo podane kazenske ovadbe.

ZGORELO TRI MILIJONE TOLARJEV

STARCA CERKEV — V soboto, 15. februarja je okoli 13. ure zgorelo v gospodarskem poslopu Merkatorja — Kmetijskega gospodarstva Kočevje. V zgradbi, veliki 28 m x 10 m je bilo shranjeno okoli 30 ton slame in nekaj pokvarjene kmetijske mehanizacije. Pri gašenju požara so sodelovali gasilci GD Kočevje, Stara Cerkev in Ložne, ki so opravili 91 prostovoljnih delovnih ur, da so požar dokončno pogasili ob 18 ur. Vzrok požara raziskujejo, vendar domnevajo, da je nastal po vsej verjetnosti zaradi otroške igre. Škoda ocenjujejo na 3 milijone slovenskih tolarjev. Kdo, se še ne ve.

lokacij na najbolj ugodnih in ustreznih mestih, na katerih prej sprejeti prostorski pogoji postavitev kioskov dovoljujejo. Slednji namreč govorijo le o območjih, kjer je kioske moč postaviti, podrobnejše lokacije pa opredeljujejo študija, ki jo je potrdil tudi črnomaljski izvršni svet.

Ustavno sodišče Slovenije ni v takem ravnjanju črnomaljske oblasti videlo niti spornega, lokacije so predlagane na območjih, na katerih sprejeti prostorskoureditveni pogoji dovoljujejo postavitev kioskov, študija pa daje tudi možnost, da kakšen interesent postavi kiosk še na drugi lokaciji, kjer bi bilo to po odloku možno, seveda pa bi moral lokacijo za postavitev takega objekta urediti na lastne stroške. In ne nazadnje: sklep izvršnega sveta ni nikakršen predpis, zato ustavno sodišče za oceno njegove zakonitosti ni pristojno. Morebitne ugovore ali pritožbe bo torej potrebno reševati le v ustreznih upravnih ali sodnih postopkih.

B.B.

CIRIL RIBIČIČ O USTAVI

NOV MESTO — Društvo pravnikov Novo mesto pripravlja v torek, 3. marca, zanimivo predavanje na temo »Ustava Republike Slovenije«. Govoril bo profesor ustavnega prava dr. Ciril Ribičič, predavanje pa bo ob 13. uri v razpravnem dvorani 101 Temeljnega sodišča Novo mesto.

KDO JE ZAŽGAL GOSPODARSKO POSLOPJE?

PRISTAVICA — 23. februarja okoli 1.ure ponoči je neznan storilec zažgal 13 krat 7 metrov veliko gospodarsko poslopje Vide Praznik iz Pristavice. Ogenje je uničil streho poslopja, v plamenih pa se je znašlo še 20 ton sena, čistilec žita, zgorel pa je tudi lesen strop v hlevu. Škode je za 600.000 tolarjev, požigalca pa še iščejo.

PRIJELI OBOROŽENEGA HOSOVCA

METLIKA — 17. februarja so metliški policisti pred hotelom Bela krajina prijeli uniformiranega in oboroženega pripadnika hrvaške vojske. Odpeljali so ga na policijsko postajo, mu pušč in inačico zasegli, nato pa ga predali hrvaški policiji.

Zakaj zamuja pravica?

Bavconov svet se zavzema za rehabilitacijo po vojni krivico obsojenih na podlagi obstoječih pravnih sredstev — Cudna rešitev republiškega tožilca

posamezniki s svojimi usodami in krivicami pa so ostali v ozadju. Izven vidnega polja oblasti. In to na vzhodni temu, da bi bilo moč njihove krivice bržas hiro in učinkovito odpraviti kar z obstoječim zakonodajo, ne da bi nekdanjo enim zahodom iznicičili, pri tem pa vse povojne obsojence, tudi špekulanje, vojne dobičkarje, teroriste in kolaboracioniste stlačili v en krog. Svet za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin predlagal skupščini Republike Slovenije posebno raziskavo o usodi več tisoč pripadnikov domovbranskih in drugih vojaških enot, ki so jih po koncu vojne zavezniške oblasti kot ujetnike izročile Jugoslaviji. Hkrati s to pobudo je svet, zavedajoč se številnih zakonskih ovir, predlagal nekaj sprememb Zakona o kazenskem postopku, predlani pa izdelal še obsežni elaborat o tem, kako kar najhitreje in najučinkoviteje premagati pravne in dejanske ovire na poti k rehabilitaciji po krivici obsojenih oseb.

Malo od tega je bilo do danes

urešenčenega, ustavni zakon je prienpel nekaj več reda le v kazenskem zakonodajo, vse drugo je ostalo pri obljubah in prikimanju. Svet je zato poskusil s predlogom, naj obnovi kazenski postopek sproži pristojni javni tožilci, namesto soglasja pa ga je čakal hladen tuš v obrazložitve in brez možnosti za pritožbo, zato tudi ni moč presojeti njihove zakonitosti ne dejanskega stanja. Za primere pa, ki jim pa in ostala v Zakonu o kazenskem postopku zapisana pravna sredstva le ne morejo do živilga, predlagamo, naj se z zakonom uvede novo, časovno omejeno izredno pravno sredstvo, po vsebinu zelo podobno pritožbi, s katerim bi se prizadeti obračali na pristojna sodišča, »so med sklepe svoje zadnje seje v februarju zapisali člani Bavconovega sveta.«

Tisti, ki menjajo, da se je s predlanskimi volitvami zgodila revolucija, ki zahteva popoln preobrat in pretrganje sleherne vezi z dejansko, pravno in ustavno petinštiridesetletno preteklostjo Slovenije, so s tem vrsicami dobili dovolj tehten odgovor, ostali pa pojasnilo, zakaj imajo rehabilitacijo po vojni krivico obsojenih tolikšno zamudo.

B. BUDJA

Manj mladoletniškega kriminala

Za razliko od slovenskih spoznanj je mladoletniškega in otroškega kriminala na Dolenjskem nekaj manj — Največ je tatvin in vломov

NOV MESTO — V Sloveniji je bilo lani 4709 kaznivih dejanj, ki so jih storili mladoletniki; še predlani so policisti zabeležili le 4300 primerov tovrstnega kriminala. Za razliko od teh nadvise zaskrbljajočih ugotovitev pa so dolenski številki veliko spodbudnje. Mladoletniški grehovi je namreč v črnomaljskih, metliških, novomeških in trebenjskih občinah za desetino manj od leta poprej, skupaj so jih dolenski policisti lani zabeležili 187.

Mlade najčeščje zamikajo prodajne police, stanovanja, motorna vozila; v letu 1991 so storili kar 160 kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje. Bržkone bi bila ta številka še nižja, ako može postavne ne bi imeli opraviti s storili, ki so imeli na vesti kar cele serije tatvin in vломov. Tako so v njihovih rokah lani znašli mladoletniki, ki imajo na vesti vlon v osnovno šolo Grm, od koder so odnesli računalnik s tipkovnicom, videorekorder in časomerni ure. Eden med njimi naj bi bil ponaredil tudi pet tisočatarskih bankovcev, med hišno preiskavo pri njegovem prijatelju pa je bilo najdenih še osem takšnih bankovcev. Taistemu fantu so policisti naprtili tudi več vlonov v stanovanjske kleti po Novem mestu, od koder je odnašal predvsem hrano, pijačo in oblačila, in vlonje v trgovine in gostišča. Pri vodnjaku.

Med ostalimi lanskimi mladoletniškimi »vodvigi« omenimo še tri kazniva dejanja zoper življenje in telo, ki pa so se končala le z dvema lažnjama in eno hujšo poškodbo, dve sta bili tudi zoper

Medostrije in vlonje v zasebni poslopi.

MRTEV V AVTU

SPODNJE LAKNICE — 23. februarja so v osebnem avtomobilu na parkirišču ob cesti med Mokronogom in Zburami v Spodnjih Laknicah našli mrtvega 31-letnega Marjana Vovka iz Čelevca. Policisti vzrok smrti še ugotavljajo.

KDO JE SEKAL NA ČRNO?

VELIKO LIPJE — Še neznan storilec je minule dni v gozdnu pri Velikem Lipju na črno posekal 56 kubičnih metrov bukovega in hrastovega lesa ter takoj novomeško GG oškodoval kar za 382.696 tolarjev.

KRONIKA NESREČ

na zdravljenje v novomeško bolnišnico, škodo na zvitni pločevini pa so ocenili na 120.000 tolarjev.

FIČKO JE ZGOREL — 22. februarja zvečer je prišlo do požara na osebnem avtu Z 750 Marjana Cereca iz Novega mesta. Cerec se je peljal po cesti iz Črmošnjic proti Črnomlju, v Lovkavah pa je med vožnjo opazil, da se iz motorja kadi. Avto, ki so ga kmalu zatem zajeli plameni, je ustavljal, fičko pa je v celoti zgorel. Škode hudo poškodoval in so ga odpeljali

Kdaj bodo spet raki v Krki?

Vprašanje v naslovu je seveda retorično in dr. Dušan Plut, predsednik Zelenih Slovenije pravilno meni, da moramo nanj odgovoriti vsi. Toda kaj bo treba storiti, da bodo postala tudi taka vprašanja del naše resničnosti in ne le daljni sen? Del odgovora tiči tudi v kmetijstvu.

K onesnaževanju voda je s svojimi odklaki in nestrokovnim odlaganjem nevarnih odpadkov pa tudi z nepredvidenimi izpusti in nezgodami nedvomno največ prispevala industrija, dobrošen del pa tudi naselja z neurejenimi ali pomanjkljivo delujočimi čistilnimi napravami komunalnih odpak. Na te onesnaževalce je bilo dostikrat, četudi ne z zadostnim učinkom, že pokazano. Manj pa je znano, da je velik onesnaževalec tekočih in podtalnih voda tudi kmetijstvo, in to na zelo velikih površinah, kar je zlasti nevarno. Gre seveda za intenzivno kmetijstvo, ki za doseganje visokih donosov uporablja močno gnojenje z umetnimi gnojili ter za preprečevanje bolezni rastlin in uničevanje škodljivcev velike količine najrazličnejše vrste kemičnih zaščitnih sredstev. Škodljivost takega načina kmetovanja pa se ne kaže le v onesnaževanju voda, temveč tudi v pretiranem izčrpavanju zemeljske podlage in v uničevanju flore in favne, ki je bila včasih vezana na ali ob kmetijske površine.

Nova spoznanja o škodljivosti takega kmetovanja bi lahko pripeljala do spora med strankami, tistimi, ki se zavzemajo za kmete in kmetijstvo, in med tistimi, katerih skrb je prvenstveno varovanje okolja. Kako gledajo na ta problem slovenski Zeleni, smo se pogovarjali z njihovim predsednikom in hkrati članom slovenskega predsedstva dr. Dušanom Plutom ob njegovem nedavnem obisku v Žužemberku.

Ali je nujno, da pride ob vprašanju varovanja okolja do nasprotij med kmeti in Zelenimi, saj je v bistvu za ene in druge značilna bližina do narave, torej bi morali biti interesi enih in drugih usklajeni?

Mislim, da je naša osnova usmeritev zelo podobna usmeritvi slovenske kmetijske politike, ki zagovarja predvsem obstoj družinskih kmetij. Sodimo, da je politika družinskih kmetij v Sloveniji pomembna ne samo s socialnega in prehranjevalnega vidika, ampak tudi z ekološkega. Slovenija je namreč geografsko zelo razgibana, tako zemljišča pa niso naklonjena velikim kmetijskim obratom. Manjšim enotam v prid pa govoriti tudi manjša možnost onesnaževanja. Želim tudi poudariti, da po naravi stvari med kmetijstvom in ekologijo ne bi smelo biti velikih razlik iz preprostega razloga, ker bi morala pri obeh prevladovati skrb za ohranjanje rodovitnosti prsti. Rodovitnost prsti pa prizadeva pretirana uporaba kemičnih sredstev, umetnih gnojil in težka strojna obdelava. Mene razmišljajo, ki gredo v smer povečanja kemizacije kmetijstva, skrbijo, in to ne samo z ekološkega vidika, ampak tudi z vidika rodovitnosti kmetij, se pravi z vidika izčrpavanja in ohranjanja dolgoročne rodovitnosti. Velika nevarnost je, da bomo v desetih ali dvajsetih letih rodovitnost zmanjšali na minimum.

Na Koroškem so mnogi prepričani, da se čez deset let ne bo več zastavljalo vprašanje, ali kmetovati konvencionalno in intenzivno ali nekonvencionalno, biološko, preprosto zato ne, ker intenzivno kmetovanje zaradi zakonov o varstvu okolja ne bo več možno. V Avstriji postaja podtalnica zaradi kemizacije kmetijstva vse bolj onesnažena in prav sedaj kancler Vranitzky sestavlja posebno komisijo, ki naj bi se posvetila temu problemu. Kmetje pa omejitve povečini ne čakajo križemrok, ampak že sedaj

razmišljajo, kako se usmeriti. Kako daleč je tako razmišljanje pri nas?

Razvoj slovenskega kmetijstva, ob upoštevanju ekoloških omejitev, vidim v dveh smereh. Eno je tako imenovano integralno kmetijstvo, kjer je raba umetnih gnojil in zaščitnih sredstev omejena na minimum in prilagojena samostalnim sposobnostim, to se mi zdi, da bo tisti koncept, ki se bo moral razširiti po večjem delu Slovenije, ob tem pa bo treba razvijati tudi biodiamično kmetijstvo, to je tisto kmetijstvo, kjer se ne uporabljajo kemične sestavine za povečevanje rodovitnosti, temveč le organski gnoj, kompost in podobne stvari. To bi bilo treba spodbujati iz več vidikov, prvih zato, ker obstajajo ljudje, ki so pripravljeni več plačati za biološko neoporečno hrano, so ljudje, ki ne smejo uživati hrane, kjer so ostanki kemičnih sredstev, in tretjič, tako kmetijstvo bi bilo treba podpirati na tistih površinah, ki imajo zelo pomembno vodno ekološko funkcijo, skratka na področjih v bližini vodnih izvirov in rezerv talne vode, saj vemo, da je kmetijstvo potencialno zelo velik onesnaževalec vodnih virov.

Posamezne vrste kmetijstva bi bilo potrebno tudi primerno spodbuditi. Mi se trudimo za to in v to smer tečejo tudi pogovori na ministrstvu za kmetijstvo. Po našem mnenju naj bi že na začetku vsaj en odstotek predvidenih spodbud za kmetijstvo namenili razvoju bio kmetijstva.

Na Dolenjskem z Belo krajino bi gotovo prisla v poštov oba omenjena načina kmetovanja, drugi del pa predvsem v Suhih krajini in v drugih višinskih predelih. Kakšne so možnosti, da bi v razmeroma kratkem času prešli od besed k dejanjem?

Mislim, da bi posebno v bolj odročnih delih in kjer je bila raba kemičnih sredstev že sedaj minimalna, lahko zelo hitro prešli na biološko kmetijstvo. Seveda si ne predstavljam, da bi to uvajali na silo, s pritski, revolucionarno, ampak kot neko evolucijsko pot, da bi podprli posamezne kmetije, ki se prve pripravljene preusmeriti. Na Zahodu je že sedaj veliko povpraševanje po takto imenovani zdravi bio hrani in glede na to, da je Dolenjska z Belo krajino sorazmerno malo onesnažena in da praktično nimamo opravka s pretirano rabo kemičnih in zaščitnih sredstev vidim v tem tudi eno izmed resnih možnosti, ki bi lahko prinesla zaposlitev vrst kmetij na tem področju.

Takemu kmetovanju sicer pravimo neintenzivno, je pa zato delovno intenzivno. Zahtevalo bo ljudi pa tudi drugačno organiziranost, predvsem glede strokovne pomoči in usmerjanja na drugačen in zahtevnejši trg pa tudi glede finančne podpore, ki bo morala biti vsaj v začetku tudi zelo intenzivna. Bo svoj delež pri tem prevzela tudi država?

To je nujno! Kmetijstvo je že po svoji naravi isto, ki ga bomo morali zaščititi, zato ker bomo morali ohranjati poselitev Slovenije, in to bomo lahko v tako razširjeni obliki, kot je sedaj, lahko ohranili

FOTO: T. JAKŠE

edinole, če bo bodo kmetije ostale žive tam, kjer so. Celotna državna kmetijska politika bi morala biti naravnana k temu, od ugodnih kreditov in davčnih olajšav do pomoči pri opremi kmetij in seveda predvsem pri prodaji teh izdelkov.

Ali je pri nas že dovolj zasidrana zavest, da je izdatek, ki ga namenimo varovanju okolja, pravzaprav investicija, ki se nam stokratno obrestuje, saj se odveč poznejše, veliko dražje načrtuje, da ne govorimo o neposredni škodi, ki ga onesnaževanje povzroča?

Pri kmetijstvu je predvsem problem, da gre za ploskovno onesnaževanje, za razliko od industrijskih obratov, mest in tako naprej, zato je nadzor bistven težje zagotoviti. Zato je zelo pomembno, da je celotna kmetijska politika naravnana ozelenjenju in okolju prijazno. Po drugi strani pa je ravno Dolenjska z Belo krajino področje plitvega kraša, se pravi tistega pokrajinskega ekosistema, ki je

še posebej občutljiv za onesnaževanje. Zaradi hitrega pronicanja voda prodirajo tudi škodljivi snovi v podzemje hitreje in samostilne sposobnosti so zmanjšane na minimum. To se pravi, da je treba tu onesnaževanju posvetiti še posebno pozornost in uvesti omejitve pri rabi zato, ker če tega ne naredimo tukaj in sedaj, potem moramo dajati druge, saj je znano, kako ogromna sredstva so potrebna ponekod že sedaj, da pride do čiste vode. To ponovno potrjuje, da potrebujemo ozelenjen razvojni koncept Slovenije, kjer se bodo vsi pozitivni in negativni stroški Slovenije sešeli. To pomeni, da bomo tistim kmetom, ki imajo površine nad izviri pitne vode in zaradi tega omejitev na področju rabe kemičnih in ostalih gnojil, dali dolgočasno odškodnino za to, da varujejo in ohranjujejo kvalitetno pitno vodo. Vem, da se v tem trenutku v tej smeri pri nas še ne razmišlja, vendar bomo morali to storiti hitro, če ne bomo šli pri kmetijstvu samo na omejitev, ne pa na stimulacije.

Pri nas je žal tako, da smo priče vedno novim zastrupitvam voda. Življenja v vodah je vse manj. Se pravi, da onesnaževanje voda še vedno napreduje. Po drugi strani pa slišimo, da po Temzi sredi Londona spet plavajo lososi in da sredi Stockholma odpirajo kopališča, ki so bila zaprta že od vojne sem. Je vprašanje, kdaj bodo spet raki v Krki, preveč utopično?

To je vprašanje, na katere bomo morali odgovoriti vsi skupaj. Raki bodo plavali v Krki seveda spet takrat, ko se bo voda v Krki izboljšala toliko, da bodo v njej lahko preživeli. Možnosti seveda so, vendar moramo biti iskreni in priznati, da imamo pri nas, izjemno Krupe seveda, opravka z onesnaževanjem voda, ki bi jih lahko odpravili sorazmerno hitro. Osnovne funkcije življenja v teh rekah še niso pretrgane. Osnovna prehranjevalna veriga od planktona do rib je ohranjena, česa za sanacijo pa je pravzaprav zelo malo, ker se s podaljšano onesnaženostjo biološki živelj počasi siromaši in potem je izredno težko vzpostaviti nazaj prvotno stanje, ki edino lahko omogoča naravnino ravnovesje. Izguba naravnega ravnovesja nastane že, ko si ogrozil le en člen v prehranjevalni verigi. Ta veriga pa je v večini naših rek že v resni nevarnosti. Za to, v kateri smer se bo prevešla tehnika, je torej potrebno le malo. Odločilna je naša opredelitev, temu pa mora nujno in kmalu slediti vse ostalo.

TONE JAKŠE

stare gostilne

Kjer bog roko ven moli

domoljubi zbrali v gostilni »Pri kroni« na Glavnem trgu in sklenili, da ustanovijo Slovensko bralno društvo oziroma Slovenski zbor. Tega dne je v Novem mestu na tej gostilni prvič zavirala slovenska narodna zastava. Ob praznovanju 500-letnice Novega mesta, poleti 1865, so v gostilni pri Brunnerju (danes Na Bregu) izvolili pripravljalni odbor za ustanovitev čitalnice, jeseni je bil prav tam njen ustanovni občni zbor, novembra tega leta je čitalnica že privedila svojo prvo »besedo«. Do zgraditve novomeškega Narodnega doma leta 1875, prvega na Slovenskem sploh, je novomeška čitalnica gostovala v gostilnah. V salonu Windischerjeve gostilne je jeseni 1920 novomeška mladina privedila Prvo pokrajinsko umetniško razstavo, osrednjo v okviru prireditev oziroma gibanja, ki je kasneje dobilo ime »novomeška pomlad«.

Zdi se, kot da je to dolgotrajno, skrbno in natančno delo, ki je dobitilo tudi visoko strokovno oceno, prav čakalo Ložarjevo. Gospa Ložarjeva namreč izhaja iz znane novomeške Košakove gostilne. Njen oče Ivan Košak, sicer doma iz Kronovega, je učkal 95 let in je imel izvrsten spomin. Hčerki Slavki je marsikdaj pravil o nekdajem živiljenju, tudi o gostilnah in gostilničarjih, ki jih je seveda vse poznal. O zanesljivosti Košakovega spomina vse pove ta zgodba. Ko so Novem mestu obnavljali vodovod, nihče ni vedel, kje gre starci, ker pač takrat, ko so ga gradili, tega niso vrisali v karte. Pa jim je starci Košak pokazal, kje poteka vod in njegov spomin se je izkazal kot povsem zanesljiv. Starci Košak je gostilno, ki so ji rekli »Pri Jurmanu«, vodil do 83. leta starosti, ko jo je prepuštil hčerki Faniki. Gostilna, v kateri je bil leta 1905 prvi vinški sejem v Novem mestu, je prenehala delovati pred dobrimi desetimi leti. »Otroti smo seveda morali pomagati, kajti dela v gostilni je bilo stalno in za vse dovolj,« se spominja Ložarjeva. Košakova gostilna je v skladu s takratno razdelitvijo veljala za tako imenovano kmečko in sejmarsko gostilno, po drugi vojni pa je postala značilna meščanska. Slavka, ki je po značaju precej po ocetu, je najraje stregla kmečkim, majhnim ljudem.

»Oče je bil, čeprav trden gospodar, zelo mehka duša, predvsem pa strašno navezan na zemljo in najbolje cenil in spoštoval kmečko delo. Spominjam

se, kako je nekoga poletnega dne, ko se je usula toča, stal ob oknu in so mu, zrelemu možu, solze tekle po licu, tako mu je bilo hudo, ker so ljudje trplje škodo.« Slavka je pomagala v gostilni, dokler ni leta 1928 odšla na učiteljico v Škofo Loko, potem pa med počitnicami.

Po končanem učiteljico je po več letih čakanja prvo službo dobila na vinogradnem Bizejskem, od tam je bila premeščena v Šentpetr, današnji Otočec, po okupaciji pa je službo odpovedala in se ponovno zapošljila šele 1953 kot tajnica in računovodkinja v nastajajočem Dolenjskem muzeju. »Poleg vestnega opravljanja poslov, za katere je bila zadolžena, se je z vso vremem in ljubeznijo oprijemljala tudi drugih del, ki jih je terjal muzej,« je o avtorici knjige zapisal prof. Janko Jarc, prvi in dolgoletni ravnatelj Dolenjskega muzeja. »Predvsem je skrbno sodelovala pri zbiranju raznolikega gradiva za muzejske zbirke, zlasti s področja etnografije. Zanimanje je sčasoma prehajalo tudi v študij in tako ji je bil leta 1977 podeljen v muzeju našlov kustodijne za etnologijo.« Je o Ložarji še zapisal prof. Jarc, ki je od začetka znal cenni njeni delo, kar ji je na svoj značilen način povedal takole: »Brez vas enega očesa bi bil slep. Skromna gospa Ložarjeva pa sebi nikoli ni sprejela naziva kustodijne, češ da se ne more ponašati z nečim, do cesar nima pravice, ker pač nima potrebnih šol. Pa je za muzej naredila več kot marsikdo z diplomet.«

V knjigi je Ložarjeva obdelala blizu 340 gostiln v novomeških občinah. Zbrala je številne podatke, ki segajo od konca 18. stol. do začetka druge vojne, in zanimiv in lepo pisani tekst opremila s številnimi starimi fotografijami gostiln, gostilničarjev, gostov, predmetov in drugih zanimivosti. »Pravzaprav se je vse to moje delo z gostilnami začelo po naključju. Nekoč sem očeta vprašala, koliko je bilo nekdaj v Novem mestu gostiln. Oče, imel je več kot 90 let, mi jih je vse lepo naštel, povedal, kje so bile, kdo so bili lastniki in kako se je reklo po domačem, jaz pa sem si to zapisala na listek. Veliko kasneje sem pri delu v muzeju naletela na seznam starih novomeških gostiln, ki ga je na podlagi arhivskega gradiva napravil nekdaj arhivar Dolenjskega muzeja Otmar Skale in ta seznam se je povsem ujemal s tistim, kar mi je po spominu povedal očet.

To je bila pravzaprav spodbuda, da sem se začela resnejše ukvarjati s starimi novomeškimi gostilnami. »Po razstavi in upokojitvi je Ložarjeva delo nadaljevala in ga razširila na območje cele današnje občine Novo mesto.« Pri svojem delu sem preglejala vse Dolenjske novice, kjer sem dobila zelo veliko podatkov, potem zemljiske, župnijske in obrtnike knjige, seveda pa je bilo veliko tudi terenskega dela. »Na teren se je vozila z avtobusom, le dvakrat so jih dali na voljo avto. Pa je klub temu nastala lepa in bogata knjiga, iz katere med drugim zvemo, da je bil leta 1790 v Novem mestu en sam gostilničar, dve leti zatem pa so bili že trije in še dva kavarnerja. Za tisti čas je F. A. Breckerfeld zapisal, da »meščan skoraj ne pozna druge zabave kot pisanje. Tu je torej mestece, kjer ima Bacchus obilo - Venus pa prav nobenih templjev.« Leta 1875 v Novem mestu 2.152 prebivalcev in 34 gostiln, torej je bila na vsakih 63 prebivalcev gostilna, leta 1890 je mesto štelo 2.750 ljudi, gostiln je bilo 33, se pravi ena na 83 prebivalcev. Trdina je v svojem času zapisal: »Kjer je hiša, tam je gostilna: to je Kandija.« Takih in podobnih podatkov je knjiga Slavke Ložarjeve polna.

»Obiskovalci gostiln so bili kaj pestri, od glavarja in sodnika do uradnika, trgovca, obrtnika in kmeta. Tudi mestni pohajčar, vaški posebni in razni originali so bili stalni gostje, ti bolj zato, da so ujeli koga, ki je omočil njihova suha grla. Gostilne so bile pač kraj, kjer so se ljudje razveseljevali, se zabavali s prijatelji, upatljali skribi in tegobe v vinu, se sproščali, šalili, prepevali, plesali, politizirali in ne nazadnje pisanjevali,« našteva Ložarjeva. »Pomembnejša pa je druga vloga nekdajnih gostiln - kulturna in narodno napredna.« In tudi o tem Ložarjeva v knjigi obširno govori. »Nekoč je nekdo v šali izrekel misel, da je gostilna najbolj koristna institucija, pa smo se prizanesljivo nasmehnili. Ko pa človek brsk po arhivih in tako počasi, kamenec po kamenček, sestavlja mozaik nekdajne podobe in veljavje gostiln, spoznava, da to kar drži. Žal pa dandanec teh starih dobrih gostiln, njihovega duha in vzdušja ni več. Zamenjali so jih brezobjčni bifeji in bistroji brez duše in značaja,« obzajljovanjem in nostalgijo konča svojo pripoved Slavka Ložar.

A. BARTELJ

Nemir ob rumeni pogači

Krška jedrska elektrarna je jabolko političnih in ekoloških sporov, potrebujemo jo in se je bojimo, zaupamo ji in jo sumničimo. Pogledali smo spornemu jabolku pod lupino.

Nuklearna elektrarna Krško. Štirinajst dni po tistem, ko je 5. februarja letos v elektrarni ohisje visokotlačne turbine začelo puščati paro, in trinajst dni po tistem, ko je slovenski energetski minister dr. Miha Tomšič v Ljubljani na Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij šel pač po stopnicah v peto nadstropje. Napako v krški nuklearki je obdelala Republiška uprava za jedrsko varnost. Dva inženirja, magister in profesor doktor so ugotovili, da je 5. februarja letos ob 12.20 pršlo do razpoke in puščanja pare na enem od slepih in začepljenih izhodov iz visokotlačne turbine. Ko so poškodovani čep ozira na slepo prirobnico strokovnjaki pregledali z ultrazvokom, so ugotovili, da so stene čepa stanjane. Na enem od čepov je najverjetnejše zaradi korozije nastala približno deset centimetrov dolga in centimeter široka razpoka, skozi katero je začela uhajati para. Da bi se dalo napako odpraviti, je moral osebje nuklearke ustaviti. Tako so po dogovoru z dispečerji istega dne ob 12.50 začeli zniževati moč, ob 15.26 so elektrarno izklopili iz omrežja in reaktor je bil 5.40 v stanju tako imenovane vroče ustavitve.

Vsakdo ne more vstopiti

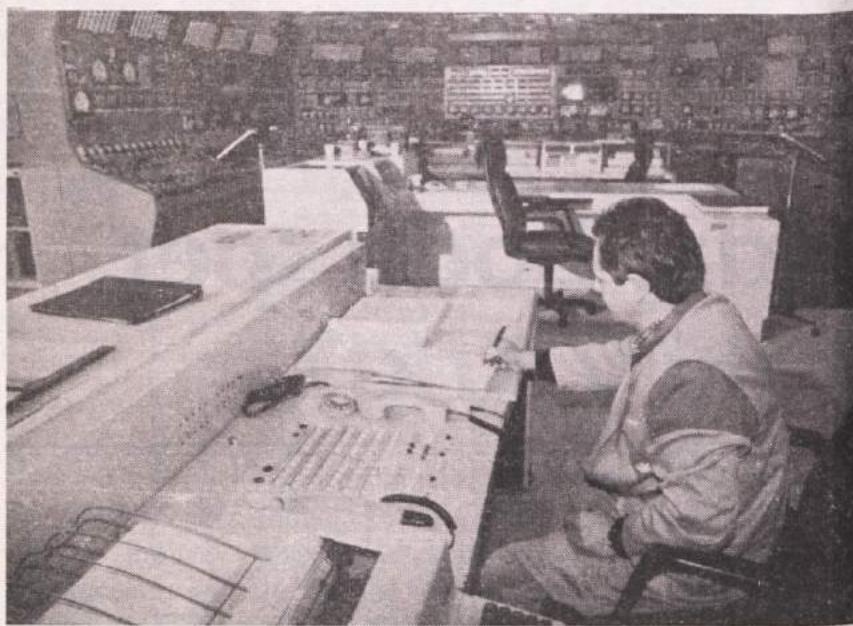
Štirinajst dni pozneje torej, ko je imela omenjena počena prirobnica že lepo privarjen dodaten pokrov, je v nuklearki vse v najlepšem redu, lahko ugotovi priložnost obiskovalcev. Receptor na Vrbini 12 je do njega neizprosen. Ni zadovoljen s posojilom. Hoče osebno izkaznico in osebne podatke, vpisane na poseben potiskan list. Približno

polovica nastavljenih listov je v angleščini. Jedrska elektrarna Krško je tudi po tem kodeksu obiskovalcev očitno »zelo internacionalizirana« ustanova. Taki formulirji, lepo zbeljene stene in magnetne kartice, ki edine odpirajo težka vrata v nuklearke in delovne »sobane«, so dovolj za začetne vtise. Te pa kmalu nadomestijo drugi, njihovo mesto lahko prevzamejo vtiši iz pogovora s Stancem Rožmanom, direktorjem Jedske elektrarne Krško. Posredno je Rožman na udaru Zelenih Slovenije. Ti sumijo v zvezi z okvaro 5. februarja in zahtevajo preiskavo. Tokrat mu ni treba odgovarjati na to temo. Domneva, da so nuklearko načas zaustavili, da bi dokazali njen pomen, je že 5. februarja na tiskovni konferenci zavrnili kot špekulacije, ki jih sploh ni potreben komentirati. Zato pa je tokrat vredno poslušati, kaj Stane Rožman kot direktor inkriminiranega podjetja misli o »konstrukcijskih napakah« in »pomanjkljivosti«, ki bodo »zahtevale v kratkem obsežno rekonstrukcijo jedrske elektrarne Krško, ki bodo vključevale zamenjavo ključnih komponent elektrarne, oben uparjalnikov, obnovu kondenzatorja ter obnovo in dopolnitve sistemov nadzora in vodenja«. Hibe so načeli slovenski vladni resorci v oceni stanja, ki so jo dodali v osnutek zakona o referendumu za zaprije jedrske elektrarne Krško do leta 1995.

»Pri teh »konstrukcijskih napakah«, pravi Rožman, oni navajajo predvsem izredno poenostavljene razlage in trditve. Kajti po eni strani družba zahteva, da se objekt stalno in redno obnavlja in nadgrajuje, da sledi vsem dosežkom. Po drugi strani pa se politično izkorističa vsaka taka obnova,

če gre za napake. Nuklearka po svetu skoraj ne vzdržujejo, ampak se v njih vse menjajo z novimi. To je kvalitetnejše in se bolj splača. Vendar se ob tem ne reče, da to počnejo zaradi konstrukcijskih napak. Na Zahodu se to tako obnavlja. Pri nas je praksa, da se nekaj vgradi in potem naj bi tisto delalo učinkovito naslednjih 50 let, za kar pa ni nobene možnosti. Kar v takih razmerah počnemo, je, da vsako leto vzdržujemo objekt. Vzdržujemo na najboljši možen način in v okviru finančnih možnosti, ki niso bleščče. Skušamo čim več sklopov vsako leto menjati. To breme skušamo razdeliti na vsakoletno obratovanje, da cena ne presegne razumnih mej. In s tem seveda dvigamo razpoložljivost in tudi varnost objekta. In to počnemo vseskozi in bomo počeli vseskozi, dokler bo objekt obratoval. Tako načrtujemo letos v remontu dve od zamenjav, ki jih navajajo v oceni. Zamenjava računalnika teče letos, menjamo kondenzator, za katerega smo ocenili, da je bolje, če ga zamenjamo, kot če ga vsako leto vzdržujemo. Ni potrebe, da se to postavlja pod odmevno izjavo o »konstrukcijskih napakah«.

Pogosto obstaja o nečem hkrati tudi drugačno menje. Tako Ivan Tomšič, predsednik Komisije za proučitev izgradnje JE Krško in posledic njenega delovanja, in tej zvezi razmišlja in vprašuje, ali ni ameriški dobavitelj Westinghouse takrat dobil

za krško nuklearko tudi nekaj poskusno izdelanih komponent, denimo parogeneratorjev. Gre torej za vprašanje o varni tehnologiji.

Pomembno je oboje, poleg tehnologije tudi ljudje, ki z njo delajo. Nuklearka komandna soba, do katere odpre vrata magnetna kartica, je kombinacija ljudi in računalnikov. Komandna soba 19. februarja ob 11.19. Instrumenti kažejo, da elektrarna trenutno obratuje s polno močjo. Vsi sistemi so trenutno »v izvršnem stanju«, obratujejo optimalno in zaenkrat ni nobenih težav. Turbogenerator obratuje normalno »v polni moči« in tudi v zvezi z njim danes ni nobenih težav. Dva instrumentarca, operaterja, izvajata od 11.15 redno testiranje merilnih zank v sistemih. Merita pretok hladilne vode v primarnem krogu, se pravi hladilno vodo reaktorja. Dejansko samo preverjata natančnost meritev v ustreznih merilnih kanalih. To je redno in rutinsko predpisano opravilo. Dopoldne tega dne so testirali turbineske ventile. Testi kažejo normalno stanje. Marjan Povhe, ta čas izmenovodja v komandni sobi, je lahko tudi tega dne optimist. »Merite so tista varnost, na katero se zanašam. Kajti isto variabilno merimo hkrati po štirih potekih. Konkretno: nuklearna moč v reaktorju se meri s štirimi kanali. Vsi merijo isto stvar. Če eno merjenje pokaže večjo vrednost od dovoljene, je to znak za alarm. Če dva od teh štirih izmerita naenkrat večjo vrednost, kot je dovoljena, je to razlog za izpad elektrarne.«

Na dvorišču, kamor pozneje stopim, seveda ni računalnikov. Za neko ografo je nekaj sodov, zloženi so blizu vrat. Podobna so sivim roletam podeželske trgovine, samo višja in širša in s to razliko, da za njimi niso zložene štruce kruha in moka pa medena pogača. Za temi spuščenimi roletami je sicer nekakšna pogača, a rumena. Za temi vrati globoko v zemlji v reaktorju tiči. Učinek tamkaj postavljenih 121 gorivnih elementov, kolikor jih se stavljajo reaktorsko sredico, bi čutil tudi minister Tomšič, če v peto nadstropje takrat ne bi počašil, ampak bi se peljal z dvigalom, ki ga poganja elektrika, ki jo proizvaja tudi krška elektrika, a je tisti dan zaradi počene ni. Se pravi, da je za omenjenimi vratimi reaktorske stavbe skrito večina tistega, kar zadeva nastajanje elektrike v nuklearki v Krškem. Morda pa je bolje, da noga ni sledila pogledu. Če gre proti osrčju nuklearke, se mora človek omotati v oblačilo, ki po uporabi romo kot nizko radioaktivni odpadec v začasno skladišče ob nuklearki. V elektrarni vse bolj poreči vodijo radovedne po funkciji in vse druge firbe na izlete proti bazenu za izrabljeno gorivo, kjer so pod vodo shranjeni gorilni elementi. Kdor tam dela, ta pač gre tja, ko je treba, sicer pa ne. Ali radioaktivno sevanje seže skozi lupino nad obogatjenim uranovim dioksidom, torej jedrskim gorivom, tudi kam ven, na primer v Krški sadovnjak? V mestu in okoliških vaseh se pogosto menijo o tem. Ob ograji elektrarne je tabla »Kontrolirano območje jedrske elektrarne Krško, pristop prepovedan!«. Dobro je, dokler je celotna zadeva kontrolirana. Menda ni razloga za skrb glede sevanja, dokler obstaja kontrola na sedanji ravni. Bojmo se nekontroliranega dogajanja v zvezi z jedrsko, svari mag. Krešimir Fink.

Tih je sedaj okoli Nardinovega mlina. Mlinarja ni več, otroci so zapustili gnezdo, eden je že pokojen. Saj hčerki prihajata pogosto na obisk, tudi sedem vnukov in sedem pravnukov, le najmlajši sin, Tone, pride bolj poredko, saj si je šel služiti kruh v daljnem Kanado. Sedaj, k letu, si ga Ivanka obeta na obisk in upa, da bo tukaj kmalu tudi ostal. »Nekaj je gotovo. Kjerkoli bodo, naučila sva jih delati, zato jim ne more biti hudo,« pravi Ivanka. »Tako nas je učil oče. Skromno in ob delu smo zrasli gor in tako smo učili tudi svoje otroke.«

Ker je svoje otroke tako učila, je lahko preprčana, da jih bo pot večkrat pripeljala do domačega praga. Žal pa takole na pomlad Ivanka nekaj zelo pogreša. Vodna gladina tudi marca ostaja cele dnevi in mesečne noči čista in gladka kot ogledalo. Nekdaj pa se je ta čas kar penila, tako so mogočni sulci plesali svatbeni ples okoli svojih izvoljenih. Teh obiskov ni več, in ker je Radešica z ribami takoj osirotela, je Nardinov mlin še bolj samoten.

TONE JAKŠE

odstotkov upravne omejitve. Ves čas obratovanja smo bili znotraj upravne omejitve. Nekatere naše upravne norme so ostreje kot svetovne. Gledate izpust tritia na primer nima nihče tako ostre norme, kot jo ima Slovenija. V tem pogledu ne more biti nikakršnih očitkov. Kar se tiče izpustov, v normalnem rutinskem obratovanju ni nicesar, kar bi nam lahko kdo očital kot odstopanje od dovoljene prakse. To se da evidentirati s številkami.«

Gre torej za kriterij, kaj je običajno. Zavoljo te ga se da pliv na okolje opazovati tudi dosti bolj neznanost. Na primer tako, da pojed ali pa ne pojed jabolko iz sadovnjaka, ki raste prav do ograje nuklearke. »Jem jabolko, tudi iz tegale sadovnjaka,« reče preprčano gradbinc, ki ravno pride mimo iz pravkar nastajajočega skladišča rezervnih delov. Hrvat je, iz Zagreba, najbrž ne hodi po jabolka v Krško, ampak pomembna je pripravljenost. Po tem razpoloženju se od njega Krčani malce razlikujejo. Baje jim zaradi bližine nuklearke jabolka ne gredo v slast, in kar je še hujše, menda tudi ne v prodajo, pri čemer je Nemčija nekako izjemni kupec. Vse to pa postane nepomembno, kadar hitro se ne izmeriti razlike med sevanjem na ograji nuklearke in sevanjem v okolju. »In odločajoče razlike ne morete evidentirati niti z najodsobnejšimi merilnimi instrumenti, ker je sevanje pač na takoj nizkem nivoju,« pravi Stane Rožman, sklicujoč se na analize.

Ljudi je strah

Ob opozorilni tabli, ki je ob ograji in hkrati ob cesti za Krško, delujejo kot opozorilo cementne gmote, postavljene na asfalt. Tja jih je očitno kdo položil z namenom, da preprečijo lahek dostop vojakom, ki prispejo po tleh. Za leteče je poskrbljeno drugače. Na slovenskih vzporednikih se elektrarniški delavci pač boje tudi neumnih vojakov, ki jim uhajajo rakete lahko vseprek. Toda v klasiku jedrskih stisk sodijo domnevne o sevanju.

Aco Ferenc je leta 1979 vedel zase diagnozo sarkoidoza. Rekli so mu, da gre za divje meso na limfnih vozilih. Kolikor je lahko prebral v literaturi, je bolezen lahko posledica radioaktivnega sevanja. Njegov primer ni osamljen. Med tistimi, ki so delali pri odplavljanju pepela, je umrl I. V. Diagnoza: rak na grlu. Umrl je tudi F. R., umrl je tudi F. S. Vsi so imeli opraviti z odplavljanjem pepela. Aco Ferenc, kot tudi ostali, ni v Krškem. Dela pri odplavljanju pepela v TE Šoštanj. Kaj bi tam pokazali merilni instrumenti, s katerimi ugotavljajo radioaktivnost v krški nuklearni elektrarni? Vsekakor lažje preživeti v prepričanju, da nevarnosti ni, če zanjo ne veš. Je že zato, ker s stalnim merjenjem pravzaprav dopušča takoj možnost, krška nuklearna elektrarna bolj nevarna okolju? Ljudi je strah, tudi je odgovor pozitiven. Jedrski strah je res voltel, ampak ima na dnu reaktor. Zato seveda ni vseeno, če je korporacija Westinghouse takrat res kaj eksperimentirala, kar pa direktor Rožman, če sklepamo po njegovih ocenah, izključuje.

Vzrok za strah vseeno obstaja, vendar tiči nekje, kjer ga mnogi ne pričakujejo. Nevarno je, če bi nuklearko zapli po nekontroliranem scenariju, kot pravi mag. Fink. Ali kot na zadevo gleda izmenovodja v komandni sobi Marjan Povhe: »Zaupam vgrajeni tehnologiji. Ne drugega, bojim se ustavitev. Ne zaradi posla, ampak dejansko zaradi varnosti. Kajti vem, kaj je tukaj in kako bo to izgledalo, ko bo obstalo.

Saj res, kdo bi takrat vztrajal, da naj zavarjuje kako počeno prirobnico? To seveda ni pravo vprašanje, sploh pa ne o tem, ali bodo zapli elektrarna. Pravo vprašanje je, ali so ministri pripravljeni pěščati v peto nadstropje in više?

MARTIN LUZAR

naše korenine

Nekaterih obiskov pa ni več

Na samem stoji Nardinov mlin. Streljaj od Mešiške vasi in nekako prav toliko od Sel pri Dolenjskih Toplicah. Mlinar Janez Nardin je bil doma s Sel, njegova žena Ivanka je bila Gorščekova iz Mešiške vasi. »Ko sva se vzela, sva šla vsak pol poti, pa sva bila skupaj,« v šali pravi Ivanka Nardin, ki sedaj sama živi v mlincu. Mlin ni več samo na samem, ampak je tudi precej samoten. Kolesa so obstala nekoga aprilskega dne leta 1986, ko je prenehalo biti mlinarjevo srce. Do zadnjega dne je bil v mlincu, ko pa je umrl, so za vedno utihnili tudi mlinski kamni. V stoečja kolesa se še zaganja Radešica, zdaj, tik pred pomladjo vsa nabrekila od snežnih voda. Toda premakniti jih ne more, le vztrajno gloda v les, ki je že ves trhel, in odnaša s sabo delčke, tako da ostaja le še skelet.

Spomin ima silno moč. Z Ivanka sedeva k toplici, kjer si njene nemirne roke, ki morajo ves dan kaj početi, dajo opravka s pletenjem, in že zažubori med nama potoček spomina, ki edini zmori spet pognati kolesja Nardinovega mlina. Leta sedemnajstdeset sta prišla sem in mlincu in žaga ob njem sta jima pela v veselje. Janez je bil mlinar, Ivanka je skrbela za knjigovodstvo in kmetijo. Hčerki Anica in Ivica sta privekali na svet še pred vojno, sin Ivan med vojno, ko so bili časi najtežji, najmlajši Tone pa po vojni, in kmalu potem je obstala tudi žaga, tako kot vse privatne žage v dolini. Nova oblast je imela pač svoje muhe. Oblikalovalcev te nove oblasti sta med vojno Ivanka in Janez spoznala kar lepo število. Samotna lega mlina je bila namreč kot nalašč za zatočišče, skrivališče in oskrbovališče. Na eni strani vode gozdnat hrib, na drugi nekaj ravnega polja, nato pa širni roški gozdovi.

Prava pisarna je bila v Nardinovem mlincu, z obilico propagandnega materiala, pa imenitni ljudje so hodili sem delat, na sestanje ali samo na obiske. Ivanka se spominja Kozaka, pa Javorška,

Kocbeka, Kidriča, Vidmarja in mnogih drugih. Njim in patrlijam, ki so skoraj vsako noč potkrale na okna, je spekla neštetno hlebcev kruha in pripravila ničkoliko toplih obrokov. Tudi takrat, ko je bil mali Ivanček še dojenček in ona od poporodne bolezni tako slabotna, da je komaj stala na nogah. No, tudi marsikatero prase je iz svinjaka romalo naravnost v roški strmino. Saj je dobila potrdila za to, toda po vojni se ranje nihče ni zmenil. Niso pa nekdanji gostje na mlincu pozabili. Večkrat so se oglašili še po vojni in prijazno obujali spomine na tiste dni. Pa saj se je bilo česa spominjati, kajti včasih je šlo v ofenzivah skoraj za las, pa bi se stvari končale veliko bolj tragično. K sreči je bilo v mlincu nekaj skrivališč, ki jih okupator nikoli ni odkril.

Skupaj so se ponavadi prisrčno nasmejali tudi ob dogodku, ki ni neposredno povezan s sovražno ofenzivo, pa ni bil zato za dva visoka funkcionarja nič manj nevaren. Nekoč sta se Boris Kidrič in Lado Kozak malo vozaričila s čolnom po Radešici. Janez ju je opozarjal, naj bosta previdna, kajti Radešica zna biti tudi nevarna, pa se mu je Kozak samo smejal, češ preplaval sem Savo, pa se naj bojim

FOTO: T. JAKŠE

tega potočka. Tako sta se brezkrbno vozila in se pogovarjala, tok pa ju je nenadoma zagrabil in hitro nesel proti jezu, da nista mogli storiti ničesar več. Od strahu sta kar otrpnila. Če bi ju vrglo čez jez, se jima ne bi dobro godilo,« pripoveduje Ivanka. Janez, ki je predvidel, kaj se bo zgodilo, je bil k sreči pripravljen. Hitro jima je podal močan kol, da sta se ga oprijela in tako ju je zvlekel k obali suha in živa.

Janez je po nekakšni čudni sreči vojno preživel, prav tako je postal mlinc nedotaknjen. Janezu je trda predla, ko so avgusta dvainštiridesetega Italijani pobirali moške. Takrat ga niso dobili, ker se je pravil skril, šestnajst drugih pa so v Vavti vasi postrelili. Nekaj dni pozneje so ga Italijani doma le ulovili in ga zaprli vse do trtgave. Ko so morali zaporniki nekoč delati pri čiščenju gozda ob cesti, jo je Janez pobral in Italijani ga niso več videli. Pozno ponoči je bos in ves strgan potkal na domača vrata. Mlinu je usoda visela na nitki v ofenzivi nekaj mesecov pred osvoboditvijo. Takrat so se okoli zgnili Čerkezi, pobrali, kar so mogli in se pripravljali, da ga zažgejo, pa je pričelo pokati od roških gozdov sem in zbežali so, še predno jim je uspelo uresničiti svojo zloto namero.

Tih je sedaj okoli Nardinovega mlina. Mlinarja ni več, otroci so zapustili gnezdo, eden je že pokojen. Saj hčerki prihajata pogosto na obisk, tudi sedem vnukov in sedem pravnukov, le najmlajši sin, Tone, pride bolj poredko, saj si je šel služiti kruh v daljnem Kanado. Sedaj, k letu, si ga Ivanka obeta na

NAGRADA V LJUBLJANO IN KRŠKO
Žreb je izmed reševalcev 6. nagradne križanke izbral dva nagrajenca, ANTONA BOŽIČA iz Ljubljane ter JOŽETA SKUŠKA iz Krškega. Božiču je pripadla denarna nagrada 1.000 tolarjev, Skušek pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajenca čestitamo. Dobitnika denarne nagrade pravimo, da nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da mu bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 9. marca na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 8!

REŠITEV 6. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 6. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: OSMOŠOLKA, SKLADATELJ, VILA, OVID, ANE, BRANA, UROŠ, KREK, NAV, ROJ, OP, ANDI, OPADANJE, HOLANDIJA, ANT, AMATI, KIRASIR, JAK, KLEN, DECI, ADA, OVCA, ORAČ.

prgišče misli

Bistvo razvoja je v tem, da nekaj obstoječega nadomesti z novim.

F. BUČAR

Noben narod nima zgodovine, v kateri je mogoče brez izjeme hvaliti vse.

M. VUČELIĆ

Clovek rabi ljubezen, veliko ljubezni, kajti samo ona nam daje alibi za brezdanji obup, ki nas tlači k tlon.

L. KOVAČIĆ

Novih spoznanj ni brez radovednosti in vztrajnega razmišljanja.

I. BERNIK

Ustvarjalno delo samodejno prinese s seboj individualizem in skepsi.

D. JANČAR

nagradna križanka

8

DOLENJSKI LIST	KLIN. KIGRE SKOZI SORO	KRAJSI MELODIČNI ODLOMEK	DOLŽINSKA MERA	ORIG. KRATICA ZDRAV. DRŽAV. AMERIKE	MANU PROPRIA	AVTOR J. UDIR	• PROCES ZNIEVANJA TEMPERATURE	TOČKA	GODZNA ŽIVAL
PUŠČAVSKI VETER KEM SIMBOL ZA BOR					RIM BOGINJA PLODNOŠT DELAVNOST				
GOROVJE V BOLGARIJI				OBLOGA NA JEZIKU BAJESLOVNI KRALJ BRITANIJE					
PTIČ TEKAČ NOŽIČ				TROPSKA OVIJALKA LETOVŠKI KRAJ NA PAŠMANU					
							AVION	SRBSKO MOŠKO IME	
DOLENJSKI LIST	GRŠKI OTOK	ZAČRTANA POT	SL. PLESALEC OTRIN OGRAJEN PROSTOR		BELI CIMET GLEDALIŠKI PLES				
SLOVENSKA REVJUA				ŽARNI VENEC	IGLASTO DREVO TEŽA POSODE				
NOVO SREBRO						JAP. UMETN. DRSAKLA (YUKA)			
LAT. PESNIK, AVTOR EPIGRAMOV						EDEN OD MIT. SODNIKOV V PODZEMLJU			
KOŽOKRILEC			SLADKO-VODNA RIBA				JUGOSL. LIUDSKA ARMADA		KEM. SIMBOL ZA ALUMINIJ
PLOD			INDONEZ. TEHNIKA KRAŠENJA TKANIN				GR. MIT. BOG VETROV		

zanimivosti iz sveta

Cesar zakopan v pisarni

Po padcu socialističnega diktatorja Mengistuja in vzpostavitvi nove vlade v Etiopiji so več let iskali, kje leže pokopani posmrtni ostanki nekdanjega etiopskega cesarja Haileja Selassia, ki je državo vodil celih 44 let. Letos so končno odkrili posmrtni ostanke etiopskega cesarja, in to na zares nenavadnem kraju - v tri metre globoki luknji, izkopani pod Mengistujevo pisarno v predsedniški palači v Adis Abebi. Tajni grob je pomagal najti človek, ki je grob izkopal.

Raziskovalci domnevajo, da so odstavljenega cesarja umorili in pokopali v grob v kotu pred sedniške pisarne v noči 27. avgusta 1975. Kasneje je dal Mengistu nad tajnim grobom zgraditi še kuhinjo in kopalnico s tušem, kar je kasnejše iskanje dodatno otežkočilo. Cesarjeve posmrtnе ostanke bodo pokopali z vsemi častmi, ki mu gredo. Iščejo pa tudi grobove, v katerih počivajo druge umorjene pomembnejše etiopske osebnosti.

Skrivnostna moč dotika

Ko psiholog Michael Meaney položi zvečer svojo hčer v posteljico, jo še enkrat tesno objame. Ne samo zato, ker jo ima rad, marveč ker mu to narekujejo spoznanja, do katerih je prišel pri svojem poklicnem raziskovalnem delu. Prepričan je, da ljubovanje v otroštvu pomaga za zdrav razvoj možganskih celic, pripomore k boljšemu spominu in učinku celo v kasnejša obdobja človekovega življenja, saj naj bi imel manjše starostne težave.

Tip je prvi med čuti, saj ga razvijemo in osvojimo že pred rojstvom. Znanstveniki so ugotovili, da oblikuje našega duha in tudi zdravstveno stanje našega organizma. Dr. Saul Schanberg, profesor farmakologije in biološke psihiatrije na univerzi Duke v Durhamu, je opravil več poskusov, opri katerih je dobil potrdilo o pomembnosti tipa oziroma dotika. Med poskusi s podgnami je ugotovil, da se pri mladičih, ki so dlej časa brez telesnega dotika z materjo, že po 45 minutah dogodijo pomembne notranje spremembe. V krvi jim upade raven hormona rasti in nekaterih ključnih encimov. Ko se mati vrne v gnezdo in prične lizati svoj naraščaj, se hitro zvpostavi normalno ztanje. Enako so razisko-

valci dosegli, ko so zapušcene mladiči drgnili z mokro krtačko.

Zivali so živali, za ljudi to ne more veljati, bi dejali. A ni tako. V ZDA se vsak dan roditi kakih 400.000 otrok prezgodaj. Ti otroci morajo del časa preživeti v inkubatorjih, kjer so odrezani od dotika z materjo oziroma sploh z drugimi. Dr. Schanberg je opravil poskusi na univerzitetni kliniki v Durhamu, kjer so novorojenčki v inkubatorjih vsak dan za 45 minut narahlo masirali. To je v nasprotju z običajno praksu, za katero velja, da na bi bili nedonošenčki in drugi inkubatorja potreben novorojenčki izolirani v kar najmanj motenem okolju. Poskusi pa so pokazali, da so masirani dojenčki v desetih dneh v pridobili za 47 odst. več teže kot dojenčki, ki so jih obravnavali na običajen način. Prav tako so bolje spali in kazali večjo aktivnost, šest dni prej so jih lahko vzelci iz inkubatorjev. Osem mesecev kasneje so pokazali večje duševne in telesne sposobnosti.

Na Schanberga je bil to dokaz, da dotik stimulira nekatere hormone.

V primitivnih kulturnah je otrok v stalnem stiku z materjo, skoraj 90 odst. dneva, medtem ko otroci v zahodnem svetu v telesnem stiku z materjo ali očetom le kake tri ure na dan. To po preprečjanju nekaterih strokovnjakov ni najboljše za otrokov razvoj, saj v zgodnji dobi opravi kar 80 odst. komunikacije s telesnimi gibi. Počasni telesni stik med otrokom in materjo omogoča boljše komuniciranje. Več ko ima mati otroka pri sebi, bolje pozna njegove potrebe. Telesni dotiki so najpomembnejši v obdobju otorstva do vstopa v šolo. V najstniškem obdobju pomen dotika nekoliko upade, ponovno se prebudi po pobreti, vendar stopi v ospredje predvsem potreba in pomembnost dotikov z nasprotnim spolom.

Dotiki so tudi sporočila, vendar jih razumevamo različno. Prijem za ramo, komolec ali za roko se lahko razume kot prijateljski dotik, a če se te tako dotika nasprotni spol, je to lahko tudi znamenje vsiljivosti ali nadlegovanja. Tudi neopazni dotiki imajo močne psihološke učinke. Raziskovalci so ugotovili, da ima lahko bežen-

dotik učinek na kupce. V trgovinah, kjer so se prodajalci bežno dotknili kupca, je šla prodaja bolj od rok. In tudi pri podpisovanju peticijo, če so jih pri povabili k podpisu narahlo dotknili. Ko so opazovali delo natakaric, so raziskovalci ugotovili, da dobijo tiste natakarice, ki se bežno dotaknejo gostov, več napitnine.

»Raziskave nebesednega komuniciranja potrjujejo to, kar so trgovci že dolgo vedeli: lahak, nevsliljiv dotik lahko prepirča kupca, da so vaši nameni prijateljski,« pravi Willis.

V Svetem pismu je polno pričevanja o zdravilni moći dotika, Jezus in apostoli so zdravili ljudi zgoj s polaganjem rok na bolnike. To naj bi bili čudeži, a raziskovalci danes menijo, da ima polaganje rok zares lahko zdravilne učinke. Božanje pomaga pregnati glavobol, mamim objem zmanjša bolečino, ko prežene otrokov strah in napetost. Dotik lahko upočasni srčni utrip in srčno aritmijo.

Odkrijte moč dotika!

MiM

Čudežni rekreatijski stroj

Biti vitez, zdrav in čil, to je dandanes skoraj že ukaz časa. In tej želji strežejo z vseh strani z najrazličnejšimi proizvodji, od bio hrane do rekreatijskih pripomočkov. Vendar ostaja več ali manj eno nespremenjeno, za dobro telesno praviljenost se je treba potruditi, omejevati, skratka čvrsta volja je vsak dan na preizkušnji. Prav v tem pa je kavelj. Vsi bi bili radi čili in vittki, preveč trudili pa se ne bi za to. Bližnji pa ni in veliko obljudljivnega za malo truda se prej ali slej izkaže za sleparjo.

Bistveno spremembo naj bi prinesla najnovješa rekreatijska naprava, ki so jo izdelali v nekem malem kalifornijskem podjetju. Imenuje se ROM Časovni stroj, videti pa je kot nekakšna sodobna mučilna naprava iz jekla. V bistvu gre za napravo, na kateri se uporabnik vesestransko pregiblje, saj združuje elemente veslaških naprav in tekaško-kolesarskih. Kot zatrjuje načrtovalec naprave John Pitre, časovni stroj zaposli 55 odst. vsega mišičevja in dosegne maksimalne aerobne učinke. In zdaj tisto najbolj zanimivo: štiri minutke vaj dnevno na tej napravi naj bi zadoščalo za vzdrževanje dobre telesne kondicije.

Časovni stroj je zelo drag, stane namreč približno 890.000 tolarjev. Kljub visoki ceni ga precej kupujejo, predvsem klubi in telovadnice ter redki posamezniki.

Kolikor znaš, toliko veljaš, pravi star pregor.

V ta »znaš« je dandanes treba nujno vsteti poznavanje tujih jezikov. Evropa današnjega dne, še bolj pa jutrišnjega zahteva znanje tujih jezikov, za narod, kot smo Slovenci, pa je takšno znanje toliko bolj nuja, saj si s slovenščino, naj bo še tako lepa in dragocena, ne moremo kaj prida pomagati, brž ko imamo opravka s človekom onstran naših meja ali se sami odpravimo na tuje. Da gre za resnično potrebo, dokazujejo med drugim tudi številni oglasi v časopisu, v katerih različne organizacije in zasebniki ponujajo pestro pahljačo tečajev za učenje tujih jezikov.

Marsikdo ne utegne obiskovati tečajev ali pa je bolj plahne narave in nerad govori pred drugimi ter se zato ogiblje učenja v skupini. Poznavalci pravijo, da je glasno govorjenje pri učenju tujega jezika izredno pomembno, zadrega pa zaradi tega precejšnja ovira. Težave takšne vrste je lažje premagati v zasebnosti domačega okolja kot na tečajih, hkrati pa je učenje doma tudi časovno prilagodljivo, uči se, ko imaš in kada imaš čas. Za samouke take vrste so najprimernejši tečaji po sistemu »nauči se sam«. Pri nas je izšlo že več tečajev na ploščah in v knjigah, najnovejši prispevki na tem področju pa ponuja Mladinska knjiga, ki je pred kratkim začela izdajati zbirko jezikovnih tečajev Cicero.

Zbirka nosi ime po slavnem rimskem govorniku, primerna pa je tako za začetnike kot za tiste, ki obnavljajo znanje. Izšla sta že dva tečaja, za učenje angleščine in nemščine. Izdelana sta bila na tujem (pri Hugo's Language Books) na osnovi sodobnih izkušenj in metodologije učenja tujih jezikov. Metoda je zasnovana tako, da popolnega začetnika pripelje do solidnega znanja tako pisanega kot govorjenega jezika, in to v razmeroma kratkem času. Če se povprečno bistra glava s knjigo in kasetami teh programov (vsak paket vsebuje učbenik s pogovori, slovnico, vajarni ter rešitvami in štiri kasete s posnetki pogovorov v tujem jeziku in razlagu v slovenščini) ukvarja po eno uro na dan, si v treh mesecih nabere toliko praktičnega jezikovnega znanja, da samouki tečajnik v angleščino ali nemščo govorčem svetu ni več popoln tujec. Z »Nemščino v treh mesecih« oziroma »Angleščino« je pot do znanja tujega jezika prijetnejša in manj naporna. Velja poskusiti.

MiM

K praktični KRIŽ AŽ

Belo in črno

Bela bluza in črno krilo je ena najbolj trdoživih kombinacij v svetu mode. Nekaj zadnjih let je bila sicer zapostavljena, takšna kombinacija je celo odkrito namigovala na pomanjkanje domišljije in modnega znanja. Lani se je zadeva začela spremnjava. Saj ne, da je in bo kar naenkrat vse v belo-črnem, ampak kombinacija se je spet uspešno zrinila v siceršnji svet modnih barv. Tu je še vedno modni črno-beli pepita za razne kose oblačil, tu pa je tudi v začetku omenjena kombinacija črnega krila in bele bluze. Da gre za svežo modo, pa opozorijo detajli. To je na primer zelo kakovosten material, iz katerega je sešita bluza, ali pa njen zahtevni krov, preklapi, naborki, večji ovratniki, poudarjene manšete, bleščice ali originalni gumbi ipd. To je — vsaj pri mlajših letnikih z neoporečno postavo — lahko tudi kratko črno krilo iz letos modnih blešččih tkanin.

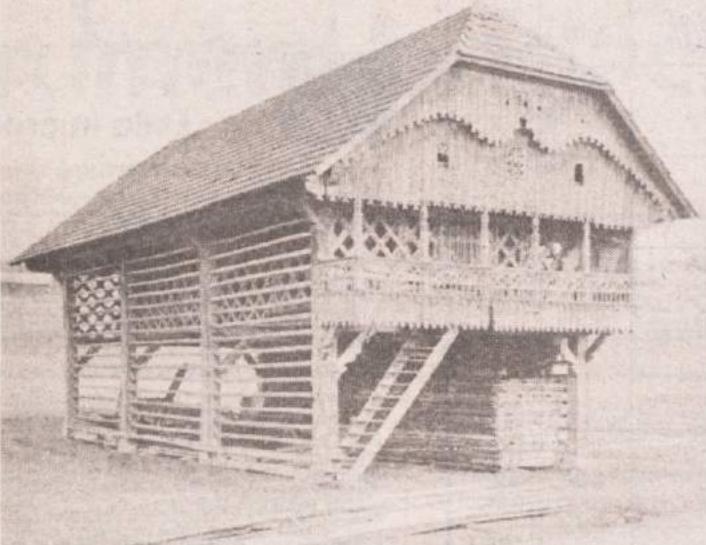
Če se nam ponesreči

Zgodi se, da tik pred tem, ko želimo postreči z jedjo, ugotovimo, da je z njo nekaj narobe. To je že posebej nerodno, če imamo na obisku goste. Ven dar se da marsikateri jedi izboljšati okus še v zadnjem trenutku. Tako juho popestrimo, če ji doda mo malo kisle ali sladke smetane, jogurta, sira ali skute. Če pa je pred preslana, so dobrodoše krušne drobitine, jogurt, smetana in petersil. Jed, ki je že dovolj slana in popoprana, pa lahko izboljšamo s svežimi zelišči ali limoninim sokom. Če pa se je na primer riž spritel v kepe, ga damo v model v obliki prstana, 10 minut pečemo v pečici, nato pa prevremo na krožnik in ponudimo prelitega z omako ali praženo zelenjavko.

Krofi in Krhli flancati

Pust širokih mastnih ust, so nekoč dejali. Za pust se še klub modernim časom gospodinje rade preizkusijo v peki krofov. Poiskali smo naslednji recept za dobre krofe. Iz enega kilograma moke, malo soli, 60 gramov kvasa, 60 gramov masla ali margarine,

KMETOVA PALAČA — Kozolci so velika arhitektura ljudskega ustvarjanja. Namenjeni sušenju in spravilu sena, pojevo visoko pensem o skladnosti proporcev. Kozolec toplar ob cesti pri Bistrici pri Mokronugu je sijajen primer ljudskega stavbarstva. Iz lesa izrezljana čipkasta ograja ganka in zatrep, trdni stebri in stebrički ustvarjajo sijajen preplet arhitekturnih členov. Pričajo o visokem znanju podeželskih tesarjev in velikih željah premožnega dolenskega kmeta v 30-ih letih našega stoletja. Bomo sposobni ohraniti poddedovanu kvaliteto? (Pripravila: umetnostna zgodovinarka Minka Dražumerič)

In Trdinovih zapiskov

Dolenjsko srce — Vsi čuti so namešani v dolenskem srcu. V tej zmesi prevaguje zdaj ta zdaj protivni občutek ali vselej samo za malo časa. Danes se objemljejo, jutri stepo, danes ravsajo, jutri si nazdravljava. Narava tukajšnjega ljudstva je otročja v dobrem in slabem.

Značaj dolenski — Skor noben človek zmirom enak, včasi dolgo resen, resničen etc. naenkrat ves ognjen, vrtoglav in lažnjiv, zdaj čemern zdaj yeseljak, zdaj sladak, naenkrat brez vzroka mrzel etc. Kakor igralci gledišči na odr.

Mesto tujcev — Nove mesto ni stanovitno mesto s kakim izraženim značajem, ampak tabor tujcev, ki so danes tu, jutri se razidejo - vojaki, uradniki in njih rodbine, popi, džaki, trgovci - vsi nestalni i domaćim nič briga, če si morajo iskati drugje kruh. Ker so skor vsi zapravljivi in vrtoglav, menjajo nepruhomu prebivališče... Javno se drug drugemu prilizujejo, skrivaj se obrekujejo in delajo spletke drug zoper drugega.

Brezčutnost — Na Dolenskem na kmetih, v Novem mestu je ravno narobe, se ljudje za pogrebom gredoč malo jokajo, često nič. To že ka-kor navada, da se kmetom pridšim v mesto jok za mrljem zdi čuden in skor smešen.

Množice obiskovalcev se valjo skozi dvorane, turistični vodiči v različnih jezikih razlagajo in skušajo preglastiti drug drugega. Ljudje tekajo od vitrine do vitrine, skušajo slediti razlagi in si zapomniti številna imena, datumne, v najkrajšem času želijo izvedeti vse o prastari civilizaciji, ki se je razvijala več tisoč let. Podatkov je preveč, svet, ki je cvetel pred tisoč leti, je danes težko razumljiv, imena faraonov in bogov težko izgovorljiva.

Nekaj časa se trudim in si skušam priboriti svoje mesto ob razstavnih vitrinah, toda kmalu se mi ne-neno prerivanje in suvanje upre. Preveč hrupa, preveč hlastanja za senzacijami iz davno minulega življenja.

Nisem zagovornik mnenja, da so muzeji posvečeni prostori, dostopni le strokovni eliti, toda množica ljudi, ki se drena okoli vitrin, je le prehrupna. Ne-mogoče je ogledovati prelep kipce škorpijonske boginje Selket, ki čuvajo skrinjo, v kateri so bili shranjeni Tutankamonovi notranji organi, pri tem pa biti prisiljen poslušati zmešljavo razlag v različnih jezikih, biti pohoven, potlačen in celo popljuvan. Zapustim muzej in se v parku zasidram ob vzožju spomenika — grobnice velikega raziskovalca Egipta in ustanovitelja muzeja, Françoza Augusta Marietta.

Dragocena polomija

Razmišljjam o poti, ki jo je prehodila egiptologija od začetka 19. stoletja, ko je Napoleonova odprava odkrila Egipt svetu. Iz vojaškega vidika je bila to prava polomija, a pomenila je politično odkritje moderne in znanstveno odkritje starega Egipta. Poleg osemnajdeset tisoč vojakov je odprava vključevala tudi stopetdeset »učenih civilistov«, ki so jih vojaki in mornarji imenovali jedrnato, toda napačno »osli«. Zastopani so bili zvezdoznaci in geometri, kemiki in mineralogi, tehniki in orientalisti, slikarji in

ZGODBA

VAŠA

vaša zgoda/vaša

Ana: Dobri človek

Ne morem ga pozabiti. Sem že dolgo med penzionisti, pa mi še velikokrat prihaja na misel tale resnična zgoda. Res, slabo se kmalu pozabi, dobrega se spominjamo često.

Bila sem že dekletce. Hodila sem v tretji razred osnovne šole. Boječe sem rekla materi: »Tako popisane zvezke imam, da najbrž ne bo v nobenem toliko prostora, kot bi ga moral biti. Dajte mi, prosim, vsaj za en zvezek!«

»Kaj toliko pišete? Ko sem bila jaz v tvojih letih, smo bolj šparali. Imeli smo tablice in kamenček. Ko je bilo polno na tablici, smo lepo zbrisali in tablice so zadostovale vse leto,« je rekla. Vedela sem, da nimač denarja.

Tiho sem šla v obran sadownjak, če bi morda le kje našla še kaj sadja. Ob ograji je bilo malo sлив. Razveselila sem se in stekla v klet po košarico. Splezala sem po ograji na slike pa še na drugo in tretjo. Vse sem pobrala. Saj bodo pozabili nanje, ker bom zgodaj vstala pa zanesla na trg v Metliko. Slike so me počakale kar za hlevom na vrtu.

Zjutraj sem se hitro oblekla in nesla polno košarico v pet kilometrov oddaljeni trg. Ho-

dila sem dalj časa, ker sem večkrat počivala. Srečno sem vse prinesla na cilj in se postavila poleg košarice, da bi prodajala.

Mimo je prišel zdaj že po-knjni Leopold Grabrijan. Bog mu daj vse, kar si zaslubiš dober in predober človek.

»Kaj pa ti, puče, tukaj? Ali nima kdaj drug prodajati? In kaj boš potem kupila za ta denar?« me je vprašal.

Pogledala sem možakarja in odgovorila: »Nimam zvezka. Zvezek si bi rada prislužila, ker mati pravijo, da nimajo nič denarja.«

»A tako, potem pa kar z mano. Naša kuhanica naj na-rede kaj iz njih.« Pomagal mi je nositi košaro do svoje trgovine. Poklical je kuhanico kje odnesla košarico s sličami. Dobri človek mi jih je plačal in dodal še za zvezek:

»Tako, zdaj pa z mano v kuhinjo, saj najbrž nisi še nič zajtrkovala.«

Šla sem za njim in še danes vem, da sem se pošteno najedla belega kruha pa kave, ki je pri nas ni bilo. Ko bi bili vsi ljudje podobni temu človeku, najbrž ne bi bilo nikoli gorja na svetu.

NAPIŠITE SVOJO ZGODBO!

Vse, ki radi primejo za pisateljsko pero občasno ali pa ga radi suka pogosteje, vabimo, da nam poslajo svoje stvaritve, primerne za rubriko Vaša zgoda. Najprimernejša so besedila, ki ne presegajo 70 vrstic tipkopisa, lahko pa so severa krajše. Naj vas ne moti, če vam ne gre izražanje najbolje od rok, lektor in redaktor bosta nepravilnosti v jeziku ali izražanju popravila, nezamenljivi pa so vaša domišljija, vaše izkustvo ali izkustvo, ki ste ga slišali od drugih in zapisali. V tem je čar Vaših zgodb. Sodelujte z nami, zapišite svojo zgodo, mi vam jo bomo objavili in še nagradili vas bomo!

KNJIŽNA POLICA

Dvojezična Obsedenost

Aleph, ki spada med manjše, a prodor-ne založbe, si že nekaj let prizadeva tudi za predstavljanje sodobne slovenske literatu-re v tujini in zato vsako leto poskrbi za iz-dajo ene dvojezične knjige naših sodobnih literarnih ustvarjalcev. Doslej sta izšla že dve, Berglezova in Kobekova dvojezična pesniška zbirka; slednja se je celo uvrstila med pet najboljših prevodov iz tujezježne poezije v Kanadi.

Novost v programu je dvojezična izdaja pesniške zbirke Obsedenost - Obsession Braneta Mozetiča, ustvarjalca iz mlajše slovenske pesniške generacije. Knjiga je izšla v skupnem založništvu Alepha in manjše francoske založbe Editions Gene-vieve Paste iz Pariza. Prinaša avtorski izbor iz Mozetičevih zadnjih dveh pesniških zbirk Zaklinjanja in Mreže ter za tretjino celotnega izbora novih, doslej še neobjavljениh pesmi. Pesmi so natisnjene v slovenščini in francoščini. V francoščino jih je prepesnil belgijski pesnik William Cliff. Mozetič je s svojo poetiko, ki jo določa tako imenovani findieslovski pristop k poeziji, blizu francoskemu pojmovanju poezije in je zategadelj avtor, ki lahko uspešno potrka na francoska vrata, da se malo odškrnejo za slovensko poezijo, ki sicer ni popolna tujka na francoskem knjižnem trgu. Mozetič je zanimiv oziroma za slovensko poezijo nestandarden ustvarjalec tudi po svoji tematiki, saj je erotična razsežnost njegove poezije usmerjena k homoerotiki.

M. MARKELJ

Slovenski Ameriški Slavček

zbirk in se uveljavil kot najplodovitejši slovenski pesnik v Ameriki. Bralcem se je priljubil, tako da se ga je prijet vzdevk slovenski ameriški slavček.

Zorman je bil kot pesnik popoln samouk, samorastnik. Vsega se je moral naučiti sam, tudi jezik, saj ni nikoli hodil v slovenske šole. Ko se je družina selila iz Šmarja pri Grosupljem v Ameriko, mu je bilo komaj štiri leta. Slovenskega jezika, slovnice in pravilnega pisanja se je učil sam iz knjig, ki mu jih je prisrelbil oče. Zgodaj je začel brati leposlovje, zlasti poezijo, od pesnikov pa predvsem Prešerna, Gregorčiča, Ketteja, Cankarja in Medveda. Ob branju je tudi sam začel pisati verze. Pesmi je objavljaval predvsem v slovenskih časopisih, ki so izhajali v Ameriki, z njimi pa je sodeloval tudi v časopisih in revijah v Sloveniji. Vendar je bil v svoji rojstni domovini vse predolgo premalo znani tako rekoč do lani.

Ob stoletnici rojstva je spomin na Ivana Zormana obudila in njegov delo predstavila bralcem v njegovem »stari domovini« knjiga, ki jo je pri Mohorjevi založbi v Celovcu izdal univerzitetni profesor dr. Edi Gobec pod naslovom Slovenski ameriški slavček Ivan Zorman. Dobre tri četrteine knjige zavzema izbor iz obsežnega Zormanovega pesniškega opusa. Pesmi obravnavajo najrazličnejšo snov, zelo pogosto izseljenško. V takšnih pesmisih je izpovedal eno od gremkih izkušenj izseljenca, da »le večno romarstvo nam je življenje, / ni doma pravega za nas nikjer.«

I. ZORAN

TELEGRAMI

S knjigo Ivana Stoparja MED PREKMURJEM IN POREČJEM DRAVINJE je založba Park povečala število knjig serije GRAJSKE STAVBE V VZHODNI SLOVENIJI na dve od načrtovanih pet.

Pri Alephu so ponatisnili knjigo prole Lele B. Njatin NESTRPNOST iz leta 1988. Ponatis sta omogočila pokrovitelja kočevska Oprema in krški Videm.

Državna založba Slovenije je izdala prevod ekološkega dela piscev Johna Seymoura in Herberta Gorardeta NĀČRTA ZELENI PLANET.

Za ljubitelje mnjih znanosti je na voljo ENCIKLOPEDIJA ASTROLOGIJE, ki jo je napisala Catherine Aubier, slovenski prevod pa je izdala Državna založba Slovenije.

Marija Pezdirc:

V DEŽELI TISOČLETNE KULTURE

pesniki. Med njimi je bila tudi zanimiva osebnost, svetovlan in ženskar, diletant v vseh zvrsteh lepih umetnosti — Dominic Vivant Denon. Na odpravi je neutrudno beležil življenje, ki je teklo po ulicah islamskoga Kaira pa tudi ostanke prastare civilizacije, ki jih je že stoletja zasipaval puščavski pesek.

Denonu je uspelo to, kar je spodletelo velikemu Napoleonu: osvojil je — s svinčnikom, ne s sabljo! — deželo faraonov in jo ob vrtniti v Francijo predstavil Evropi. Ljudje so zagledali nekaj, česar niso še nikoli videli. Ceram je zapisal, da so izvedeli o življenju, o katerem niso nikoli slušili, ter pogledali v tisočletja, da jih je bolj spoštljivo kot nas obšla groza. Egipt je bil namreč star, starejši kot vsaka kultura, o kateri so govorili dotelej... Bil je že star in skoro zabiran, ko so Germani in Kelti še lovili medvede in leve po gozdovih severne Evrope...

To 19. stoletja je Evropa poznala le malo egiptiških spomenikov. V Rimu si je popotnik lahko ogledal nekaj obeliskov, posnetke skarabejev so po nekod zaradi skrivnostnih znamenj na trebuhi uporabljali za amulete. Resda sta starogrška učenjaka Strabon in Herodot pisala o čudesih ob Nilu, njuna dela so bila prevedena tudi v žive jezike. Toda, lepo vas prosim, kdo le bere takšne knjige?

Tako so bile Denonove risbe pravo odkritje! Na njih so se iz puščavskega peska prikazovale piramide in sfinga — pol človek, pol žival; kot igle ostro so se dvigovali obeliski, čuvarji tempeljskih vrat, vrstile so se neskončne procesije ljudi, ki so v davnini obvl

dovali deželo ob Nilu, med njimi so vrvele pisane množice iz 19. stoletja: Arabci, Nubijci, Berberi,

Tako so v prejšnjem stoletju izkopavali starine v Egiptu.

Kopti, beduini in crnici. Slikovita mešanica stoterih plemen, ras in barv.

Denonove risbe so vzbudile živo zanimanje, v Egipt so pričele prihajati množice popotnikov, raziskovalcev in avanturistov, ki so zeleli spoznati, raziskati in prekupčevati z neizmernimi zakladi, ki so bili tisočletje skriti v puščavskem pesku.

Eden najzanimivejših mož v vsej zgodovini egiptologije je bil Giovanni Battista Belzoni (1778 — 1823), potomec častitljive rimske plemiške rodbine, ki bi moral postati duhovnik, a se je zapletel v politične spletke in zato zbežal v London. Tu se je, orjak po postavi, preživil takoj, da je nastopal v cirkusu kot »močni mož.« V Egipt je prišel ponujat vodno kolo, ki naj bi opravilo štirikrat več dela kot zaje malna kolesa domačinov. Belzoni o prednostih svojega izuma ni prepričal sultana Mohameda Alija, zato pa je kar pet let potoval po Egiptu, ki je tedaj slovel kot največje pokopališče starin na svetu, in zbiral vse, kar mu je prišlo pod lopato. Brez pomis lekov je z oblegalnim ovnom razbijal zapečatene grobnice, odkril in odpril je vhod v Kefrenovo piramido, in čeprav je bila že izropana, se kraljeva grob nica še danes imenuje Belzonijeva dvorana. Belzoni je bil tisti, ki je po kopnem in vodi odvlekel ogromni, več sto ton težki kip Ramzesa iz Teb v London. Ob njegovih podvigih in metodah dela se arheologom še danes ježijo lasje!

Izredno zanimiva je tudi osebnost Françoza Augusta Marietta (1821 — 1881). Kot asistent pariškega Louvra je bil poslan v Egipt, da bi za majhen denar nakupil čim več papirusov. Toda raziskovalna žilica je bila močnejša. Opustil je barantanje za dragocene svitke in pričel raziskovati in izkopavati v Memfisu, v Dolini kraljev, v Karnaku in Luksoru. Kot človek z velikim znanjem in srčno kulturo je kmalu opazil neusmiljeno ropanje in uničevanje starin ter njihovo odnašanje iz dežele.

Kar devet državnih prvakov

Sedem naslovov novomeškim metalcem, dva pa troskokašicama iz Dolenjskih Toplic

KOPER, LJUBLJANA — Kopico medalj so si primiti, prisakali in pritekli mladi dolenski in posavski atleti minuli vikend, ko sta bili v Kopru in Ljubljani državno prvenstvo slovenskih metalcev ter dvoransko državno prvenstvo mlajših mladinec in pionirjev.

V Ljubljani je nastopilo kar 270 upov slovenske atletike, ki so postregli z nekaj res dobriimi rezultati. Dve zlati odličji sta odšli tudi v Dolenjske Toplice, prvo si je v troskoku mlajših mladink priborila Gorana Djurić z rezultatom 11,92 metra, drugo pa pionirka Andreja Blatnik v skoku v daljino s 4,97 metra. Ob tem je po-

V soboto rešilni točki Novotehne?

Po dveh pričakovanih porazih na zmago proti Ingradu

NOVO MESTO — Prav nihče si ni delal utvar, da lahko novomeška namiznoteniška vrsta odščipne kakšno točko v srečanju 9. kola moške super lige proti ekipi ljubljanske Kovine, edini doslej še neporaženi na prvenstvu, še zlasti ne, ker je bila tekma v Ljubljani in so Novomeščani igrali brez Janka Oerija. Vseeno pa je Novotehni uspeло prav to. Darko Jamšek je ugnal Reflaka in tako Novomeščanom priboril časten poraz, resnic na ljubo pa je vendarle treba dodati še to, da za Ljubljancane tokrat ni igral ta čas najboljši slovenski igralec Robi Smrekar.

KOVINA—NOVOTEHNA 8:1 (Lasan—Kralj 2:0, Škarfer—Jamšek 2:0, Zalaznik—Kočevar 2:0, Reflak—Jamšek 0:2, Škarfer—Kočevar 2:0, Reflak—Kralj 2:0, Lasan—Jamšek 2:0, Lasan—Kočevar 2:1).

V ostalih srečanjih sobotnega 9. kola je Gornja Radgona premagala Ilirijo s 6:3, Strojna Merkurja z 9:0, Potrošnik pa Ingrad s 6:3. Lestvica je tako naslednila: 1. Kovina 18 točk, 2. Potrošnik 16, 3. Strojna 14, 4. Gornja Radgona 6, 5. Ingrad 6, 6. Merkur 6, 7. Novotehna 4, 8. Ilirija 2.

Novomeščani igrajo v soboto ob 16. uri v športni dvorani pod Marofom proti celjskemu Ingradu, ekipo, ki jih je v predevetu prvenstva ugnala s 5:4. Po besedah trenerja Egonja Žabkarja bodo skušali tekmovalci Novotehni rezultat tokrat obrniti sebi v prid in tako v boju za obstanek priti do dveh nemara odločilnih točk.

trebno zapisati, da Djurićeva še zmeraj ni docela okrevala po poškodbi in je skakala s le pol zaleta pa vendar doseglje državni rekord. Nov osebni rekord je dosegla tudi Blatnikova. Tema rezultatoma na rob veljaj dodati še bron 12-letne Topličanke Melite Hohnjec v troskoku z 11,03 metra, srebro Brežičana Rovanja v mladinskem skoku ob palici s 400 cm, bron pionirja Motoreta (Brežice) na teku 60 m z ovirami s časom 7,69, srebro Novomeščanke Tratarjevi v isti disciplini s časom 9,28 sek. in drugo mesto Bartoljeve v skoku v višino s 159 cm; Vučkovičeva (obe Novo mesto) pa je bila s 153 cm tretja.

Močno okrnjenja je bila konkurenca na prvenstvu najboljših slovenskih metalcev: ljubljanski klub svojih atletov v Koper sploh niso poslali, Brežičanom se je na poti pokvaril kombi, vse to pa so s pridom izkoristili novomeški tekmovalci in pobrali kar polovico vseh naslovov. V metu kopja je med mlajšimi tekmovalkami zmagača Zupanova s 34,88 m, v isti disciplini je pri moških slavil Ever s 44,66 m, pred Rusom 40,24 in Gujtmanom (vsi Novo mesto) 34,76 m. V moški starejši kategoriji je Resnik kopje zalučal na 56,58 m in bil tretji. Met krogle je Rusu mlajši konkurenčni prinesel rezultat 15,09 m in srebrno medaljo, v starejši konkurenčni pa je bil Primec z 12,51 tretji. Pravo bero medaljo so Novomeščanom prinesli meti diska in kladiva. Rus je z 41,18 m zmagal med mlajšimi moškimi v metu diska, Hribarjeva je bila prva v konkurenčni starejši tekmovalki z 32,04 m, v članski konkurenčni pa je zmagal tudi Primec s 46,72 m, medtem ko je bil Žižek tretji s 35,98 m. In še met kladiva: Rus je zmagal med mlajšimi člani s 44,40 m, Malnarju je zmaga pridelala v starejši kategoriji s 43,48 m, medtem ko je bil Bratkovič drugi s 15,80 m.

Za konec pa še dopolnilo o dolenskih dosežkih na državnem članskem in mla-

• Dosežkom novomeških atletov v Koper na rob veljaj dodati, da je Igor Primec na prvenstvu nastopal poškodovan, in da je nastop novomeške vrste na državnem prvenstvu najboljših slovenskih metalcev omogočila novomeščana enota Zavarovalne skupnosti Ajdovščina.

dinskem dvoranskiem prvenstvu, ki je bilo sredi februarja v Ljubljani. Kopici srebrnih dolenskih odličij je potrebno pristiže drugi mesti Topličank Andreja Blatnik, ki je bila v mladinskem troskoku z 11,06 m druga, in pionirke Melite Hohnjec, ki je bila v članskem troskoku z 10,75 m srebrna.

OBČNI ZBOR

NOVO MESTO — Košarkarski klub Novo mesto vabi na redni letni občni zbor, ki bo v petek, 28. februarja, ob 19. uri v sejni sobi Zavarovalnice Tilia v Novem mestu. Vabljeni!

DANES PRVA LETOŠNJA PREIZKUŠNJA — Kolesarska sezona se danes tudi uradno pričenja. KD Krka iz Novega mesta je namreč organizatorica velike mednarodne dirke za nagrado Portoroža, danes se bodo kolesarji iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Avstrije in ČSFR pomerili na cestah med Portorožem, Koprom in Strunjanom, jutri pa jih čaka kriterijska tekma po portoroških ulicah. Novomeška članska vrsta je po napovedih imenito pripravljena, to naj bi potrdila že danes in jutri ter v nedeljo, ko bo v Italiji na sporednu tradicionalna dirka po Logneru. Na posnetku stojijo (od leve proti desni): Gorazd Štangelj, Milan Eržen, Roman Judež, Srečko Glivar, Gregor Puš, Bogdan Ravbar, trener Kamen Stančev, Igor Turk, Sandi Papež, Bogdan Fink in tehnični vodja novomeških kolesarjev Jože Majes. (Foto: B.B.)

Cilji superligašev so vse daje

Spodrsljaj Inles Rika na startu spomladanskega dela prvenstva — Visok poraz Opreme v Kranju in se višji Novega mesta v Ajdovščini

Vse dalj so od svojih ciljev dolenski rokometni superligaši. Na startu spomladanskega dela moškega prvenstva je izredno pomembni tekmi spodrsnilo Ribnicanom, ki jih očitno čaka trd boj za obstanek, nenadejano visok poraz pa so si privočile tudi Kočevke v Kranju, kar jih je potisnilo celo na šesto mesto. V zaključnem play offu najboljših ekip pa je mesta le za štiri pruvrščene ekipi.

INLES RIKO—DUKA 24:26 (9:11) — Ribnicanom se, sedeče po sobotni igri in rezultatu, obeta težka rokometna pomlad. V srečanju z neposrednim tekmcem v boju za obstanek v superligi so lesarji namreč ostali praznih rok, zmaga gostov pa je povsem zaslužena. Podili so domala skozi vso tekmo, nekajkrat celo s štirimi zadetki razlike. Kanček upanja je gostiteljem prinesla le sedrino drugega polčasa, ko so imeli pri izidu 17:17 možnost za preobrat. Priložnost so z začetniškimi napakami zavrnili, Ajdovci so si znova prigrali pred-

Iles Riko: Sinanovič, Djokič 1, Mohar, Šilc, Marolt, S. Mihelič 4, Lesar 12, A. Mihelič 3, Mate 3, Gelze, Jurič 1, Manček.

Na lestvici vodi Pivovarna Laško s 23 točkami, na dnu pa je podoba takšna: 9. Duka 9, 10. Presad 8, 11. Inles Riko 5, 12. Infotrade 5. V soboto igrajo Ribnican v Ljubljani s Kolinsko Slovanom, Presad igra z Dravo, Infotrade pa s Pomurkom.

KRANJ—OPREMA 26:15 (11:9) — V obračunu dveh ekip, ki se borita za četrto mesto na lestvici, sta točki ostali doma. Kočevke so sicer upale na presenečenje, toda tokrat so morale priznati premoč veliko boljših in za igro bolj razpoloženih nasprotnic. Prvi polčas je prinesel še dokaj enakovredno igro, če pa za drugega zapišemo, da ga je dobil Kranj kar s 15:6, je povedano vse. Naj k temu dodam le še, da je bila v soboto edino Jeričeva v vrsti Kočevja tista, ki je držala korak z gostitevimi.

LESTVICA: 1. Olimpija 26, 2. Velenje 25, 3. Mlinotest 21, 4. Krim 17, 5. Kranj 15, 6. Oprema 15, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2. V soboto igrajo: IMV Novo mesto—Primož, Mlinotest—Kranj, Branik—Burja Centrocoop, Olimpija—Velenje, Krim—Oprema, Kočevje. Prav tekma med Krimom in Kočevkami bo brzko dokončno odgovorila, kakšne so možnosti Opreme za osvojitev načrtovane 4. mesta na lestvici.

ljicami.

Oprema: Jesenko, Lindič, Guštin 1, Vuk 2, Križman, Klančar 1, Dragičevič, Kersnič, Petek, Jerič 11, Jančič.

MLINOTEST—IMV NOVO MESTO 31:13 (16:5) — Za visok poraz v Ljubljani so se Ajdovke v soboto temeljito oddolžile. Igrale so resno in zavzeto, povedli s 5:0 in 7:1, tekma je bila tako odločena. Vse ostalo je bila formalnost, ki so jo igralke Mlinotesta opravile rutinirano, Novomeščanke bodo morale priložnost za še kakšno točko pa iskati drugje.

IMV Novo mesto: Drmaž, Popadič 1, Repinc, Špilar, Kožuh, Hvala 1, Drčar, Pavlenič, Pate 1, Turk 2, Tomas 8, Dolenc.

LESTVICA: 1. Olimpija 26, 2. Velenje 25, 3. Mlinotest 21, 4. Krim 17, 5. Kranj 15, 6. Oprema 15, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2. V soboto igrajo: IMV Novo mesto—Primož, Mlinotest—Kranj, Branik—Burja Centrocoop, Olimpija—Velenje, Krim—Oprema, Kočevje. Prav tekma med Krimom in Kočevkami bo brzko dokončno odgovorila, kakšne so možnosti Opreme za osvojitev načrtovane 4. mesta na lestvici.

Šport

V PREČNI TEKME MODELARJEV

PREČNA — Modelarska sekacija pri Aeroklubu Novo mesto je preteklo soboto na letališču v Prečni zelo uspešno pripravila 10. tradicionalno tekmovanje v letalskih modelih A-1 in F-1-A v spomin na svojega člana Stojana Kranjca in 2. Zupanekov pokal. Tekmovanje se je pod pokroviteljstvom Zveze organizacij za tehnično kulturo udeležilo 26 tekmovalcev aeroklubov iz Lesc, Ljubljane, Litije, Murske Sobote in Slovenskih Konjic. Lahko zapisemo, da je bila tekma tudi prvo slovensko državno, prvenstvo pa tudi meddržavno, saj se je tekmovanja udeležila tudi ekipa Aerokluba Zaprešič iz Hrvaške. V kategoriji A-1 za pionirje je zmagal Boštjan Legenč iz AK Murska Sobota pred Novomeščanom Ivo Dovičem. Ostali člani novomeškega aerokluba so se uvrstili na naslednje mesto: 6. Kristijan Rustja, 8. Bernard Kramarič. V kategoriji A-1 za člane je zmagal Primož Senčar iz Slovenskih Konjic, Novomeščan Daniel Terlep je bil 6., Slavko Možič pa 8. V kategoriji F-1-A za člane je slavil Primož Senčar, Janez Podpadec iz Novega mesta pa je bil drugi. Na 6. mesto se je uvrstil Damjan Žulič, 9. Daniel Terlep. Ekipa Novomeščanov se bo v soboto, 22. februarja, udeležila podobnega tekmovanja za pomurski pokal v Murski Soboti.

ODBOJKARSKI TURNIR

NOVO MESTO — Mladinski kulturni center KNŠ organizira v soboto, 29. februarja, turnir v odbokji, ki bo potekal v telovadnici OŠ Grm. Prijavljena znaša 300 tolarjev, ekipe pa morajo znesek povrnat pred pričetkom turnirja, ki bo ob 9. uri.

VETERANSKI TURNIR ILOVARJU

NOVO MESTO — Squash klub Novo mesto je minulo soboto pripravil odprtio veteranško prvenstvo Novega mesta, ki se ga je udeležilo 10 tekmovalcev. Zmagal je Dušan Ilovkar pred J. Turkom in Grigarjem (vsi Squash klub Novo mesto), četrti je bil Bihar (Velenje), peti B. Ilovkar (Novo mesto), šesti Roš (Fitop) itd.

S KEGLJAŠKIH STEZ

• Prvenstvo kegljačev se bliža koncu. V 14. kolu I. republike moške lige so bila odigrana vsa srečanja z izjemo tekme med Kočevjem in Rudarjem. Kočevci tako ostajajo z desetimi točkami sedmi, zmagovalec lige pa je Fužinar, ki je doslej zbral že 26 točk.

• Krčani tudi po 11. kolu ostajajo prepričljivo na dnu prvenstvene lestvice vzhodne skupine II. slovenske lige. Tokrat so doma klonili proti ekipi Radenske s 5051:5170. Vodita ekipa Ema in Radenske, Krško pa je brez točke zadnje. • Tudi kegljačima Rika se ne piše najboljše. V 11. kolu zahodne skupine II. republike lige so gostovali pri ekipi Adrie in izgubili s 4995:4742, medtem ko so Grosupeljčani ugnali vrsto Ljubljana s 4943:4879. Na vrhu lestvice je ekipa Adrie z 20 točkami, Grosupelje jih ima 10 in je peto, Riko pa vsega 2 in je zaenkrat zadnji. (bob)

ŠAHOVSKI KOTIČEK

• ŠK Milan Majcen iz Sevnice je pred dnevi organiziral redni mesečni hitropoznati turnir za februar. Nastopilo je 15 igralcev, zasluženo pa je zmagala podiplomski Mirka Šibilj, ki je zbral 12 točk, sledijo pa: Derstvenšek 11,5, Mesojedec 11, Šoper 9, Kuzmič 8,5, Smerdel 8,5, Cvirn 7, Grahek 7 itd. V skupnem seštevku dveh letoskih turnirjev vodi Mesojedec, ki je zbral 34 točk, Derstvenšek jih ima 29, Šibilj in Kuzmič 28, Smerdel 27.

• Dvanajst štiriclanskih ekip se je udeležilo ekipnega regijskega pionirskega prvenstva Posavje. Med mlajšimi pionirkami je zmagala OŠ Sava Kladnika (Grilc, Hočevčar, Tratar), pred loško enoto taiste šole; pri mlajših pionirkah je bila prva OŠ Sava Kladnik, enota Loka (Verhovc, Režun, Kumer Lapornik), druga OŠ Jurija Dalmatinca Krško, tretja pa OŠ Leskovec. Pri starejših pionirkah je zmagala odšila na OŠ Sava Kladnika (Kunšek, Volarčič, Verhovc, Golob), med starejšimi pionirji pa OŠ Jurija Dalmatinca (Volčanek, Pavlovič, Sebanc, Čelan), druga pa je bila OŠ Sava Kladnika, tretja pa Blanca. Najboljše ekipe so se uvrstile na državno prvenstvo.

• S turnirjem v Sevnici se je končalo letoski hitropoznati prvenstvo posavske šahovske regije. Na prvem turnirju v Krškem je med 22 igralci zmagal Brežičan Kos, na drugem je nastopilo 18 šahistov, prvi pa je bil Brežičan Cerjak, medtem ko je sevniško preizkušnjo dobil domačin Lazič. Končni vrstni red prvega posavskega regijskega prvenstva je tako naslednji: 1. Cerjak (Brežice) 60 točk, 2. Kos (Krško) 55, 3. Štimik (Brežice) 35, 4. Lazič (Milan Majcen) 27, 5. Božič (Krško) in Mesojedec (Milan Majcen) po 22 itd. Skupaj pa je na treh turnirjih nastopilo 33 šahistov. (jb)

• Po poročilu o dolenskem ekipnem pionirskem šahovskem prvenstvu v Starem trgu, objavljenem minuli teden, se je vrinila neljuba napaka. Novomeško občino je namreč zastopala ekipa šmihelske osnovne šole in ne OŠ Grm, kot so javili poročevalci.

• V treh tednih je na petem šahovskem festivalu v Starem trgu ob Kolpi nastopilo 188 šahistov in šahistov iz Slovenije in Hrvaške. Med mlajšimi pionirkami je zmagala D. Kapš, pred S. Kapš (obe Stari trg) in Stipečev (Ravna Gora); med mlajšimi pionirji T. Kobi pred Simčičem (obe Stari trg) in Pajničem (Delnice); pri starejših pionirkah Miheličeva pred Šterbenčevim in Butalo (vse Stari trg) ter pri starejših pionirjih Janski pred Filipičem (oba Kočevje) in Crnkovičem (Delnice). Člansko preizkušnjo v aktivnem šahu je dobil Novomeščan Kastelic s 6,5 točkami, drugi pa so po objektivnem sojenju sta točki ostali doma.

Z GOJZARIJI IN CEPINOM

• Osmega februarja je minilo deset let, kar sta se v steni Kotova špica smrtno ponesreč

G. Semolič, skoraj bi me prepričali

Malo zapoznел ugovor

Moje nove in težke delovne naloge na novem delovnem mestu v Belu so preprečile, da bi se prej oglasil na članek Zvoneta Vidmarja in Jožefa Kočevarja, ki sta ga objavila v DL 16. januarja kot odgovor na moj prispevek v DL dne 9. januarja pod naslovom »G. Semolič, skoraj bi me prepričali«. Sicer pa z odgovorom ni bilo treba hiteti, kajti bralci, ki so spremljali polemike, so takoj spoznali, da navedena gospoda v svojem članku nista z ničem drugača kot trditev, namreč, da je vodstvo Svobodnega sindikata v semiški Iskri ob stavki dne 18. in 19. aprila lani prekorčevalo pooblastila, zahtevalo od takratnega vodstva protizakonita dejanja in da se nima ravnalo po stavkih pravilih.

Obzgljiva nista niti Dimitričeve in moje trditev, da je imenovan vodstvo SSS poneverilo zahteve delavcev v Iskri. Moja trditev, da je vodstvo SSS v semiški Iskri in vodstvo SSS za območje Bele krajine brez časti in dobrostanje, se z navedenim člankom imenovanih gospodov še bolj dokazuje, saj sta se v svojem prispevku popoloma izognila spodbijanju mojih trditvev, ampak obravnavata neke druge zadeve, o katerih jaz ne pišem. Namesto da bi spodbijala moje trditve, me skupno diskvalificirati. To je stara zviča, vendar se zlahka odkrije. S takima dvema, ki ne priznata svojih napak in ne odstopita, ker so storjene napake prehude, ki očitno mislita, da bojneviški časi še trajajo, res ne moremo v Evropi. Tudi jaz se ob tej temi zadnjič oglašam. S tem pa ni rečeno, da se sem nehal boriti za pravni red, zakonitost delovanja ustavnih in sindikatov itd.

JANEZ KURE

JAVNO VPRAŠANJE DIREKTORU JE KRŠKO

Med čakanjem na prihod gostov iz stranke SDP, njihovega poslanskega kluba in »Ekoleske pobude« v krškem Delavskem domu v ponedeljek nam je zbranim novinarjem, Ida Novak-Jerele delila fotokopirano gradivo »Nedeljski komentari« — nedelja, 16. februar 1992. Menda gre za spis Babiča objavljenega na radiju Posavje navedenega dne. Doslej sem bil vajan takšnih in drugačnih gradiv, vendar so le bila na neki ravni. Pisane Slovenska z malo, kaj kdo »tehuje«, kaj meji na blaznost, hodi v raji, bodo težava avtorja tistega pamfleta, ki razodeva predvsem njegovo kulturno okus. Ker je služba za stike z javnostjo, kjer dela Ida Novak-Jerele, služba hiša, ki jo vodite, me zanima, če ste ta pamflet sprejeli in ga ta služba razpečava kot uraden dokument. Če je temu tako, moram to dejstvo obzalovati in pripomemati, da je dialog o referendumu za zaprtje Jadranske elektrarne, še predno bi se o njem lahko izrekli v skupščini Slovenije, padel na izredno nizko raven. Menim, da to ni potrebno in tudi ni v naši navadi. Zato me zanima, kaj boste storili, da delavci vaše službe ne bodo več prenašali takih zmazkov.

ALFRED ŽELEZNICK

• Današnja desnica dela iste napake, kot jih je leta 1941 dela levica. (S. Hribar)

Vplivajo tudi »mrtve duše«

Moralna Voljčeva, pirova Peterletova zmaga

Glasovanje v republiški skupščini o mag. Voljču ni pokazalo, žal, le cirkuške scene, ampak tudi nekaterе cirkuške »Gustline!« Vsekakor pa tudi, da g. Peterle nima potrebe večine za svoje (sam)vladanje! Gotovo bi glasovanje izpadlo v korist mag. Voljča, ko bi čuden člen nove ustave veleval: Zmaga tisti, ki dobi 1 (en) glas več od polovice prisotnih (glasujocih) poslancev! Kajti v tem primeru bi g. Voljč za zmago bilo dovolj le 11 glasov! Famosni člen o konstruktivni zaupnici pa pravi, da mora glasovanje ZA dati rezultat (vsoto) plus en (+1) glas nad polovico skupnega števila poslancev izvoljenih v parlament. Teh pa je 240. Zmagovalec mora torej dobiti 121 glasov!

Na seji republiške skupščine je bilo 221 poslancev. Se pravi, da jih je bilo v skupščini na dan glasovanja 19 manj, kot je vseh poslancev. Pustimo ob strani, zakaj jih ni bilo, čeprav je prišel tudi g. Korošec, ambasador iz Portugalske. Vendar je tudi možno, da na dan glasovanja

V parlamentu egoističen boj za oblast

Ob neizvolitvi mag. Voljča za mandatarja

Predsedstvo Delavske stranke Slovenije je na svoji seji 21. februarja ocenilo zasedanje slovenskega parlamenta ter nastope nekaterih poslancev in zgozeno ugotovilo, da poslanci vladajoče koalicije narobe razumejo svoj volini mandat, še bolj pa politično kulturo in parlamentarno demokracijo. Predsedstvo meni, da poslanci v svoji egoistični borbi za oblast za takšna umazana podprtjanja, omaločevanje nasprotnega kandidata, neusmiljeno medsebojno obračunavanje resnično nujno mandata volicvev.

Delavska stranka Slovenije obžaluje, da predlagani kandidat za predsednika slovenske vlade mag. Marko Voljč ni dobil potrebnih podpor v parlamentu. Tako, na nesrečo delavstva in gospodarstva, ostaja na oblasti še naprej protidelavska in protosocialna oblast, kateri je največja neznanka ekonomika politika in razvojna opcija mlade države Slovenije.

Predsedstvo Delavske stranke Slovenije sklepka, da bodo rezultati glasovanja ter dogajanja v parlamentu in vladu Republike Slovenije nasploh v nadaljevanju našega političnega in družbenega življenja povzročili še večje poslanske zdrahe in ministarske igre ter strankarsko meštanje. Rezultati glasovanja pa so zlasti neugodni zaradi tega, ker ne prinašajo nikakršnih kakovostnih strukturnih sprememb. Prav naspotno: vsi računi bodo izvrljeni delavcem in davkopalca v Republiki Sloveniji. Na drugi strani se bo agonija na vsej črti še bolj poglabljala, škoda pa bo vsak dan večja.

Vladajoči koaliciji odrekamo pravico, da zastopa interese naših članov, saj se bodo ti lahko izrazili in uveljavili še z izvolitvijo naših poslancev, čeprav nekatera stranke vladne koalicije zadnje čase vlivajo v svoje programe različna socialdemokratsko obarvana gesla, da bi se naprej privabilje v svoje vrste delavce in zlorabljale njihovo zaupanje.

Predsedstvo Delavske stranke Slovenije

Neodgovoren odnos do prizadetih

Povabilo na predstavitev rezultatov in revizije študije o možnih lokacijah za radioaktivne odpadke, ki je ni bilo — G. Peterle, je to resno delo?

Občine, kjer je po I. fazi študije za izbor lokacije odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov v Sloveniji možna lokacija končnega odlagališča, smo v sredo, 19. 2. 1992, okrog 14. ure prejele po Faksu vabilo Ministrstva za energetiko in Agencije za radioaktivne odpadke na predstavitev II. faze študije, ki je bila sklicana danes, v četrtek, 20. 2. 1992, ob 10. uri na Geološkem zavodu Republike Slovenije. Vabilo je podpisal direktor Agencije RAO mag. Bogdan Babšek, posredovalo pa ga je Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora.

Ob sklicanem terminu smo se danes zbrali predsedniki skupščin občin, izvršnih svetov in član predsedstev petih od šestih vabljениh občin, in sicer iz krške, sevnitske, laške, ptujske in dravljanske občine, ki pa smo ostali edini udeleženci sestanka, saj se predstavitev, ki je bila sklicana v manj kot 24 urah, ni udeležil niti sklicatelj niti noben predstavnik resornih ministrstev niti izdelovalce študije.

Glede na izjemno resnost problematike, ki naj bi bila predstavljena občinam, kjer so bile po I. fazi raziskav ugotovljene potencialne lokacije za odlagališče NSRAO, smo bili vabljeni primorani vse že planirane aktivnosti za današnji dan odpovedati. Kaže pa, da se

izjemne resnosti problematike zavedamo le v občinah, saj se sklicateljem ni zdelo vredno niti seznaniti udeležence, da predstavitev ne bo.

Končna lokacija odlagališča NSRAO je predvsem problem države Slovenije in sedanje vlade, nikakor pa ne vodstev posameznih občin. Interes določitve končne lokacije ima predvsem vlada, ki je s sprejemom predloga za izdajo zakona o referendumu o zaprtju NEK Krško v časovni stiski, saj je najavila izvedbo referendumu za 21. junij letosnjega leta. Ta časovna stiska pa ne more biti razlog, da nas, predstavnike prizadetih občin, sklicujejo na nekaj, kar sploh ni organizirano. Ta neodgovorni odnos do krajev, kjer naj bi državljanji Slovenije sprejeli obremenitev okolja za naslednjih nekaj sto let, je nesprejemljiv in ga vsi danes zbrani obsojamo kot ponoven poskus odvračanja javnosti od bistva problema, vezanega ne problematiko NEK Krško.

Vlada, katere predsednik je na včerajšnji skupni seji vseh zborov republiške skupščine ponovno zagotovil, da misli resno in da bo naloge, ki si jih je zastavila, tudi izpeljal, se na tak način ne more več igrati s prebivalci območij,

kjer naj bi bila končna lokacija odlagališča NSRAO, zato ji vsi prisotni preko te izjave za javnost sporočamo, da se bodo lahko z nami, če sploh imajo interes, pogajali na sedežih prizadetih občin. Mi v Ljubljani zaradi tega vprašanja ne pridevemo več. Od vlade tudi zahtevamo, da vodstvo prizadetih občin končno prizna, kot enakopravne partnerje v pogajanjih glede razrešitve navedenega vseslovenskega problema.

Na koncu pa želimo opozoriti slovensko javnost na dejstvo, da se tudi mi v prizadetih občinah zavedamo resnosti problema določitve končnega odlagališča, saj NEK Krško deluje in tudi prizvaja občine, ki jih je v Slovenija, ne glede na to, kdaj bo NEK Krško prenehala obravnavati, morala varno in v skladu s svetovnimi merili odlagati. Nikakor pa to ni le problem okolj, kjer naj bi locirali končno odlagališče, temveč problem celotne Republike Slovenije, zato se mora vsa slovenska javnost skupaj z domači in tujo stroko odgovorno vključiti v razrešitev tega problema.

Podpis funkcijarjev

ALI VESTE, G. VENCELJ?

Komaj so ljudje na malo maturo malce pozabili, jih je že presenetil odločitev ministra za šolstvo, dr. Petra Vencelja, o ukinitju vrste srednjih šol. Med njimi so mnoge s stolnico tradicijo v nekem kraj. Z racionalizacijo srednješolske mreže hoče ministerstvo vso skrb za šolanje otrok preložiti na ramena staršev, za kazen, ker jih imajo. Ali veste, kaj to je? Predstavitev 65% naše ekonomske skupščine v življenjskih potrebsčin 31,2%. Predlagani znesek predstavlja 65% naše ekonomske skupščine v življenjskih potrebsčin v januarju 1992, 60% povprečne plače v Sloveniji v decembru 1991 in 80% plače za najnižji tarifni razred za februar 1992 po splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo. Predstavo zahteva, da vlada hrkati zagotovi uskladitev denarnih nadomestil za primer brezposelnosti, ki niso bile usklajene že od novembra 1991.

Mag. DUŠAN SEMOLIČ
Predsednik ZSSS

P. HAINZ

ste maščevanja so imela vedno smrten naziv. Upam, da se bodo vsi tisti, ki jim je vsaj malo za demokracijo, prebudili in doumeli, kaj se dogaja. To je drugačna demokracija, kot jo je g. Peterle obljubljal. Dve leti sem pisal in opozarjal na zmote in na varljivost do slovenske demokracije. Imel sem prav, tudi še danes. Vendar, pa na žalost moram tudi v

govih prವrvžencev, ki so očitno tako slepi in gluhi, da ne dojamemo, da je »politična kurba« in da se slej ko prej stvar obrne. Kaj pa potem? Zlo se lahko ukruti samo z zlom. Vprašanje je samo, kdo je napravil več zla in škode ter v kakšnem času.

Lojze Peterle se sedaj ravna po pravilu, kjer ni menio, je proti meni in ga je potrebno uničiti. In tako se je odločil, da bo odstavil tiste, ki so največ naredili za Slovenijo, Igorja Bavorčarja, snovalca slovenske pomlad, sredinskega človeka in diplomata dr. Dimitrija Rupala ter popularnega ministra za informiranje in vojnega stratega Jelka Kacina.

Slovenci, pišem vam in vas rotim kot mlad delavec in človek, ki je prvi okusil sadove nove demokracije 11. januarja 1989 v veliki dvorani Cankarjevega doma. Bil sem med govorinicami, ki so mirjevale takrat razgretih in pregretih glav; kako se je to končalo, vedo udeleženci, drugi pa lahko ugotovite, kajti še danes imam prav. Pravilne politične igre ni bilo niti takrat in jih ni niti danes. Pravila postavljajo tisti, ki ima denar, pa čeprav umazan. Tudi to je eno novo poglavje sedanje vladavine. Pamet in kultura na Slovenskem se še nista srečala in se, kot kaže, tudi se ne bosta.

MARJAN PEČAN
Dragomer

• V dobrem letu in pol je g. Peterle »uspelo«, da je razbil parlament in celotno družbo, da je na robu dravljanske historije. S Širjenjem paranoje o ponovni vzpostavitvi komunistične diktature (kar je absurdno!) je demovska desnica dobesedno zukuhala ponovno delitev slovenske družbe na podlagi antikomunističnega sovraščava. In to danes, ko potrebujemo slehernega človeka, ki je pripravljen in zna delati — ne glede na to, ali je rdeč, bel ali zelen — če se hočemo izkopati iz krize in »napolnit« našo osamosvojitev s svobodo duha in blaginja. (Spomenik Hribar)

sebi priznati, da to ne bo imelo posledic za naš slovenski narod, kajti to ljudstvo je vedno znalo upogniti hrbet in nastaviti drugo stran obrazra, le da je bila rit dovolj polna.

Morda so to hudi izrazi, sicer pa je tudi sedanja vlada in njena koalicija pokazala svojo balkansko kulturo in moralno. Pa kakšno moralno? Morala je že sedaj samo na videtno skrita za cerkevni pržnicim, drugače pa javno nastopa v vseh porah družbenega, političnega in še kakšnega kriminala, ki je poznan javnosti, čeravno ga je vlada vestno prikrivala. Kako živa je še podoba Cankarjeve doline Šentjurške in vsega, kar se zvrta in vihti svoje roke k nebui, če saj je to ljudstvo nedolžno in slabotno. Kdor bo razumel to pisanje, mi bo moral pritrditi, da je potrebno odvreči rokavice in skrajšati ovinke. Po dvoboku Peterle — Voljč je ponovno moč spoznati, kako prihajajoča evforija pregeva Peterletovo glavo in glave nje-

ZARADI MEJE PO
SREDINI KOLPE

ŽAGA PRI KOSTELU — Okrepčevalnica Lilijana Samsa na Žagi ob Kolpi posluje sele drugo leto. Lastnica ga je odprla predvsem zato, ker je poleti sem zahajalo veliko ljudi na kopanje in čolnarjenje. Zaradi vojne in meje pa je bilo v minulem letu le malo kajakašev, ker se boje, da ne bi bilo kaj narobe, saj poteka meja in sredini Kolpe. Tudi tabornikov ni bilo, medtem ko je prejšnja leta sem prihajali taborniki iz Škofje Loke, Cerknica in Ljubljane. Lilijana Samsa pa le upa, da se bodo zadeve okoli meje uredile.

Je uglajen
direktor
goljuf?

Ugovor na poročilo o
priptju (DL 23. jan.)

Policija dela še vedno s starimi metodami, prav tako pa jih žal pomagajo tudi nekateri novinarji. Vsi članki, ki ste jih do sedaj objavili v vašem listu o meni, so napisani z določenim namenom, so pa naresniči oziroma prilagojeni nekaterim zahtevam. Mislim, da bi novinar, ki želi pisati o nekaterih stvareh, moral spoznati obe strani.

Članek z naslovom »Je uglajen direktor pretkan goljuf?« z dne 23. januarja želi spraviti v slabo luč tako meni, kot tudi podjetje, ki trenutno zaposluje osem zaposlenih ter plačuje svoje obveznosti do države. Vse naše naše izjavljajo, da je vodstvo slovenske javnosti na dejstvo, da se tudi mi v prizadetih občinah zavedamo resnosti problema določitve končnega odlagališča, saj NEK Krško deluje in tudi prizvaja občine, ki jih je v Ljubljani zaradi tega vprašanja ne pridevemo več. Od vlade tudi zahtevamo, da vodstvo prizadetih občin končno prizna, kot enakopravne partnerje v pogajanjih glede razrešitve navedenega vseslovenskega problema.

Podpis funkcionarjev

IZJAVA SLS

Na ponedeljek sej izvršilnega odbora Slovenske ljudske stranke so sprejeli naslednje skele:

Zaradi skrajno kritične situacije glede izvajanja zakona o denacionalizaciji bo v okviru SLS ustanovljen odbor razlaščencev, ki bo pove

Dogodki v sliki in besedi

PETER KLEPEC IN NJEGOVA DEŽELA — Prejšnji četrtek je bila v prostorih knjižnice v Kočevju predstavitev knjige Peter Klepec in njegova dežela avtorja Jožeta Primca. Knjiga je napisana v slovenskem in hrvaškem jeziku ter gerovskem narečju. Pisc pravi, da ni zgodovinskih dokazov o tem, da je Peter Klepec resnično živel, čeprav so prebivalci Obkolja, ki zajema območje občin Čabar, Delnice in Kočevje, prepričani, da je živel. V Primčevi knjigi je poleg opisov junasťev in domnevnega življenja Petra Klepca podan tudi opis naravnih in kulturnih znamenitosti obkoljskih krajev. Ker so bili ti kraji v vsej svoji zgodovini zapostavljeni, naj bi ta knjiga pripomogla tudi k predstavitvi teh krajev in ljudi. (Foto: M. Leskovšek — Sveti)

GASILCI V ŠKOCJANU — Občnega zbora gasilskega društva Škocjan - bil je zadnjo nedeljo - so se udeležili tudi gasilci iz Prevaj na Koroškem, s katerimi Škocjanski že več let vzdržujejo prijateljske stike. Na občnem zboru, ki se ga je udeležilo okoli 90 od 125 članov, so za novega predsednika GD Škocjan izvolili Francija Smrekarja, podpredsednik pa Jože Gornik, poveljnik pa Milan Janežič. Škocjansko gasilsko društvo, ki obstaja že 92 let, velja za zaledno in gasilci so za kraj ogromno naredili. Imajo tudi lep dom z dvorano in gostinskim paviljonom ter vso potreben opremo, največ problemov pa imajo pravzaprav v vzdrževanjem vsega tega. (Foto: A. B.)

METRO ZABAVA NA OTOČCU — Nova mlada novomeška glasbena skupina že dober mesec dni ob sobotah v Restavraciji na Otočcu zabava goste. Igrajo vsakovrstno glasbo, ki je všeč tako mladim kot starejšim obiskovalcem. To soboto bodo igrali za pustne maske, pustni ples pa bo že po tradiciji na sam pustni torek zvečer. Na sliki: metrovenci (od leve proti desni): Robi Ogulin — klavir, Slavko Medle — kitara, Romeo Miklič — bobni, Gusti Vrščaj — bas, Andrej Šurla — saksofon. (Foto: Marko Zajc)

K sodelovanju vabimo mlade, komunikativne, resne, profesionalne sodelavce za plasiranje zanimivih gospodinjskih artiklov. Pogoji: zgoraj navedene sposobnosti in lastno prevozno sredstvo. Kontakt po tel. (061) 192-506.

zavarovalnica tilia d.d.
novi mesto Cesta herojev 1

ŽELITE USPETI!

Vabimo vas k sodelovanju kot honorarnega zavarovalnega agenta za področje Krškega, Rake, Kostanjevice, Brežič in Bilejskega.

Iščemo mlade, kreativne, ki imajo najmanj srednjo šolsko izobrazbo.

Če imate pogoje, javite se v roku 8 dni na naslov: Zavarovalnica Tilia, d.d. Novi mesto, Cesta herojev 1.

Prva nagrada v Antonovem življenju

Za nagradno igro Dolenskega lista sploh ni vedel

KVASICA — Pri žrebanju druge nagrade, radija Silve s kasetnico, se je med tistimi, ki so do začetka februarja plačali naročnino Dolenskega lista za 1. trimesec, sreča nasmehnila Antonu Jermanu iz Kvasice pri Dragatušu. Ob tej novici se je njegove veselje mešalo s presenečenjem, saj še nikoli v življenu ni zadel nobenega dobitka. Sicer pa je naročnino plačal, ne da bi sploh vedel za nagradno igro, saj se mu zdi naravno, da takoj poravna račune. Poleg tega je Dolenski list edini časopis pri hiši in kot pravi gospodar, ki je nanj naročen že 25 let, bo tako tudi ostalo.

Anton najprej prebere v časopisu vse o kmetijstvu, medtem ko ga politika ne zanima preveč. Žena Zofka pa pristavi, da začne vedno prelistavati od zadnje strani, saj pravi, da so na koncu časopisa najbolj zanimive stvari.

Čeprav je Jerman že desetletje upokojenec, prizna, da ob otoplitriv, ne bo več veliko časa za branje in *

Anton Jerman

poslušanje radia. Kljub temu ali pa morda prav zato, ker je vse življeno trdo delal, se tudi sedaj ne more odreči kmetovanju. Anton je bil namreč kar 30 let kvalificirani kopal v kanižarskem rudniku. »Rad se spominjam tistih časov, čeprav priznam, da me je bilo vedno, ko sem se spuščal v jamo, strah. Ne toliko zaradi sebe, ampak zaradi ljudi, za katere sem odgovarjal. Zato je bila zame vedno na prvem mestu varnost. Še najbolj vesel pa sem bil, ker sem se s sodelavci vedno dobro razumel in še zdaj radi obujamo spomine na čase v rudniku,« prippoveduje Jerman. Poleg težkega dela v jami je opravil še vsa moška dela na kmetiji, z ženo pa sta postavila tudi nov hlev, skedenj, hišo. »Na srečo imamo vsaj njive lepe in v bližini hiše,« se nasmehne, ko pestuje vnučko Jasmino.

M.B.-J.

Za globlje stike s tujino

Skupščina podpira poglabljanje odnosov s partnerskim mestom Langenhagen — Tudi Stord in Vilafranca

NOVO MESTO — V lanskem letu se je nadaljevalo sodelovanje novomeške občine s partnerskim nemškim mestom Langenhagen, katerega začetki segajo v leto 1986. Sredi leta je skupščina imenovala celo sedemčlanski odbor, ki je v drugi polovici leta prevzel skrb za izvajanje sprejetega programa sodelovanja.

Lanskoletni program je pričelo Novo mesto z aprilskim obiskom svoje delegacije v Langenhagnu ob peti obletnici delovanja slovenskega društva Krka. Delegacija je imela pogovore s predstavniki Langenhagna, ogledala si je tudi tamkajšnjo kliniko, predstavilo pa se je folklorno društvo Kres in ansambel Henček. Maja so v Langenhagen potovali še učenci novomeške Glasbene šole. Pet kolesarjev KD Krka je sodelovalo na dirki za veliko nagrado Langenhagna, trije predstavniki kolesarskega kluba tega nemškega mesta pa so obiskali Novo mesto v času dirke za veliko nagrado Krke. Nemško delegacijo pod vodstvom županja Langenhagna je Novo mesto gostilo v oktobru. Dogovarjali so se o možnostih bodočega sodelovanja, delegacija pa je Novomeščanom izročila tudi pomoč, ki so jo zbrali prebivalci za odpravo posledic agresije na Slovenijo. Vse druge oblike sodelovanja so zaradi vojne in razmer v Sloveniji odpadle, a prav ti dogodki so vezni med Novim mestom in Langenhagnom še poglibili.

Nadaljevali so se od leta 1987 trajajoči pisni stiki z norveško občino Stord, podprtia pa je bila tudi pobuda o navezavi stikov s katalonskim mestom Vilafranca del Penedes.

Novomeška skupščina je na zadnji seji sprejela poročilo o lanskem delu odbora za mednarodno sodelovanje. Pooblastila ga je tudi za pripravo in izvedbo letosnjega programa sodelovanja, za kar bo treba zagotoviti sredstva v

proračunu. Lani je bilo v ta namen predvidenih 500 tisoč tolarjev, ki pa zradi skrčenega programa in »pomočnikov« pri izvedbi programa niso bili v celoti porabljeni. Skupščina se je obvezala tudi letos prevzeti svoj del obveznosti, izhajajočih iz pokroviteljstva nad slovenskim društvom Krka iz Hagnovra, v okviru možnosti pa naj bi tudi ohranili stike z norveški občino Stord in omejenim španskim mestom.

Z. L.D.

PUSTNI PLES IN IN VOŽNJA KURENTA

STOPICE — Društvo Podgorski zvonovi vabi na ples v maskah, ki bo v petek, 28. februarja, v gasilskem domu v Stopičah. Ples se bo pričel ob 20. uri s pestrim kulturnim programom. Igral bo ansambel Trio Novina. Najlepše maske čakajo bogate nagrade. V nedeljo, 1. marca, pa bodo vozili Kurenta na lojtrškem vozu od vasi do vasi.

DRUGI POKLJUŠKI MARATON

POKLJUKA — Ljubitelje smuških tekov čaka 8. marca zanimanje preizkušnja. Preizkusili se bodo lahko na »2.pokljuški maraton«, ki prinaša 21 kilometrov dolg tek s klasično tehniko, 42 kilometrov dolg progo s prosto tehniko tek in 8 kilometrov dolg družinski tek. Start preizkušnje bo ob 9.30, petnajst minut kasneje se bodo na pot podalek družine, ob 10.15 pa maratonci. Tek se lahko udeležijo vsi, ki so do letosnjega januarja izpolnili 18 let in so včlanjeni v eno od smušarskih organizacij. Prijave zbirajo do srede, 4. marca na naslov: Šport Commerce, Kranj, Partizanska 37, startnino v znesku 500 tolarjev pa je potrebno nakazati na žiro račun 51500-603-32405 z navedbo kategorije in oznako »Za Pokljuški maraton«.

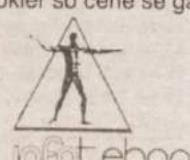
RAČUNALNIŠKI TEČAJI V NOVEM MESTU!

INFOTEHNA, Trdinova 4, organizira po ugodnih cenah računalniška usposabljanja.

DOS OSNOVNI
WORDSTAR OSNOVNI
WORDSTAR NADALJEVALNI
LOTUS
QUATTRO PRO
DBASE III/+
AUTOCAD
VOĐENJE POSLOVANJA NA PC
TECAJ ZA MANAGERJE
WORDSTAR ZA WINDOWS
WINDOWS

15 ur	4000 slt
20 ur	5300 slt
15 ur	4800 slt
20 ur	5300 slt
25 ur	6900 slt
10 ur	2600 slt
12 ur	3500 slt
15 ur	4800 slt
10 ur	3200 slt

Prijave in informacije po telefonu (068) 26-127. Pohitite, dokler so cene še garantirane!

INFORMACIJSKI INŽENIRING
Trdinova 4
68000 Novo mesto
tel.: (068) 26-127
fax: (068) 21-026

STP
Trgovina emonka
Prešernov trg 15, Novo mesto

vam nudi:
— sveže praženo kavo emonka
— surovo kavo Minas
— vrhunska buteljčna vina
— ekspres aparate za kavo
— mlinčice za kavo

Ob nakupu kave — skodelica kave zastonj.
Nasvidenje v emonki!
Telefon: (068) 26-071

AKCIJSKA PRODAJA DO 50% POPUST

Salonit Anhovo organizira akcijsko prodajo ravne strešne kritine iz izvoznega programa s tudi do 50-odstotnim popustom na maloprodajne cene.

Poleg tega vam v Salonitu Anhovo nudijo 15-odstotni popust pri gotovinskem plačilu ali predplačilu ob nakupu vsega ostalega materiala iz rednega proizvodnega programa.

Oglasite se v trgovini na drobno v Anhovem!

Telefon: 065/51-030.

 **SALONIT
ANHOVO**

Saloni pohištva in keramike

AKCIJSKA PRODAJA GRANITOGRES — GRES PORCELAN

in še 70 različnih vrst domačih in italijanskih keramičnih ploščic, barvne fugirne mase in lepila

- kuhinje iz zaloge
 - kolpaker korita — razprodaja
 - usnjene in oblazinjene sedežne garniture, dnevne sobe, spalnice
 - jedilnice in ostalo pohištvo na obročno odplačevanje ali 10 — 40% gotovinskega popusta v
- Krškem, Cesta krških žrtv 100, tel. in fax. (0608) 31-302
Novem mestu, Resiljeva 2, tel. (068) 22-305
Sevnici, Naselje heroja Maroka 17, tel. (068) 81-734
Novem mestu, Partizanska 21, tel. (068) 28-950

Vabljeni!

PIENNE-ZODU, d.o.o., Novo mesto, Belokranjska 26

Mešana družba proizvodne dejavnosti iz Novega mesta po sklepu upravnega odbora razpisuje prosto mesto

direktorja družbe

Pogoji.

- diplomirani strojni inženir ali diplomirani ekonomist
- aktivno znanje angleščine in vsaj pasivno italijanščine
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v gospodarstvu na vodilnih ali vodstvenih delih s sposobnostjo organiziranja dela
- komunikativnost in uglašenost v kontaktiranju
- starost največ 45 let

Kandidat zagotavljamo odlične delovne pogoje, kreativno in dinamično delo doma in v tujini ter plačo po dogovoru. Prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi pod oznako »mesana družba«.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 27. II.

SLOVENIJA 1

9.35 — 12.10 in 14.20 — 0.50 TELE-

TEKST

9.50 VIDEO STRANI

10.00 PROGRAM ZA OTROKE

PEDENŽEP

MAČKON IN NJEGO TROP,

risanke

10.55 ŠOLSKA TV, ponovitev

12.00 POROČILA

14.45 NAPovednik

14.50 ŠPORTNA SREDA, ponovitev

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.10 SLOVENSKA KRONIKA

17.20 PROGRAM ZA OTROKE

ZIV ŽAV

NOVOSTI ZALOŽB

KOLEDAR: JANUAR, ponovitev

18.40 ŽE VESTE..., svetovalno izobraže-

valna oddaja

19.10 RISANKA

19.17 NAPovednik

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

20.05 RAZREDNIK, amer. nanič., 14/22

20.35 BOBENČEK, POP-ROCK NO-

VOSTI

21.40 TEDEK

22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.55 POSLOVNA BORZA

23.05 NAPovednik

23.10 SOVA:

MONTE CARLO, amer. nadalj.,

2/4

CELLINI, italij. nadalj., 4/6

0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.15 Video strani — 16.25 Sova (pono-

vitev) — 17.40 Euroritem (40. oddaja) —

18.00 Regionalni programi - Koper —

19.00 Video leštiva — 19.25 Napoved-

nik — 19.30 Dnevnik RAI — 20.05

Gospodarska oddaja — 20.35 Umetniški

večer: Povečava: Berlinski filmski festival;

22.05 Češka šola na obstaja (dok. film o

Goranu Markoviču) — 22.55 Yutel

PETEK, 28. II.

SLOVENIJA 1

8.55 — 12.10 in 13.30 — 1.40 TELE-

TEKST

9.10 VIDEO STRANI

9.20 PROGRAM ZA OTROKE

LEGENDE SVETA, 6. epizoda

kansadske nanič.

PRAVLJICE IZ LUTKARJEVE-

GA VOZIČKA

JELENČEK, ponovitev serije HTV,

1/13

10.40 EURORITEM, ponovitev

11.00 ZELENA URA

12.00 POROČILA

13.55 NAPovednik

14.00 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev

16.20 GOSPODARSKA ODDAJA

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.10 SLOVENSKA KRONIKA

17.20 TOK TOK, kontaktna oddaja za

mladostnike

19.10 RISANKA

19.17 NAPovednik

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

19.55 FORUM

20.15 KARKOLI DRUGEGA BI BILO

POHLEPNO, angl. nadalj., 6/6

21.10 OČI KRITIKE

22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.25 NAPovednik

22.30 SOVA:

PRI HUXTABLOVIH, 31. epizo-

da amer. nanič.

MONTE CARLO, amer. nadalj.,

3/4

MARIJINI LJUBIMCI, amer. film

1.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.50 Video strani — 16.00 Sova (pono-

vitev) — 17.40 Euroritem (ponovitev 40.

oddaje) — 18.00 Regionalni programi

- Maribor — 19.00 Jazz in blues — 19.25

Napovednik — 19.30 Dnevnik ZDF —

20.00 Koncert simfoničnega orkestra Slo-

venske filharmonije (1. del) — 20.55 Al-

ternativni program: Studio City — 21.55

Dobrodošli — 22.25 Gore in ljudje —

23.25 Yutel

SOBOTA, 29. II.

SLOVENIJA 1

8.00 — 2.30 TELETEKST

8.15 VIDEO STRANI

8.25 IZBOR

8.25 ANGLEŠČINA - FOLLOW

ME, 38. lekcija

8.45 RADOVENDNI TAČEK

9.00 ZLATI PRAH

9.15 KLUB KLOBUK

11.00 BOBENČEK, POP-ROCK

NOVOSTI

12.00 POROČILA

12.05 GORE IN LJUDJE

13.15 NAPovednik

13.20 ZGODBE IZ ŠKOLKE, ponovi-

tev

14.15 TOK TOK, ponovitev

16.00 TEDNIK, ponovitev

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.10 PIKA IN KOALA, avstralski risani

film

18.20 ALF, ponovitev 63. epizode

18.45 KOLEDAR: FEBRUAR, ponovi-

tev

19.00 RISANKA

19.05 NAPovednik

19.15 ŽREBANJE 3 X 3

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 UTrip
20.15 SHOW RUDIJA CARRELLA
21.50 DELO NA ČRNO, amer. nanič,
5/10
22.40 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 NAPovednik
23.10 SOVA:

MURPHY BROWN, 13. epizoda
amer. nanič.
MONTE CARLO, amer. nadalj.,
4/4
OTROCI NOČI, amer. film
LJUDJE POČNEJO VSE MO-
GOČE, amer. varietistični program
2.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.05 Video strani — 16.15 Sova (pono-
vitev) — 17.30 Svetovalna oddaja —
17.45 Angleščina v poslovnih stikih —
18.00 Garfield in prijatelji — 18.25
Domaci ansambl: Ansambel Ottavia
Brajka — 19.00 Klasiča — 19.25 Dnevnik RTV Srbija —
20.00 Conan (amer. film) — 22.00 Alter-
nativni program: Tračarje — 23.30 Yutel

NEDELJA, 1. III.

SLOVENIJA 1

8.10 — 13.20 in 13.50 — 0.10 TELE-
TEKST
8.25 VIDEO STRANI
8.35 PROGRAM ZA OTROKE, po-
novitev:
ŽIV ŽAV
SUPER BABICA, angl. nanič,
7/13
10.00 MOŠKI ZBOR VALENTIN PO-
LANŠEK Z OBIRSKEGA
10.30 KOMI GORI POD NOGAMI?,
ponovitev
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.10 GARFIELD IN PRIJATELJI, po-
novitev
12.35 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAM-
BEL OTTAVIA BRAJKA, ponovitev
14.10 GREMLINI, amer. film, ponovitev
15.55 NAPovednik
16.00 KAPITAN JAMES COOK, angl.
nadaj., 1/8
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TATUIRANI, franc. film
18.40 KOSI, amer. kratki film
18.50 MERNIK
19.05 RISANKA
19.13 NAPovednik
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 ZRCALO TEDNA
20.15 ZDRAVO
21.20 ŠPANSKA DRAMA, angl. dok.
oddaja, 2/3
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 NAPovednik
22.40 SOVA:

KO SE VNAME STAR PANJ,
angl. humor, nanič, 7/13
SOVRAŽNIK SOVRAŽNIKA,
švedska nadalj., 1/8
0.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 16.00 EP in atletiki v dvorani;
namizni tenis: top 12; EP v strelnjanju

14.30 Video strani — 14.40 Sova (pono-
vitev) — 15.55 Napovednik — 16.00

Športno popoldne — 19.25 Napovednik —
19.30 Dnevnik HTV — 20.10 Potovanja (angl. poludnoznan. serija, 5/9) —
20.50 Dekalog (poljska nanič, 1/10) —
21.45 Retrospektiva slovenske operе: Risto Savin; Matjaž Gubec — 23.25 Yutel

PONEDELJEK, 2. III.

SLOVENIJA 1

9.00 — 12.15 in 16.20 — 0.20 TELE-
TEKST
9.15 VIDEO STRANI
9.25 PROGRAM ZA OTROKE
10.25 KARKOLI DRUGEGA BI BILO
POHLEPNO, angl. nadalj., 5/6
11.15 TV MERNIK, UTRIP, ZRCALO
TEDNA ponovitev

12.00 POROČILA
16.35 VIDEO STRANI
16.45 NAPovednik
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.45 BOJ ZA OBSTANEK, angl. po-
ludnoznan. oddaja

19.10 RISANKA
19.17 NAPovednik

ZAČNIMO Z NOVA!

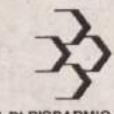
SLOVENIJA
ABANKA D.D. LJUBLJANA

AVSTRIJA
RAIFFEISENVERBAND KÄRNTEN

ITALIJA
CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA

**Z ENO DEVIZNO KNJIŽICO
LAHKO ODSLEJ POSLUJETE
V POSLOVNIH ENOTAH
NAVEDENIH TREH BANK!**

PODROBNEJSJE INFORMACIJE O NOVEM
DEVIZNEM VARČEVANJU DOBITE V VSEH POSLOVNIH ENOTAH
ABanke D.D. LJUBLJANA.

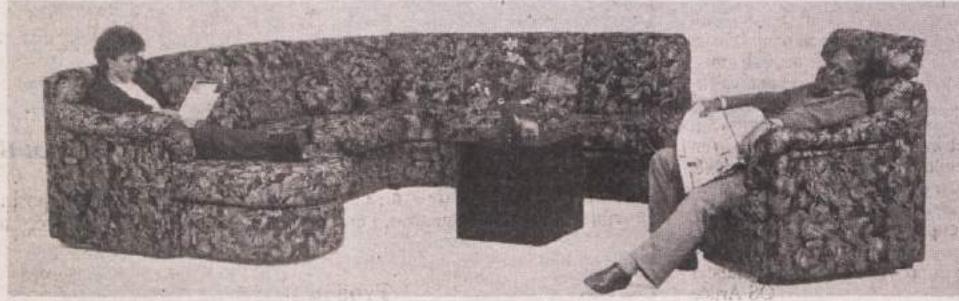

CASSA DI RISPARMIO
DI GORIZIA

Raiffeisenverband Kärnten.
Die Bank

NOVA OPREMA v NOVEM MESTU s svojo NOVO INDUSTRIJSKO PRODAJALNO

V mesecu februarju vam nudimo:

- **25%** popusta pri nakupu z gotovino (sedežne garniture ANA, KOPA, LARA, NINA, PARTNER, LUCIJA, ANDREJA, MIRJANA, vzmetnice)
- **20%** popusta pri nakupu z gotovino (ležišča, sedežne garniture IRIS, SATURN in garnitur v usnju)
- Obročno odplačilo (3 obroki) brez popusta

INFORMACIJE IN PRODAJA NA SEDEŽU:
OZ HRAST, Adamičeva 2, NOVO MESTO, tel.: 068/22-802 in 28-135

Delovni čas: vsak delovni dan od 10. — 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

KONTAKT DESIGN

Vektor

PODGETJE ZA TRANSPORTNI INŽENIRING d.o.o.
Ljubljana, Jesenkova 3

vabi k sodelovanju dinamičnega in ustvarjalnega delavca za zasedbo delovnega mesta

VODJE POSLOVALNICE NOVO MESTO

za nedoločen čas

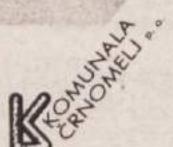
Od kandidata pričakujemo, da ima:

- srednjo strokovno izobrazbo ekonomske, prometne ali druge ustrezone smeri,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju špedicije,
- da pasivno obvlada vsaj en svetovni jezik.

Kandidatu ponujamo stimulativni OD.

Kandidati naj svoje pismene prijave z dokazili o strokovni izobrazbi pošljajo na naslov: Podjetje »VEKTOR«, Jesenkova 3, 61000 LJUBLJANA

Kandidate bomo obvestili v 8 dneh po opravljeni izbiri.

Javno podjetje Komunala Črnomelj, p.o.
68340 Črnomelj, Belokranjska cesta 24

Delavski svet javnega podjetja
Komunala Črnomelj

razpisuje dela in naloge:

VODJE FINANČNO-RAČUNOVODSKO-PLANSKE ENOTE

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah,
- sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne in dosedanjih zaposlitvev.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljijo v 15 dneh po objavi na naslov: Javno podjetje Komunala, Črnomelj, Belokranjska cesta 24.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku razpisne roka.

ISKRA SERVIS, d.o.o.
LJUBLJANA
Rožna dolina, c. IX/6

OBJAVLJA prodajo nepremičnin z zbiranjem pismenih ponudb

Prodaja 450 m² pritličnih poslovnih prostorov z 2.405 m² pripadajočega gradbenega zemljišča v Prekopi na Dolenjskem ob cesti Šentjernej — Kostanjevica na parcelah št. 2065 in 2066 katastrske občine Kostanjevica v celoti ali v več (največ štirih) funkcionalnih celotah, in to cca.:

1. 595 m² zemljišča, 110 m² poslovnega prostora in 87 m² pokrite lope
2. 315 m² zemljišča, 123 m² poslovnega prostora
3. 635 m² zemljišča, 220 m² poslovnega prostora
4. 860 m² zemljišča s 164 m² zaprte lope

Natančne izmere bodo določene v kupoprodajni pogodbi. Začetna skupna cena zemljišča s pripadajočimi objekti znaša 155.000 DEM, plačljivo v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila, in se proda najboljšemu ponudniku.

Kupec plača prometni davek in stroške v zvezi s prenosom lastnine.

Kupnino je potrebno plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe — možen dogovor.

Prostori so sedaj delno zasedeni in bodo izpraznjeni najkasneje tri mesece po podpisu pogodbe.

Prednost pri nakupu imajo sedanji najemniki.

Pisne ponudbe bomo zbirali do 6. 3. 1992 na naslov: ISKRA SERVIS — TLP, Šmartinska 28, 61000 Ljubljana.

Dodate informacije lahko dobite na telefonski številki 061 324-997.

Iskra

VZGOJNO-VARSTVENA ORGANIZACIJA
NOVO MESTO, p.o.
Ragovska 18

razpisuje

VPIS predšolskih otrok v VVO Novo mesto za šol. I. 1992–93, ki bo na upravi VVO, Ragovska 18, od 2. 3. 1992 do 13. 3. 1992, od 9. do 16. ure.

Vpis v VVE Šentjernej bo od 9. 3. — 11. 3. od 13. do 15. ure v vrtcu Šentjernej.

Vpis v VVE Straža bo 4. 3. in 5. 3. od 8. — 11. ure ter 6. 3. od 14. do 17. ure v vrtcu Straža.

V navedenem roku lahko:

- vpišete otroka v VVO za sprejem v šol. I. 1992–93 ali evidentno, če varstva ne potrebuje v tem šol. letu,
- obnovite zavrnjeno vlogo za sprejem iz preteklega leta (nujno),
- zaprosite za premestitev vašega otroka v drugo VVE.

Možen bo tudi vpis v:

1. popoldanski oddelki v VVE Ločna 1 (v kombinaciji z bivanjem v dopoldanskem času),
2. krajše oblike bivanja otrok v VVO.

Istočasno bo potekal vpis na osnovni šoli Dolenjske Toplice za vrtec pri osnovni šoli.

terme Čatež, d.d.

topliska cesta 35, 68250 brežice

NAŠA PRIHODNOST JE LAHKO V VAŠIH ROKAH

Smo uspešen in ambiciozen kolektiv. Zastavljena strategija in cilji družbe terjajo od nas dobre rezultate, zato iščemo mlade, dinamične in ambiciozne strokovne delavce za dinamično delo v zdravilišču — turistični dejavnosti:

ANIMATORJA in PRIPRAVNIKE

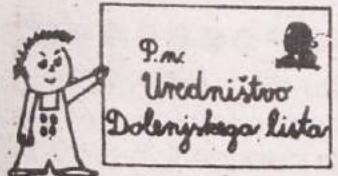
z aktivnim znanjem najmanj dveh tujih jezikov (angleščina, nemščina ali italijanščina) in visoko izobrazbo filozofske, ekonomske ali druge ustrezone smeri.

Nudimo stimulativne osebne dohodke in pripravnikom po uspešno zaključenem pripravniku redno zaposlitev.

Kandidate prosimo, da pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljete v 8 dneh po objavi na naslov:

TERME ČATEŽ, d.d., Topliška cesta 35, 68250 BREŽICE.

**Služba družbenega knjigovodstva v
Črnomlju, Metliki, Novem mestu in
Trebnjem bo od 2. 3. do 31. 3. 1992
tolmačila zainteresiranim predpise,
ki jih morajo občani upoštevati pri iz-
polnjevanju napovedi dohodnine za
1991. leto. Pomoč je možno dobiti od
7. do 14. ure vsak delovni dan, med
katere spada tudi 7. marec, v prosto-
rih SDK-ja. Cena svetovanja je 200,00
SLT.**

NA GAČAH

V nedeljo smo šli na Gače. Peljali smo se skozi Semič. Ko smo prispevali do Gač, smo že s ceste opazili smučarje. Smučal sem se tudi jaz z bratom Urošem, oče in mama sta se kepalna. Ko je postalno hladno, smo se odpravili proti domu. Zvezčer smo bili utrujeni. Kljub temu je bil to zame zelo lep dan.

TOMAŽ ŠIMONIČ
4. c., OŠ Metlika

VALENTINOVO V ARTIČAH

Valentinovo je dan zaljubljencev. Tudi na naši šoli smo se spomnili nanj. Učenci smo izrezali srčke ter vanje napisali ljubezenske pregorove. Srčke smo pobarvali in jih naslednji dan razobesili po šoli. Ker nam jih je zmanjkal, smo jih še narisali in pobarvali in vanje napisali začetnice imen zaljubljenih. Drugi dan so vsi brali srčke, mi pa smo bili veseli, da jih nismo pisali zastonj. Domeniki smo se, da jih bomo naslednje leto napisali še več.

JELKA LEVAR
6. a., novin. krožek Vrabčki
OŠ Artiče

KMEČKI GLAS V TRŽIŠČU

Kmečki glas je dobil največ novih naročnikov v krajevni skupnosti Tržišče. Zato so se odločili, da bodo 15. februarja v našem kraju organizirali kulturno prireditve. Nanjo so povabili tudi predsednika Slovenije Milana Kučana. Najprej je bilo v novi šoli predavanje o živinoreji, vinogradništvu in o denacionalizaciji. Obiskovalci so si lahko v šoli ogledali tudi lovsko razstavo, izdelke domače obrti, ročna dela in kulinarično razstavo. Tudi učenci so razstavili svoje izdelke. Ob šesti uri so vsi odšli proti dvorani, ki pa je bila premajhna za vse obiskovalce. Milan Kučan je odgovarjal na vprašanja. Med posameznimi sklopi vprašanj je zapela pevka v igralka Jerca Mrela, na citre je zagnal Karli Građanik, nastopila pa je tudi skupina Modra kronika. Med gledalce so razdelili nagrade. Učenci pa smo se najbolj razveselili barvnega televizorja, ki ga je šoli poklonil Slovenijes. Zanj se lepo zahvaljujemo.

ZVONKA POVŠE
3. r., OŠ Tržišče

NEW SWING QUARTET

Na kulturni dan, ki smo ga imeli 12. februarja, je pri nas gostoval New Swing Quartet. S svojim čudovitim petjem nas je popeljal v Severno Ameriko na plantaze, kjer so sužnji s petjem premagovali vsakdanje težave. Enourm nastop je bil za nas enkratno doživetje. Podobnih nastopov na šoli še želimo.

ROMANA, JANJA IN VESNA
6. r., Mladi novinar
OŠ Dol. Toplice

Ivan Marinč

Minulo soboto so v navzočnosti prijateljev, znancev in sorodnikov na kočevskem pokopališču pokopali Ivana Marinča, gostilničarja iz Koprivnika. Pokojnik je pred 67 leti rodil v Zapužah v Kostelu. Kot številni mladi fantje iz slovenskih družin se je aprila 1942 vključil v vrste partizanskih borcev v boju proti okupatorju naše lepe domovine. Po vojni se je vključil v delo pri obnovi porušene domovine, odprl gostilno v Koprivniku in dočakal upokojitev. Ves čas si je prizadeval, da bi na odročne in oddaljene kraje na Kočevskem poselili čimvečje število prebivalcev, vendar pri tem ni imel uspeha, ker je bilo vedno mnogo ovir.

V. D.

POČITNIŠKI UTRINKI

Počitnice so mi bile všeč, ker smo odšli na Kravavec. Tam je bilo veliko snega, da sem se lahko nasmučal.

MATJAŽ

Meni je bilo najlepše to, da sem lahko dolgo spašal in se družila s prijatelji in prijateljicami.

JELKA

Najlepše mi je bilo v nedeljo, takrat sem imela rojstni dan. Prišli so prijatelji in prijateljice.

TONJA

Počitnice so mi bile všeč, ker smo odšli na Kravavec. Tam je bilo veliko snega, da sem se lahko nasmučal.

JANEZ

Med počitnicami sem bil v Nemčiji pri prijateljih. Vsak dan smo odšli v gozd. Tam smo čistili trnje.

ANTONI

Zbrala LEA RACMAN
6. b., novin. krožek Vrabčki
OŠ Artiče

VI NAM - MI VAM

S posebno rubriko VI NAM — MI VAM vam prihajamo naproti z oglašnim prostorom, ki bo ustrezal tako vaši dejavnosti in finančnim sredstvom kot potrošnikom, katerim so namenjene vaše ponudbe in storitve.

V oglašnem prostoru v tej rubriki lahko ponudite svoje storitve številnim Dolenjcem in tudi drugim, ki morda čakajo prav na vas. Cena objave je 3.000 SLT, če bi želeli več prostora, bi za vsak nadaljnji trikolonski cm odšteli še 1.000 SLT.

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefaxu: (068) 24-898

Trgovina NANCA

Vam nudi veliko izbiro

- maturantskih in birmanskih oblačil
- ženska krila, bluze in pletenine
- sposojo poročnih in obhajilnih oblek

MARIJA MANTELJ

roj. Mrvar

z Gorenjega Vrha pri Dobrniču 10

Težko verjamemo, da te ni, a tvoj grob je priča, da si se za vedno poslovila od nas. Žalostni smo, ker smo te izgubili, a ponosni, da smo te imeli.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ate, stari ate, brat, stric in tast

RUDI ŽAGAR

iz Birčne vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, sodom in znancem, ki so nam vsestransko pomagali, nam izrekli sožalje in dragemu atu darovali cvetje, sveče in vence ter ga v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se podjetjem Novoteks — predilnici in apreturi, Dani Mirna, KZ Krki tozd Oskrba, Sekciji za promet Novo mesto, ZZB Birčna vas, Športnemu društvu, pevcom, govornikoma za besede slovesa ob grobu in gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam v bolečem trenutku, ko nas je zapustil

BORIS SAVNIK

Ivan Marinč

stali ob strani, izrekli ustno ali pisno sožalje, darovali cvetje ter ga z nami pospremili na poslednji poti, hvala. Zahvaljujemo se medicinsku osebju pljučnega oddelka Splošne bolnišnice v Novem mestu, upokojenskemu pevkemu zboru, pihalni godbi iz Novega mesta, Sentjernejskemu oktetu ter občinskemu odboru Zveze borcev Novo mesto. Zahvala vsem, ki ste ga cenili, spoštovali ter se ga boste spominjali z lepimi mislimi.

Vsi njegovi

Novo mesto, 24.2.1992

Frizerski salon »BRANKA« Pleško, Straža

obvešča cenjene stranke, da od ponedeljka, 2. marca, posluje v Novem mestu na Dilančevi 7, tel. (068) 20-274 int. 2

Odprt od 8. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure

POGREGNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Oklešen Leopold
K Roku 77
Novo mesto
tel. (068) 26-193
delovni čas: non stop

- prodaja pogregnega materiala
- prevozi pokojnikov
- izredno konkurenčne cene
- kompletne storitve
- brezplačen prevoz do 20 km
- ureditev pokojnikov na domu

Izdelovanje in prodaja lesenih briketov

Srečko Daničič
Ul. 12. Udarne brigade 38
Novo mesto

Naročila na tel. (068) 26-160 od 8. do 9. ure in od 16. do 18. ure

Prenovljena gostilna »PRI ROMANU«, Hudoklin Franc, Gabrje 130, tel. (068) 85-628

vas vabi na

- nedeljska kosila ceneje kot doma (po prednaročilu)
- poročne, maturantske in druge svečanosti
- letne konference

Pridite v prijetno gostilno, ki sprejme do 100 gostov!

nudi po ugodnih cenah:

TILIA

Tehnična trgovina
Novo mesto, Bršljin 21
tel./fax: (068) 27-197

- radiatorje, peči, bojlerje
- gorilce, cisterne, pipe
- cevi, kable
- motorne žage, belo tehniko
- MONTAŽO centralne kurjave, vodovoda
- SERVIS gorilcev

Prvi zasebni pogrebnik na Dolenjskem in v Beli krajini

ŠTEFAN GOLOVRŠKI

v sodelovanju s cvetličarno
VRTNICA

nudi sledeče storitve:

- prodajo celotne pogrebne opreme
- prevoz posmrtnih ostankov
- sprejem naročil, dostava cvetja in vence ter aranžiranje
- izkop in zasutje grobov
- ureditev prostora za pokojnika na domu
- organizacijo pevcev, godbe, duhovnika
- urejanje vseh zelenih površin

Storitve prilagodimo željam naročnikov! Prevozi cvetja in opreme do 20 km so brezplačni! Naše cene so 20% nižje!

Informacije in naročila: tel. 24-676, 84-547, 27-691, 27-162 -

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, starega očeta

VENČESLAVA ŽGAVCA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, vsem sošedom in prijateljem, Zdravstvenemu domu, Komunalnemu podjetju, Frizerškemu podjetju, tovarni Beti in Rudniku Kanižarica.

Vsi njegovi

Črnometelj, februar 1992

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 29. februarja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje proda-

- Novo mesto: PC Mercator v Ločni
- Šentjernej: Market Dolenjska
- Dolenjske Toplice: prodajalna Rog
- Žužemberk: Samopoštovanje KZ
- Straža: Market Dolenjska
- Novo mesto, v nedeljo od 8. do 11. ure: prodajalna KZ, Gl. trg 4
- Črnometelj: prodajalna Pod lipo.

VILI BRULC

KV elektromonter iz Šentjerneja

Od vestnega sodelavca smo se poslovili v torek, 25.02.1992, na pokopališču v Gabrju.

KOLEKTIV PE ELEKTRO NOVO MESTO

tedenski koledar

Četrtek, 27. februarja — Gabrijel Petek, 28. februarja — Roman Sobota, 29. februarja — Breda Nedelja, 1. marca — Albin Ponedeljek, 2. marca — Janja Torek, 3. marca — Milena Sreda, 4. marca — Kazimir

LUNINE MENE
4. marca ob 14.22 — mlaj

kino

BREŽICE: 28. in 29. 2. (ob 20. uri) ameriška glasbena komedija Srečanje z Venero.

kmetijski stroji

TRAKTOR IMT 539, nov, prodam. 845
■ 73-486.

IMT 549, dobro ohranjen, 560 delovnih ur, prodam ali menjam za IMT 539. 870
■ 78-288.

TRAKTOR TV 826, NOV, zelo ugodno prodam. Bogdar: Gramc, Vel. Podlog 13, Leskovec, (0608) 75-749, sobota ali nedelja (061) 554-545. 878

TRAKTOR IMT 560 prodam. (0608) 89-137. 879

TRAKTOR IMT 539, star 8 mesecev, 45 delovnih ur, prodam ali menjam za Tomo Vinković 432. Rudi Kresenč, Male Vodenice 6, Kostanjevica na Krki. 880

TRAKTOR ZETOR 42, Ursus 35, trošniki hlevskega gnoja in cisterno Crei-na prodam. (061) 47-390. 905

ŽETVENI KOMBANJ, v zelo dobrem stanju, prodam. Cena ugodna. (0608) 88-195. 916

FREZO za traktor IMT 539 in bočno kosilnico prodam. Mirko Verbič, K Rok 72, Novo mesto. 942

MOTOKULTIVATOR PSS Labin progres, s priključki, prodam. (068) 64-253, po 15. ur. 947

motorna vozila

Z 128, november 1987, dodatno opremljeno, prodam za 4000 DEM. (068) 51-165. 847

HONDA CROSS 125, letnik 1991, prodam. (061) 783-541. 853

JUGO 45 skupaj ali po delih prodam. Janez Ovnček, Mali Orehek 6, Stopiče. 855

ČRНОМЕЛЈ: 27. 2. (ob 19. uri) film Pot upanja. 28. 2. (ob 19. uri) ameriški vojnički film Živi paket.

KRMELJ: 29. 2. ameriški zgodovinski film Jezus iz Nazareta, II. del.

METLIKA: 28. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Milerjevo krizišče.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 27. do 29. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriški gangsterski film Billy Bathgate. 29. 2. (ob 16. uri) matineja Nikoli dokončana zgoda. 1. (ob 16., 18. in 20. uri) in 2. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Doc Hollywood.

SEVNICA: 28. 2. in 1. 3. ameriški zgodovinski film Jezus iz Nazareta, II. del.

TREBNJE: 28. 2. in 1. 3. ameriška kriminalna drama Drugstore Cowboy.

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

999

999

999

999

999

999

999

999

999

999

999

999

999

999

999

999

KIOSK za pripravo hitre kuhinje, z opremo, ugodno prodam. (068)40-311.

DEKLE dobi delo v okrepčevalnici na Otočcu, š. 85-150, interna 23. 859

GROB na Šmihelskem pokopališču oddam. (064)323-872. 896

DVE DEKLETI za delo v gostilni za poslomo. š. 50-125. 860

HONORARNO DELO nudim, lasten prevoz. š. 23-640. 898

STE BREZ zaposlitve, želite dober zaslužek? Poklicišča (068)75-553! 946

V BLIŽINI Novega mesta oddam v najem celo ali polovico hiše z delavnico 40 m². Naslov v oglasnem oddelku.

936

V VARSTVO vzamem otroke. š. 21-

951

službo dobi

OSEBO v trgovini z živilo zaposlim. š. 26-286. 846

GARSONJERO na Cesti herojev 22 prodam. š. 25-338 ali 28-008. 892

ženitne ponudbe

KMEČKI FANT, star 30 let, bi rad spoznal kmečko dekle, staro od 25 do 30 let. Šifra: »POMLAD«. 848

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, sestre in tete

AMALIJE GREGORČIČ

z Gomile 3, Mirna

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, delovnim organizacijam, Zvezni borcev ter Lovski družini za izraženo sožalje, podarjeno cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Lepa hvala tudi zdravstvenemu osebuju za skrb in nego, g. Kosu za poslovilne besede, g. župniku za opravljen obred ter pevcem za žalostinke.

Žaluoči: vsi njeni

Gomila, 18.2.1992

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

MARIJE SVETIČ

iz Obrha pri Dragatušu

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste naši mami prinesli vence in cvetje, jo pospremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Hvala tudi Rokometnemu klubu Črnomelj, sodelavkam in sodelavcem podjetja Belt Črnomelj, IMV, Tovarna posebnih vozil Novo mesto, Osnovne šole Karel Destovnik Kajuh Ljubljana in Avtu Kočejev ter vaščanom za vso pomoč, govornikoma in gospodu župniku za obred.

Njeni otroci z družinami

Obrh, 20. februarja 1992

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje, Franci, težko bilo je življenje. Ljubil si polje in vinograd, a kruta usoda hotela tvoje je življenje.

V 50. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, brat in stric

FRANC ZIDAR

Trebelno

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje in sožalje ter spremstvo na zadnji poti. Zahvala velja tudi župniku in pevcem za lepe žalostinke. Še enkrat vsem hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, sestra, babica in teta

MARIJA VIDMAR

s Sel pri Ratežu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami in darovali cvetje. Zahvaljujemo se pihalni godbi Novo mesto in pevcem Dolenjskega okteta, gospodu župniku za lepo opravljen obred, govorniku za poslovilne besede ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti.

Žaluoči: vsi njeni

V SPOMIN

27. februarja mineva leto dni, odkar nas je zapustila draga mama

MARIJA STRAJNAR

Vel. Cikava 4, Novo mesto

Njen dom za vedno prazen je ostal, a v naših srcih žalost je ostala. Hvala vsem, ki obiskujete njen grob in ji prizigate sveče.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice in praprababice

FRANČIŠKE JAMNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli pisna in ustna sožalja, darovali cvetje in bili z nami v teh težkih trenutkih. Zahvala velja zdravnikom g. dr. Koklju, ki je mami doma lajšal bolečine, zdravnikom in osebujo kurirškega oddelka — oddelka za intenzivno nego v Splošni bolnišnici Novo mesto. Iskrena hvala g. župniku za opravljen obred in pevcem za ganljive poslovilne pesmi.

Vsi njeni

Trebnje, dne 18. februarja 1992

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Ljubil si polje, vinske gore, a kruta usoda hotela, da ločil si se od nje.

V 72. letu starosti nas je nenadoma zapustil oče, stari oče, brat in stric

FRANC NAHTIGAL

Brežje 7, Trebelno

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom za vsestransko pomoč in vsem, ki ste sočustvovali z nami, izrazili sožalje, podarili cvetje in pokojnega pospremili k zadnjemu počitku. Zahvala velja tudi pevcom za zapete žalostinke in gospodu župniku za opravljen obred.

Žaluoči: sin Franci z družino, sestra in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiko k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

Po dolgi in težki bolezni nas je zapustila naša nadvse dobra žena, mama, stara mama, babica, sestra, teta in botra

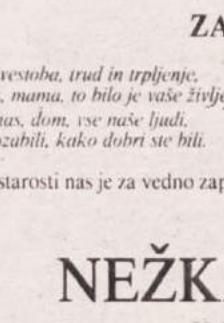
DANICA ŠTEBLAJ

roj. Brajer

iz Gor. Radulj 5 pri Bučki

V globoki žalosti je težko najti besede zahvale. Hvala vsem sorodnikom prijateljem in sosedom za vsa ustna in pisna sožalja, darovane vence, cvetje, sveče in maše, vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujemo sosedom Pregrad, Kotar, Vene in Kužem za vsestransko pomoč, pljučnemu oddelku Splošne bolnišnice v Novem mestu in ZD Sevnica za lajšanje bolezni. Zahvaljujemo se tudi pevcom za zapete žalostinke, govornici Stanki Kos za ganljive besede slovesa ob odprttem grobu. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje, skrb za nas, mama, to bilo je vaše življenje. Ljubil si nas, dom, vse naše ljudi, ne bomo pozabili, kako dobr si bili.

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

NEŽKA PAPEŽ

z Velike Strmice 12

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, darovali cvetje in pokojno mamo spremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvala izrekamo osebujo Splošne bolnišnice Novo mesto ter zdravstvenemu osebujo Zdravstvenega doma Mokronog. Hvala vsem za podarjene vence, govornikom za poslovilne besede pred domačo hišo in ob grobu, pevcom za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njeni

Podarim — dobim avto AX-First

Stane Urek

Stane Urek še slutil ni, kaj ga v resnici čaka, ko je postal predsednik sveta krajevne skupnosti Trebelno. Sicer je domačin, doma z Drečjega Vrha in je tukajšnje ljudi dobro poznal, pa vendar, ko je dal prve konkrete pobude, so bili ljudje do njih zelo nezaupljivi.

Vse tja po vojni so ti kraji in ljudje premalo dobili, zato so bili tudi do novih pobud nezaupljivi. Bili so se, da bodo morali zopet na led. Ko pa so se začele prve stvari uresničevati, so tudi na delo krajevne skupnosti začeli gledati drugače.

Ker spada trebeljansko območje med najbolj zaostale predele trebanjske občine, je bilo delo za Staneta še voliko težje. Naselja so raztresena po hribčkih in so med sabo zelo oddaljena. Tisti, ki imajo te kraje radi in so nanje navezani, kljubujejo na tej zemlji kar nekoč njihovi dedje in predniki. Tudi Stane meni, da je lahko tudi v teh, od mesta oddaljenih krajih lepo, da se da tudi tu kaj ustvariti.

Pred devetimi leti, ko je postal predsednik, je bilo življenje v teh krajih precej drugačno. Ljudje so bili brez telefona, cestne povezave med vasm in s samim Trebelnim so bile slabe ali jih sploh ni bilo in

J. DORNŽ

Podarim — dobim avto AX-First

HRASTULJE PRI ŠKOCJANU — Za nedeljsko žrebanje akcije Podarim — dobim je bilo v velikem bobnu 130.000 kartic, zanj pa pripravljenih 590 nagrad, med katerimi sta bila tudi dva avtomobila. Prvi se je odpeljal v Kamnik, drugi pa na Dolenjsko k 38-letnemu gospodinju Mileni Vene iz Hrastulje pri Škocjanu. Letos je to prva velika nagrada omenjene akcije, ki je odšla na Dolenjsko, pa se to je dobila Ljubljanka. Milenina družina se je šele pred štirimi leti preselila iz Ljubljane v Škocjan, možev rojstni kraj.

»Živimo dobro, vendar le ob eni plači. Z možem sva ravno razmišljala, kako bi staro lade zamjenjala za kaj boljšega. Pa je prislo v dvakrat nas je obiskala sreča«, sedaj, ko si je od telefonskih klicev že nekolikanj opomogla, pripoveduje srečna dobitnica Milena Vene. »Tudi kartic nismo kupili. Vsak torek je na radiu Ljubljana kontaktna oddaja in imela sem srčko, da so dvingili slušalko na moj klic. Morala sem povedati pet nagrad iz akcije Podarim — dobim in za nagrado so mi takoj poslali deset kartic. Tri sva z možem vrgla v nabiralnik, preostale pa imam še danes v torbi. Ko sem v ponedeljek še enkrat

Čeprav sem imela namen pisati predvsem o Stanetu Urek, pa le nisem mogla mimo teh ljudi, ki so v zadnjih letih mnogo pridobili in v vseh teh pridobitvah je veliko Stanete zagnanosti, volje in odločnosti. Ljudje so zopet dobili zaupanje, življenje se juri spreminilo na bolje.

Stan je sicer zgovoren mož srednjih let, vendar o sebi nerad govor in ker je bilo že od nekdaj življenje tu težko, so znali biti ljudje skromni, kot je bila skromna njihova zemlja. Očitno je tudi Stanetu ostala v krvi ta skromnost, vendar ljudje dobro vedo, kaj je naredil zanje.

J. PAVLIN

gledala žrebanje v akciji Podarim — dobim, sem videla plavalca Iгорja Majcna, kako globoko v boben je segel po mojo kartico in jo izvlekel že vso zmečkan. Tudi ob ponovljenem žrebanju sem bila vsa iz sebe in komaj sedaj res verjamem, da niso bile le nedeljske sanje, pripoveduje Milena, ki lahko kmalu pričakuje, da bo pred njihovo novo hišo stal AX-First, vreden 735.000 tolarjev.

J. PAVLIN

Združeno žrebanje v akciji Podarim — dobim, sem videla plavalca Iгорja Majcna, kako globoko v boben je segel po mojo kartico in jo izvlekel že vso zmečkan. Tudi ob ponovljenem žrebanju sem bila vsa iz sebe in komaj sedaj res verjamem, da niso bile le nedeljske sanje, pripoveduje Milena, ki lahko kmalu pričakuje, da bo pred njihovo novo hišo stal AX-First, vreden 735.000 tolarjev.

J. PAVLIN

Združeno žrebanje v akciji Podarim — dobim, sem videla plavalca Iгорja Majcna, kako globoko v boben je segel po mojo kartico in jo izvlekel že vso zmečkan. Tudi ob ponovljenem žrebanju sem bila vsa iz sebe in komaj sedaj res verjamem, da niso bile le nedeljske sanje, pripoveduje Milena, ki lahko kmalu pričakuje, da bo pred njihovo novo hišo stal AX-First, vreden 735.000 tolarjev.

J. PAVLIN

»Halo, tukaj je bralec Dolenjca!«

V Mokronogu so pomoč zaradi toče dobili le trije — V Krškem velika korupcija? — V Libni delajo, ne pa garajo — »Sram me je, kaj počnejo krščanski demokrati«

«Toča je udarila javno in povsod, pomoč pa se je delila tajno,» je danes aktualno temo iz mokronoških ulic zcela **Angela B. iz Brune vasi**. Res je, da je nekatere vse več, saj so tudi več imeli, res pa je tudi, da toča ni za svoj napad izbrala le treh lastnikov polj v mokronoški dolini. O tem, da so le trije dobili pomoč, je povprašala tudi trebanjska občinska moža, gospoda Koželja in Metelka, in dobila zagotovilo, da bila pomoč razdeljena pravično. Angela ju razume in upa, da bo tako pravično tudi pri delitvi davkov.

Anica iz okolice Rake (naslov hranično v uredništvu) nas je poklicala v imenu tistih v krški občini, ki že nekaj časa šušljajo o korupciji med Nuklearno elektrarno in Sava-projektom. Zanimajo resnica in se sprašuje, zakaj pristojne službe nič ne ukrenejo.

V Labodovi tovarni Libna v Krškem so nekateri delavci ogorčeni nad rubriko »Halo, tukaj...«, kjer je pisalo, da delavke v tem obroku garajo kot črna živila, nadrejeni pa jim ne privočijo niti tople besede. Poklicala nas je delavka te tovarne, ki je v njej zaposlena že več kot 26 let. Povedala je, da je v

Letos spet ribniški karneval

Spremjava ga bo TV

RIBNICA — Z namenom, da bi pustni karneval v Ribnici prerasel v tradicionalno prireditve, so se fantje iz Goričke vasi in še nekaterih drugih okoliških vasi že v začetku letosnjega leta organizirali v Pustno društvo. Za generalnega pokrovitelja prireditve so pridobili Pivovarno Union iz Ljubljane, denarno pa so jih prisločili na pomoč tudi številni domači obrtniki in podjetja. V ogled prireditve se bo letos vključil Slovenijaturist, karnevalni spredvod pa bo posnela tudi televizija. Pričetek pustovanja v Ribnici bo že utri ob 9. uri dopoldan, ko bodo v pustnem paviljonu sredi Ribnice ob predpustnem raju predvajali video posnetke minulih karnevalov. V soboto ob 19. uri bo govorovali batalski parlament iz Cerknica, po humorističnem zasedanju pa bo v Sportnem centru pustni ples s skupino Pop design. Osrednja prireditve bo pustni spredvod, ki bo krenil v nedeljo ob 14. uri iz Goričke vasi proti Ribnici in bo letos v znamenju pretekle vojne vihre na Ribniškem.

J. P.

Letos spet ribniški karneval

Spremjava ga bo TV

RIBNICA — Z namenom, da bi pustni karneval v Ribnici prerasel v tradicionalno prireditve, so se fantje iz Goričke vasi in še nekaterih drugih okoliških vasi že v začetku letosnjega leta organizirali v Pustno društvo. Za generalnega pokrovitelja prireditve so pridobili Pivovarno Union iz Ljubljane, denarno pa so jih prisločili na pomoč tudi številni domači obrtniki in podjetja. V ogled prireditve se bo letos vključil Slovenijaturist, karnevalni spredvod pa bo posnela tudi televizija. Pričetek pustovanja v Ribnici bo že utri ob 9. uri dopoldan, ko bodo v pustnem paviljonu sredi Ribnice ob predpustnem raju predvajali video posnetke minulih karnevalov. V soboto ob 19. uri bo govorovali batalski parlament iz Cerknica, po humorističnem zasedanju pa bo v Sportnem centru pustni ples s skupino Pop design. Osrednja prireditve bo pustni spredvod, ki bo krenil v nedeljo ob 14. uri iz Goričke vasi proti Ribnici in bo letos v znamenju pretekle vojne vihre na Ribniškem.

J. P.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremeniли, morda koga bovalihali, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. **Poklicete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.**

PUSTNI VESELI VEČER

OTOČEC — KUD Otočec je za soboto, 29. februarja, pripravil pustni vesel včer. Začel se bo ob 19.30 v kulturnem domu. Domačini so pripravili obilo pustnemu času primerne zabave, poseben zabavni program in nato še rajanje.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremeniли, morda koga bovalihali, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. **Poklicete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.**

PUSTNI VESELI VEČER

OTOČEC — KUD Otočec je za soboto, 29. februarja, pripravil pustni vesel včer. Začel se bo ob 19.30 v kulturnem domu. Domačini so pripravili obilo pustnemu času primerne zabave, poseben zabavni program in nato še rajanje.

Prvo nagrado je podelil žreb

Kar trije bralci so pravilno napovedali najboljšo žensko smučarsko uvrstitev na OI — Skrinja v Staro Cerkev — Gala prireditve bo prihodnjem četrtek

BREŽICE, NOVO MESTO —

Akcija Dolenjskega lista in Vina Bizeljsko Brežice, v kateri smo s pomočjo bralcev napovedovali najboljšo uvrstitev naših smučark na pravkar končanih 16. zimskih olimpijskih igrah v francoskem Albertville, je končana, manjka le še sklepno dejanje. Da je med bralci nekaj imenitnih poznavalcev našega ženskega smučanja, so potrdili odgovori, med blizu 200 prispevili so bili kar trije, ki so napovedali, da bo najboljša ženska uvrstitev v Albertville 7. mesto Nataša Bokal v kombinaciji.

Nagrad in nagrajevcem je osemnajst, o njih kasneje, za uvod nekaj besed o sklepni gali prireditve, ki bo v četrtek, 5. marca, ob 15. uri v vinski kleti Vina Bizeljsko Brežice. Ne le, da bodo srečnežem tam podarjene nagrade, pač pa se bo tega popoldneva v vinski kleti dogajalo še marsikaj. Gostje prireditve bodo ženska smučarska reprezentanca s trenerji in direktor alpskih reprezentanc Tone Skelej iz Ragovega. Le za las sta naj-

Bo Flekov mlin še zaživel?

Nekoč v ponos, danes zapisan propadu — Ribiči ga radi obnovili — Lep prostor za gojenje rib

ČRNOMELJ — Le kdo od starih Črnomalcev ne poznal starega Flekovega mlina, ki je bil včasih mestu in meščanom v ponos. Pod Suhim mostom, na levem bregu Lahinje, je vse strohnen, zapisan propadu. Ker pa njegov nastalek sega daleč nazaj v zgodovino Črnomelja, sodi v kulturno dediščino mesta in prav bi bilo, da zopet zaživi.

Mlin bi bil potreben temeljite obnove, zato je Miralem Catovič, ki dela na oddelku za družbeni razvoj in stan-

vanjsko gospodarstvo, hkrati pa je član Črnomaljske ribiške družine, predlagal občinskemu izvršnemu svetu, da bi občina mlin odkupila. Spodnji del mлина je bil po vojni nacionaliziran, zgoraj pa je ostal lastnici. Prostori, ki se zdaj ne uporabljajo za bivanje, lastnika oddaja ljudem brez stanovanj.

Z zakonom o denacionalizaciji bo lahko mlin v celoti pripadal lastnici. Vendar ta do sedaj ni pokazala nobenega zanimanja, da bi ga obnovljala, ker bi celotna preuredbitev stala več kot nova gradnja. Zato ribiči predlagajo, naj občina mlin odkupi, oni pa ga bodo obnovili s prostovoljnimi delom, seveda v skladu z zahtevami zavoda za naravo in kulturno dediščino.

Sedaj, ko gradijo na Lahinji čistilne naprave in ko se bo umaknila klavnica, bo tudi voda postala čistejša. Zato so ribiči še bolj zainteresirani za obnovo mlina. Načrtujejo, da bi v spodnjih prostorih lahko gojili ribe, odprli ribarnico, zgoraj pa bi imeli poslovne prostore. Za obnovo mlina se zanimajo tudi lovci in mladinci.

Obnovili pa ne bi le mlina, počistili in uredili bi tudi njegovo okolico. Čez čas bi zgradili tudi peš poti ob Lahinji do Vojne vasi. Nekoč vitalni del Črnomelja bi lahko zopet zaživel.

J. DORNŽ

• *Umetnost modrosti je v tem, da vemo, kaj je treba spregledati. (James)*

Čakajoč na Michelangela

Računalniški virus grozi — Zdravilo ima Atlantis

Prihodnji petek, 6. marca, naj bi računalnikarjem po svetu sveli lasje. Tega dne naj bi udaril računalniški virus Michelangelo in na vseh okuženih računalnikih s samodejnim formatiranjem zbrisal vse podatke na trdem disketu. Gre za težko odkrivil virus, ki se na osebne računalnike prenaša z okuženimi disketami. Ker na slovenskih računalnikih teče ogromno piratskih kopij programov, so seveda možnosti, da je prislo do večjega okuženja, precejšnje. Krika in vika okoli računalniških virusov je sicer veliko in pogosto ga spreminja veliko grmenja, a malo dežja, vendar je le dobro poskrbeti za elektronskega pomočnika.

Zdravilo zoper zločesti virus prodaja podjetje Atlantis, in sicer program AntiVirus znane programske hiše Norton. Program zanesljivo odkrije poleg kakih tisoč drugih virusov tudi virus Michelangelo in ga uniči. Seveda je treba

»cepljenje« računalnika opraviti pred petkom. Disketa s programom in plačano poštino stane 100 sli., naročite pa jo lahko pismeno na naslov: Atlantis, Cankarjeva 10b, Ljubljana, ali po telefonu (061) 221-608.

Začasna rešitev pred »Michelangelom« je nastavitev interne ure na računalniku na 7. marca. To prepreči virusno formatiranje trdega diska, vendar pa samega virusa ne uniči.

TRETJA DOBITNICA - Takole je Janko Muhič iz Postojne iz kupe plačanih položnic potegnil prav Ožboltovo.

Žreb je sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado NEVENKI RAMOVŠ iz Sentruperta. Nagrajenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (2) Srečno, Slovenija - SLAK
- 2 (1) Na Gorjanci - SPOMIN
- 3 (5) V zidanici - BELOKRANICI
- 4 (7) Bod z mano - NAGELJ
- 5 (3) Na Golici - TRIO T. SOTOŠKA
- 6 (4) Sloveniji - ANS. T. ISKRE
- 7 (6) V senči sem posedal - ANS